

Statens vegvesen

N302 Vegoppmerking

Gyldig fra 2021-06-22

Innhold

Forord	5
Gyldighet/fravik	6
1 Regelverk, administrasjon og vedtaksmyndighet	7
1.1 Internasjonale avtaler	7
1.2 Skiltforskriften	7
1.3 Anvendelse og krav	7
1.4 Planlegging	8
1.5 Vedtaksmyndighet for vegoppmerking	9
1.6 Vedtak om vegoppmerking	9
1.7 Utgifter til vegoppmerking	10
1.8 Andre dokumenter	10
2 Vegoppmerkingssystemet	10
2.1 Generelt	10
2.2 Farge	10
2.3 Langsgående oppmerking	10
2.4 Tverrgående oppmerking	13
2.5 Vegoppmerkingssymboler og tekst	15
3 Utforming og dimensjoner	18
3.1 Langsgående linjer (1000-1012)	18
3.2 Sperreområde	21
3.3 Tverrgående oppmerking (1020-1028)	22
3.4 Piler (1034)	24
3.5 Vikesymbol	27
3.6 Andre symboler og tekst	27
3.7 Profilert vegoppmerking	28
4 Sikt	29
4.1 Stoppsikt	29
4.2 Minimum sikt for oppmerking av kjørefeltlinje	30
4.3 Minimum lengde av kjørefeltlinje	30
5 Oppmerking på fri vegstrekning - utenfor kryss	32
5.1 Generelt	32
5.2 Veger med envegskjøring	32
5.3 1- og 2-feltsveger med tovegs trafikk	33
5.3.1 1-feltsveg	34
5.3.2 2-feltsveg	35
5.4 Overgang mellom 2-feltsveg og 1-feltsveg	39
5.5 Flerfeltsveger med tovegstrafikk	40
5.6 Overgang mellom 4- og 2-feltsveg	42
5.7 Kjørefeltavslutning utenfor vegkryss	43
5.8 Oppmerking foran hindringer i vegbanen	44

5.8.1	Fartsgrense 50 km/t eller lavere	44
5.8.2	Fartsgrense 60 km/t eller høyere	45
5.9	Oppmerking i tunneler	46
6	Forsterket vegoppmerking	48
6.1	Generelt	48
6.2	Forsterket midtoppmerking	49
6.2.1	Forsterket midtoppmerking på ny veg	49
6.2.2	Forsterket midtoppmerking på eksisterende veg	50
6.3	Forsterket kantoppmerking	51
6.4	Forsterket kant- og midtoppmerking	51
7	Oppmerking i vegkryss	52
7.1	Generelt	52
7.2	Høyregulerte kryss	53
7.3	Vikepliktsregulerte kryss	54
7.3.1	Ukanaliserte vikepliktsregulerte kryss	54
7.3.2	Kanaliserte vikepliktsregulerte kryss	56
7.4	Rundkjøringer	59
7.5	Signalregulerte kryss	62
7.6	Planskilte kryss	66
7.6.1	Langsgående oppmerking på primærveg (2-feltsveger)	67
7.6.2	Langsgående oppmerking på primærveg (flerfeltsveger)	68
7.6.3	Retardasjonsfelt	68
7.6.4	Feltsubtraksjon	69
7.6.5	Akselerasjonsfelt	70
7.6.6	Ufullstendige påkjøringsfelt	71
7.6.7	Feltaddisjon	72
7.6.8	Vekslingsstrekninger	73
7.6.9	Ramper	73
8	Oppmerking for gående og syklende	75
8.1	Gangfelt	75
8.2	Sykkelfelt	77
8.3	Oppmerking av sykkelfelt og sykkelkryssing ved vegkryss	80
8.4	Oppmerking av sykkelboks, tilbaketrukket stopplinje og midtstilt sykkelfelt i signalregulerte kryss	82
8.5	Oppmerking når gang- og sykkelveg krysser sideveg (sekundærveg)	84
8.6	Oppmerking av midtlinje på gang- og sykkelveg	85
8.7	Oppmerking når sykkelveg krysser sideveg (sekundærveg)	86
8.8	Oppmerking når sykkelveg med fortau krysser sideveg (sekundærveg)	87
8.9	Oppmerking av 1037 "Gangsymbol"	89
8.10	Oppmerking av 1038 "Delesymbol"	90
9	Oppmerking for kollektivtrafikk	92
9.1	Busslomme	92
9.2	Kantstopp	92
9.3	Taxiholdeplass	93
9.4	Kollektivfelt	93

9.4.1	Oppmerking ved starten av kollektivfelt på fri vegstrekning	94
9.4.2	Oppmerking ved starten av kollektivfelt i kryss	94
9.4.2.1	Kryss med en kjøreretning reservert for kollektivtrafikk	95
9.4.3	Oppmerking ved avslutning av kollektivfelt på vegstrekning	95
9.4.4	Oppmerking ved avslutning av kollektivfelt i kryss	95
9.5	Oppmerking av sambruksfelt (2+)	96
9.5.1	Oppmerking ved starten av sambruksfelt på fri vegstrekning	97
9.5.2	Oppmerking ved starten av sambruksfelt i kryss	97
9.5.2.1	Kryss med en kjøreretning reservert for sambruksfelt	98
9.5.3	Oppmerking ved avslutning av sambruksfelt på fri vegstrekning	98
9.5.4	Oppmerking ved avslutning av sambruksfelt i kryss	98
9.6	Oppmerking av tungtrafikkfelt	98
9.6.1	Oppmerking ved starten av tungtrafikkfelt på fri vegstrekning	99
9.6.2	Oppmerking ved starten av tungtrafikkfelt i kryss	99
9.6.2.1	Kryss med en kjøreretning reservert for tungtrafikk	99
9.6.3	Oppmerking ved avslutning av tungtrafikkfelt på fri vegstrekning	100
9.6.4	Oppmerking ved avslutning av tungtrafikkfelt i kryss	100
9.7	Oppmerking for varsling av skinneskjøretøy	100
10	Spesiell oppmerking	101
10.1	Generelt	101
10.2	Oppmerking av fartshump	101
10.3	Oppmerking av rumlefelt (oppmerksomhetssignal)	102
10.4	Parkeringsoppmerking	103
10.5	Oppmerking på ferjekaier	104
10.6	Vegbanereflektorer	105
10.7	Midlertidig oppmerking	105
11	Eksempel på vedtaksbrev	106

Forord

Vegoppmerking er en viktig del av det systemet som informerer, varsler, leder og styrer trafikantene i veg- og trafikksystemet. Det er derfor viktig at vegoppmerkingen utføres på en ensartet og konsekvent måte over hele landet.

Vegdirektoratet har med hjemmel i forskrift av 7. oktober 2005 nr. 1219 om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikklyssignaler og anvisninger (skiltforskriften) fastsatt tekniske normalbestemmelser for vegoppmerking.

Vegoppmerkingsnormalen er bindende for oppmerkingsmyndigheter og gjelder derfor på alle offentlige veger.

N302 er digitalisert og gjort gjeldende fra juni 2021. Denne utgaven erstatter N302 Vegoppmerking fra 2015 med tilhørende NA-rundskriv.

Ved spørsmål og innspill knyttet til håndboka, benytt epost: N302@vegvesen.no

Gyldighet/fravik

Bestemmelser om fravik fra krav i vegnormalen finnes her: [Fravik fra krav i vegnormalene](#)

1 Regelverk, administrasjon og vedtaksmyndighet

Med vegoppmerking menes her oppmerking utført på vegdekket med maling, termoplast eller andre egnede materialer, etter vedtak av rette myndighet i samsvar med det oppmerkingssystem som er fastsatt i skiltforskriften og bestemmelser og krav i denne vegnormalen.

Tekniske krav til vegoppmerkingmaterialer og utførelse på veg fremgår av retningslinje [R310 Trafikksikkerhetsutstyr](#) – Del 6.

Skiltforskriften § 2. Gyldighet, virkeområde

1. Offentlige trafikkskilt, vegoppmerking og trafikkllyssignaler er gyldig bare når de er plassert etter vedtak fra vedkommende myndighet.

1.1 Internasjonale avtaler

Formålet med internasjonale avtaler er å lette den internasjonale vegtrafikken og å fremme trafikksikkerheten ved mest mulig ensartede trafikkskilt, vegoppmerking og trafikksignaler. De gjeldende avtalene er:

- Konvensjon om vegtrafikkskilt og signaler, Wien 1968 (Wien-konvensjonen)
- Avtale om vegtrafikkskilt og signaler, Genève 1971 (Europa-avtalen)
- Protokoll om vegoppmerking. Genève 1973 (Oppmerkingsprotokollen)
- Europeisk avtale om internasjonale hovedtrafikkårer, Genève 1975 (Europavegavtalen)

Avtalene administreres av FNs økonomiske kommisjon for Europa (ECE). Hensynet til avtalene ved utformingen og anvendelsen av vårt skilt- og oppmerkingssystem ivaretas av Samferdselsdepartementet og Vegdirektoratet gjennom lov (vegtrafikkloven), forskrifter (skiltforskriften) og normalbestemmelser (N302 Vegoppmerking).

1.2 Skiltforskriften

Skiltforskriften kapittel 11. Vegoppmerking

§ 21 Alminnelige bestemmelser

- 1. Vegoppmerking nyttes for å lede, varsle eller regulere trafikken, eller for å klargjøre andre bestemmelser gitt ved offentlig trafikkskilt eller trafikkregler.*
- 2. Tverrgående oppmerking, symboler og tekst brukes bare som supplement til skilt hvis ikke annet er angitt.*
- 3. Vegoppmerking som skiller mellom motgående kjøretninger eller som tydeliggjør kjøre- retninger, er gul. Annen oppmerking, og oppmerking for sykkelfelt som tillater syklende å kjøre mot envegsregulering i vegen, er hvit.*
- 4. Linjer utført som opphøyde, tettsittende ribber, punkter eller lignende (profilerte linjer) regnes som heltrukne linjer.*
- 5. Vegbanereflektorer kan nyttes som supplement til den vanlige vegoppmerkingen. Ved midlertidige endringer kan oransje vegbanereflektorer erstatte den vanlige oppmerkingen.*

1.3 Anvendelse og krav

Vegoppmerkingens hensikt er å bedre trafikksikkerhet og trafikkavvikling ved å:

- Ledetrafikken; ved å angi kjørebane, kjørefelt og vise vegens videre føring.
- Varsle trafikantene; om farlige eller spesielle forhold.
- Regulere trafikken; gjennom oppmerking som har selvstendig regulerende betydning; supplering av bestemmelser gitt i trafikkreglene; eller supplering av reguleringer gitt ved oppsatte trafikkskilt.
- Informere; gjennom bl.a. å supplere informasjon gitt ved oppsatte trafikkskilt.

Krav 1.1 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Langsgående vegoppmerking: skal anvendes på alle nasjonale hovedveger og øvrige hovedveger*.

**Gjelder også for kommunale gater med tilsvarende funksjon*

Krav 1.1.1 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Langsgående vegoppmerking skal anvendes på fylkeskommunale samleveger

Langsgående vegoppmerking anbefales på kommunale samleveger.

Langsgående vegoppmerking kan etter behov anvendes på adkomstveger, gang-/sykkelveger, parkeringsarealer m.m.

Langsgående vegoppmerking anvendt som kantlinjer kan sløyfes når kjørebanelen er avgrenset av fortauskant eller annen kantstein dersom fartsgrensen er 50 km/t eller lavere og vegen er belyst.

Krav 1.2 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Annen vegoppmerking (tverrgående, symboler og tekst) skal anvendes i de tilfeller det er stilt krav om det.

Veiledning til kravet

Annen vegoppmerking (tverrgående, symboler og tekst) kan anvendes når man etter en faglig vurdering anser behov for slik vegoppmerking.

1.4 Planlegging

Krav 1.3 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Vegoppmerkingen skal planlegges og utføres nøyaktig.

Følgende generelle krav gjelder:

Liste 1.1

1) Krav 1.4 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Vegoppmerking skal i prosjekteringsfasen fremgå av prosjektets plantegninger (L-tegninger) eller modell. Viktige detaljer skal fremkomme med tydelighet i kryssområder og trafikkanlegg i byer og tettsteder.

2) Krav 1.5 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Registre for hvordan vegnettet skal fremstå med angivelse av hvor de ulike linjer, symboler og tekst er merket opp skal etableres og holdes à jour.
Veiledning til kravet
Dette vil lette planleggingen i forbindelse med vedlikehold og drift (reparasjon etter slitasje, dekkefornyelse o.a.) og vil være et supplement til L-tegninger

3)	Gjeldende fra 22.06.2021
<p>Krav 1.6 SKAL</p> <p>Det skal fattes særskilte vedtak og føres vedtaksregister for vegoppmerking som har selvstendig regulerende betydning, det vil si for:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Sperrelinjer (gule og hvite) ● Sperreområder begrenset av heltrukne linjer (gule og hvite) ● Gangfelt som bare angis med oppmerking 1024 ● Piler i kjørefelt avgrenset av sperrelinje 	

1.5 Vedtaksmyndighet for vegoppmerking

[Skiltforskriften § 30 nr. 3](#)

Følgende instanser har myndighet til å treffe vedtak om vegoppmerking:

Vegkategori	Enhet
Riksveg	Statens vegvesen
Fylkesveg	Statens vegvesen
Kommunal veg	Kommunen

1.6 Vedtak om vegoppmerking

Vegoppmerking er gyldig bare når de er plassert etter vedtak fra rett myndighet.

[Skiltforskriften § 36](#)

1. Alle vedtak etter § 26 - § 30 og § 32 skal gjøres skriftlig og oppbevares på betryggende måte. Oppbevaringen kan skje ved elektronisk lagring i et datasystem eller ved papirutskrift for arkivering.

For vegoppmerking som har rettsvirkning for trafikantene (selvstendig regulerende betydning) stilles det bestemte krav til vedtaket. For annen oppmerking er det tilstrekkelig at vegoppmerkingen fremgår av godkjent vegoppmerkingsplan/ vegoppmerkingsregister.

Krav 1.7 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
<p>Vedtaksbrev for vegoppmerking med selvstendig regulerende betydning skal inneholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Vedtaksnummer ● Overskrift med angivelse av sted og regulering ● Vedtaksmyndighet ● Hjemmel for vedtaket ● Detaljert beskrivelse, eventuelt henvisning til godkjent plan (L-tegning/modell) ● Eventuelle spesielle beskrivelser – gyldighetsdato ● Vedtaksdato ● Underskrift av person med myndighet til dette ● Gjenpartliste <p><i>Veiledning til kravet</i></p> <p><i>I kapittel 11 er det vist et eksempel som ivaretar ovennevnte krav til vedtaksbrev</i></p>	

1.7 Utgifter til vegoppmerking

Utgifter til vegoppmerking dekkes av vegholder:

Tabell 1.1 — Vedtaksmyndighet for vegoppmerking

Vegkategori	Vegholder
Riksveg	Statens vegvesen
Fylkesveg	Fylkeskommunen
Kommunal veg	Kommunen
Privat veg	Vegeier

1.8 Andre dokumenter

Ved siden av N302 berører også følgende tekniske bestemmelser og retningslinjer vegoppmerking:

- [N300 Trafikkskilt](#)
- [R310 Trafikksikkerhetsutstyr](#) – Tekniske krav – Del 6
- [R610 Standard for drift og vedlikehold av riksveger](#)

2 Vegoppmerkingssystemet

2.1 Generelt

Vegoppmerking består av

- linjer
- symboler
- tekst

med farge, form og betydning som gitt i [skiltforskriften kapittel 11 §§ 21 - 22](#) og som er nærmere beskrevet i [Tabell 2.1- Tabell 2.3](#). Tekst fra skiltforskriften er vist i kursiv.

Detaljutforming og dimensjoner for de enkelte oppmerkingstyper er gitt i [kapittel 3](#). Nærmere regler for anvendelsen er gitt i [kapitlene 4-10](#).

2.2 Farge

[Skiltforskriften § 21 3](#). *Vegoppmerking som skiller mellom motgående kjøretninger eller som tydeliggjør kjøre- retninger, er gul. Annen oppmerking, og oppmerking for sykkelfelt som tillater syklende å kjøre mot envegsreguleringen i vegen er hvit.*

Krav 2.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Gul farge skal benyttes som midtoppmerking på veger uavhengig av fysisk skille (midtdeler, rekkverk eller trafikkkøy) eller ikke.

Krav 2.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Gul farge skal benyttes som venstre kantlinje på ramper med envegstrafikk og envegsregulerte gater når disse merkes.

2.3 Langsgående oppmerking

[Skiltforskriften § 22 3](#). *Langsgående oppmerking nyttes for å dele kjørebanelen i kjørefelt eller for å angi kjørebanelens ytterkant.*

Langsgående linjer kalles:

- **Midtlinjer** når de skiller mellom motgående trafikketninger
- **Delelinjer** når de skiller mellom vanlige kjørefelt i samme retning
- **Skillelinjer** når de skiller mellom vanlige og spesielle kjørefelt i samme retning
- **Kantlinjer** når de markerer kjørebans ytterkant

Krav 2.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Valg av type langsgående oppmerking skal være i samsvar med [Tabell 2.1](#)

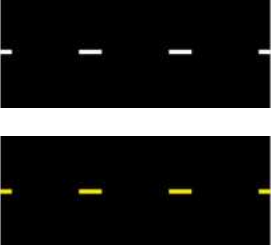

Krav 2.4 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved utførelse av formerking skal linjekoder som beskrevet i [Tabell 2.1](#) benyttes.

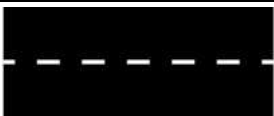

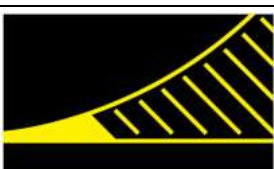

Tabell 2.1 — Langsgående oppmerking

Linjekoder angitt i parentes skal benyttes til formerking når ny oppmerking utføres på nye vegdekker. Tekst i *kursiv* er hentet fra [skiltforskriften § 22](#).

		<p>1000 Kjørefeltlinje (F) <i>Kjørefeltlinje kan overskrides når det skjer i samsvar med trafikkreglens bestemmelser. Kjørefeltlinje har kort strek og lang åpning. Den kan anvendes som midtlinje og delelinje.</i></p>
		<p>1002 Varsellinje (V eller T*) <i>Gul varsellinje angir at sikten framover er for kort til vanlig forbikjøring. Hvit varsellinje angir fare ved å skifte kjørefelt. Varsellinje har lang strek og kort åpning. Den kan anvendes som midtlinje og delelinje.</i></p> <p>*T angir tettstedlinje og benyttes ved fartsgrense ≤ 50 km/t</p>
		<p>1004 Sperrelinje (S) <i>Linjen skiller kjørefelt. Det må ikke kjøres på eller over sperrelinje, eller til venstre for gul sperrelinje. Sperrelinje er heltrukken. For midtlinje kan sperrelinje bare anvendes i kombinasjon med kjørefeltlinje eller varsellinje, eller som dobbel sperrelinje, se oppmerking 1006.2, 1006.3 og 1006.4. Sperrelinje kan også anvendes som delelinje og skillelinje</i></p>
<p>1006 Kombinerte linjer <i>Ved kombinerte linjer skal kjørende rette seg etter den linjen som ligger nærmest. Den som har kjørt over i felt for motgående kjørende, kan likevel kjøre tilbake til høyre veggside. Dobbelt, gul varsellinje angir skille mellom kjørefelt hvor kjøreretningen kan varieres.</i></p>		
		<p>1006.1 «Kjørefeltlinje/varsellinje» (FV) Linje 1006.1 kan anvendes som midtlinje og delelinje.</p>
		<p>1006.2 «Kjørefeltlinje/sperrelinje» (FS)</p>
		<p>1006.3 «Varsellinje/sperrelinje» (VS) Linjene 1006.2 og 1006.3 kan anvendes som midtlinje.</p>
		<p>1006.4 «Dobbelt sperrelinje» (SS) Linje 1006.4 skal anvendes som midtlinje når sperrelinje skal gjelde for begge kjøreretninger. Dobbelt sperrelinje skal ikke anvendes som delelinje eller skillelinje.</p>
		<p>1006.5 «Dobbelt varsellinje» (VV) Dobbelt varsellinje anvendes bare i forbindelse med reversible kjørefelt. Linjen nyttes bare sammen med overhengende trafikksignal som viser rødt kryss eller grønn pil.</p>

Tabell 2.1 — Langsgående oppmerking (fortsetter)

Linjekoder angitt i parentes skal benyttes til formerking når ny oppmerking utføres på nye vegdekker. Tekst i kursiv er hentet fra [skiltforskriften § 22](#).

	<p>1008 Skillelinje <i>Linjen skiller mellom vanlig kjørefelt og fartsendingsfelt, kollektivfelt, sambruksfelt, sykkelfelt eller annet kjørefelt for spesiell bruk.</i></p> <p>Skillelinje har lik lengde på strek og åpning.</p>
 	<p>1010 Ledelinje <i>Ledelinjen angir føring av kjørefelt eller svingebevegelser gjennom vegkryss.</i></p> <p>Ledelinje har lik lengde på strek og åpning.</p>
 	<p>1012 Kantlinje <i>Linjen angir kjørebanelens ytterkant.</i></p> <p>1012.1 «Heltrukken kantlinje» anvendes på veger med midtlinje</p> <p>1012.2 «Stiplet kantlinje» anvendes på veger med toveis trafikk når kjørebanelen er for smal til merking av midtlinje.</p>
  	<p>1014 Sperreområde <i>Det må ikke kjøres på sperreområde begrenset av heltrukken linje.</i></p> <p>Sperreområde består av begrensingslinjer og skrålinjer eller vinkler. Sperreområde kan begrenses av stiplet linje når det ikke skal være forbud mot å kjøre på sperreområdet.</p> <p><i>To langsgående parallelle sperrelinjer hvor avstanden mellom dem ikke er over 100 cm og det er foretatt fresing mellom linjene regnes som sperreområde.</i></p>

2.4 Tverrgående oppmerking

Tverrgående oppmerking brukes bare som supplement til skilt hvis ikke annet er angitt.

Krav 2.5 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Valg av type tverrgående oppmerking skal være i samsvar med tabell 3

Tabell 2.2 — Tverrgående oppmerkingTekst i kursiv er fra [skiltforskriften § 22](#).

	<p>1020 Stopplinje <i>Linjen angir hvor kjøretøy skal stanses når offentlige trafikkskilt eller trafikksignal påbyr stans.</i></p> <p>Stopplinjen er en bred, heltrukken linje. Den kan bare anvendes i kombinasjon med skilt 204 «Stopp» eller trafikksignal.</p>
	<p>1022 Vikelinje <i>Linjen viser det sted hvor vikeplikten inntreer.</i></p> <p>Vikelinjen består av trekanten med en spiss vendt mot trafikretningen. Vikelinje skal bare anvendes i kombinasjon med skilt 202 «Vikeplikt».</p>
	<p>1024 Gangfelt <i>Oppmerkingen angir at trafikreglens bestemmelser om gangfelt gjelder selv om skilt 516 «Gangfelt» ikke er oppsatt.</i></p> <p>Oppmerking 1024 har selvstendig regulerende betydning, og kan anvendes uten skilt 516 «Gangfelt».</p>
 	<p>1026 Sykkelkryssing <i>Oppmerkingen angir kryssingssted for syklende.</i></p> <p>Oppmerking 1026 skal ikke anvendes der syklende har vikeplikt.</p> <p>1026.1 Sykkelkryssing</p> <p>1026.2 Sykkelkryssing inntil gangfelt</p>
	<p>1027 Fartshump</p> <p>Oppmerking 1027 har ingen regulerende betydning, og skal bare anvendes for å markere fysisk fartshump.</p>
	<p>1028 Parkeringsfelt <i>Parkert kjøretøy skal plasseres innenfor det oppmerkede felt. En eller flere elektrisk og hydrogendrevne motorvogner kan likevel parkere på tvers av feltets lengde retning dersom alle hjulene er innenfor feltet og overhenget ut over feltet ikke overstiger 40 centimeter på hver side.</i></p>

2.5 Vegoppmerkingssymboler og tekst

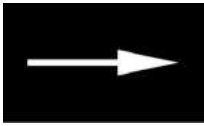
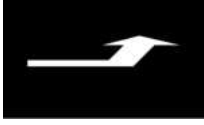

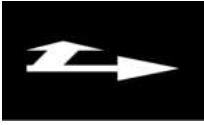
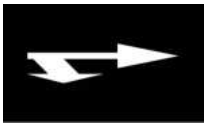

Krav 2.6 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Valg av typer vegoppmerkingssymboler og tekst skal være i samsvar med tabell 2.3

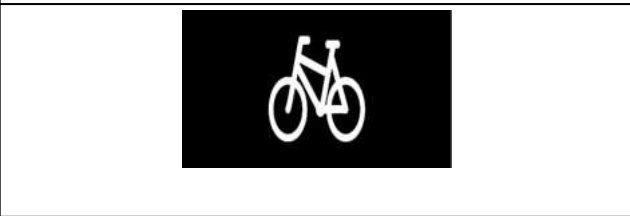

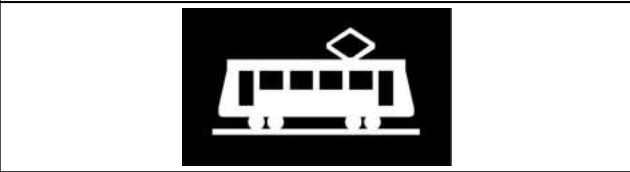

Tabell 2.3 — Vegoppmerkingssymboler og -tekst

Tekst i kursiv er fra [skiltforskriften § 22](#).

1034.R		<p>1034 Piler Piler som er plassert i kjørefelt foran kryss, angir at kjørefeltet skal benyttes av trafikanter som skal kjøre i den eller en av de retninger pilen viser.</p> <p><i>Er kjørefeltet begrenset av sperrelinje, angir pilen påbudt kjøreretning.</i></p>
1034.V		<p>Piler på skrå i kjørefeltet angir at vedkommende kjørefelt slutter, og at videre kjøring skal skje i samsvar med trafikkreglenes bestemmelser.</p>
1034.H		<p>1034 «Pil for kjøreretning» kan anvendes i vegkryss selv om skilt 402 «Påbudt kjøreretning» ikke er satt opp. I planskilte kryss kan rett fram piler (1034.R) brukes på avkjøringsramper for å vise kjøreretningen. Rett fram piler (1034.R) kan også anvendes utenfor vegkryss for å vise kjøreretningen i de enkelte kjørefelt, f.eks. på 3-feltsveg.</p>
1034.RV		
1034.RH		<p>1034.F «Pil for feltskifte» anvendes bare som supplement til skilt 532 «Kjørefelt slutter».</p>
1034.VH		
1034.F		
		<p>1036 Vikesymbol</p> <p>Vikesymbol kan anvendes til forvarsling av vikeplikt angitt med skilt 202 «Vikeplikt».</p>
		<p>1037 Gangsymbol</p> <p>Gangsymbol kan anvendes som supplement til skiltene 518 «Gangveg» og 522 «Gang- og sykkelveg». Gangsymbol kan også brukes på fortau som ligger i tilknytning til sykkelveg.</p>

Tabell 2.3 — Vegoppmerkingssymboler og -tekst (fortsetter)

Tekst i kursiv er fra [skiltforskriften § 22](#).

	<p>1038 Delesymbol Symbol 1038 Delesymbol (sharrows) kan anvendes for å binde sammen sykkelruter der det mangler særskilt infrastruktur for sykkel og/eller et systemskifte i vegstandard</p>
	<p>1039 Sykkelsymbol <i>Sykkelsymbol skal anvendes for å markere sykkelfelt og angir da at trafikkreglens bestemmelser om sykkelfelt gjelder.</i></p> <p>Sykkelsymbol skal anvendes på sykkelveg med fortau. Symbolet kan også anvendes på sykkelveg, eller for å vise hvor syklende skal stille seg opp og kjøre i vegkryss.</p>
	<p>1040 Parkeringsymbol Parkeringssymbolet kan anvendes for å markere biloppstillingsplasser angitt med skilt 552 «Parkering», og til angivelse av parkeringsarealer i gatetun.</p>
	<p>1042 Symbol for forflytningshemmede Symbolet kan anvendes som supplement til parkeringsregulerende skilt, for å markere biloppstillingsplass reservert for forflytningshemmede.</p>
	<p>1044 Skinnekjøretøy Symbolet kan anvendes for å markere kryssing av trikketrase.</p>
	<p>1050 Tekst</p> <p>1050.1 «STOPP» kan anvendes som supplement til skilt 204 «Stopp» og oppmerking 1020 «Stopplinje».</p> <p>1050.2 «BUSS» og 1050.3 «TAXI» kan anvendes for å markere kollektivfelt angitt med skilt 508 «Kollektivfelt». Oppmerkingen kan også brukes for å markere holdeplasser angitt med skilt 512 «Holdeplass for buss», resp. 514 «Holdeplass for drosje».</p> <p>1050.4 «Vegvisning» kan angi vegnummer eller stedsnavn som supplement til vegvisningsskilting.</p> <p>1050.5 «SKOLE» Teksten kan anvendes ved skole som ligger nær vegen.</p>

Tabell 2.3 — Vegoppmerkingssymboler og -tekst (fortsetter)

Tekst i kursiv er fra [skiltforskriften § 22](#).

 	
	1052 Sambruksfelt <i>Tallet angir minste antall personer i motorvogn som kan bruke sambruksfeltet.</i>
	1054 Fartsgrense Symbolet kan anvendes som supplement til regulering gitt ved trafikkskilt. Fartsgrensesymbol med 30 km/t kan benyttes som supplement til fartsgrensesoneskilt 30 km/t i byområder. Fartsgrensesymbol (50, 60 og 70 km/t) kan benyttes for å tydeliggjøre aktuell fartsgrense ved ATK i punkt og på strekninger.

3 Utforming og dimensjoner

3.1 Langsgående linjer (1000-1012)

Langsgående linjer er tilpasset vegens fartsgrense og vegbredde og karakteriseres av:

- linjelengde
- linjeåpning
- linjebredde
- linjeavstand

Krav 3.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Linjelengde, linjeåpning, linjebredde og linjeavstand for de enkelte linjetyper skal utformes som angitt i [Figur 3.2](#).

Linjebredde

- Linjebredden er 0,10 m for midtlinjer, delelinjer og kantlinjer.
- Ved fartsgrense 60 km/t eller høyere, kjørefeltbredde minst 3,25 m og asfaltert bredde minst 7,5 m skal linjebredden være 0,15 m. Dette gjelder for midtlinjer, delelinjer og kantlinjer på vanlig 2-feltsveg.

Linjeavstand

Kombinerte linjer som midtlinje skal utføres som «3-linje kompakt», det vil si symmetrisk plassert om teoretisk senterlinje, se [Figur 3.1](#).

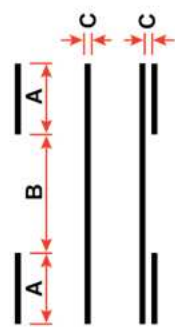

Figur 3.1 — 3-linje kompakt system for midtlinje

Dimensjoner for langsgående linjer

LINJETYPE	GRUNNFORM	FARTSGRENSE ≤ 50 KM/T			FARTSGRENSE 60, 70, 80 KM/T			FARTSGRENSE ≥ 90 KM/T		
		A	B	C	A	B	C	A	B	C
1000 Kjørefeltlinje		1	3	0,10	3	9	0,10 0,15 ¹	3	9	0,15
1002 Varsellinje		3 0,75 ²	1 0,25 ²	0,10	9	3	0,10 0,15 ¹	9	3	0,15
1004 Sperrelinje				0,10			0,10 0,15 ¹			0,15
1006.1 Kjørefeltlinje/Varsellinje				0,10			0,10 0,15 ¹			0,15
1006.2 Kjørefeltlinje/Sperrelinje				0,10			0,10 0,15 ¹			0,15
1006.3 Varsellinje/Sperrelinje				0,10			0,10 0,15 ¹			0,15
1006.4 Dobbel Sperrelinje				0,10			0,10 0,15 ¹			0,15
1006.5 Dobbel Varsellinje		3	1	0,10	9	3	0,10 0,15 ¹	-	-	-
1008 Skillelinje		2 1 ³	2 1 ³	0,20	2 1 ³	2 1 ³	0,20 0,30 ⁴	2	2	0,20 0,30 ⁴
1010 Ledelinje		1	1	0,10	1	1	0,15 ⁵ 0,30 ⁵	1	1	0,15 ⁵
1012.1 Heltrukken kantlinje				0,10			0,10 0,15 ¹			0,15 0,30 ⁶
1012.2 Stiplet kantlinje		3 2 ⁷	3 2 ⁷	0,10 0,10 ⁷	3 2 ⁷	3 2 ⁷	0,10 Var ⁵	2 ⁷	2 ⁷	- 0,15 ⁷

¹ På tofeltsveger med kjørefeltbredde ≥ 3,25m og bredde av fast dekke ≥ 7,5m, og på flerfeltsveger
² For sykkelveg og gang-/sykkelveg
³ For sykkelfelt
⁴ Akselerasjons- og retardasjonsfelt
⁵ Samme bredde som den linje den ligger i forlengelse av
⁶ På motorveg. Venstre kantlinje skal da være gul
⁷ Mål når heltrukken kantlinje stiples forbi forkjørsregulert kryss, større avkjørsel, busslomme mm.

Tegnforklaring:
 A = Linjelengde
 B = Linjeåpning
 C = Linjebredde/Linjeavstand

Figur 3.2 – Dimensjoner for langsgående linjer

3.2 Sperreområde

Krav 3.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

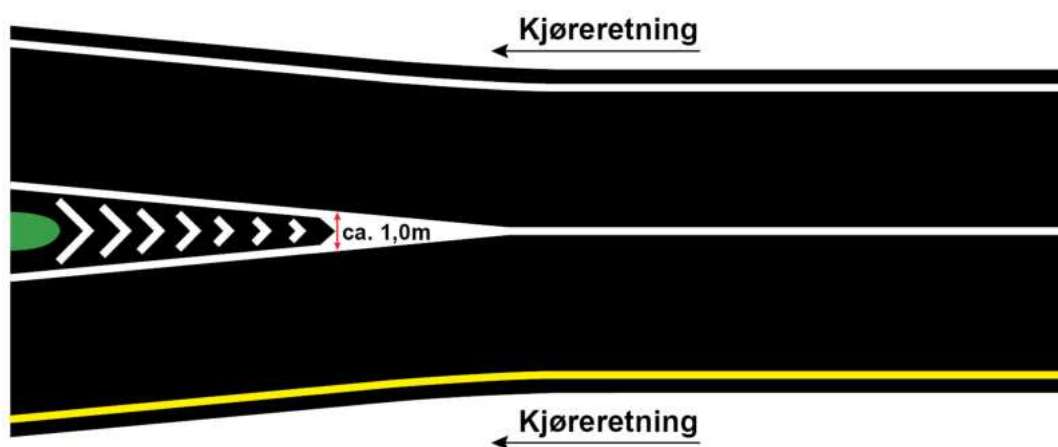
Sperreområde 1014 skal ha begrensingslinjer og skrålinjer eller vinkler som vist i figurene [Figur 3.3](#) og [Figur 3.4](#).

Krav 3.2.1 **SKAL**

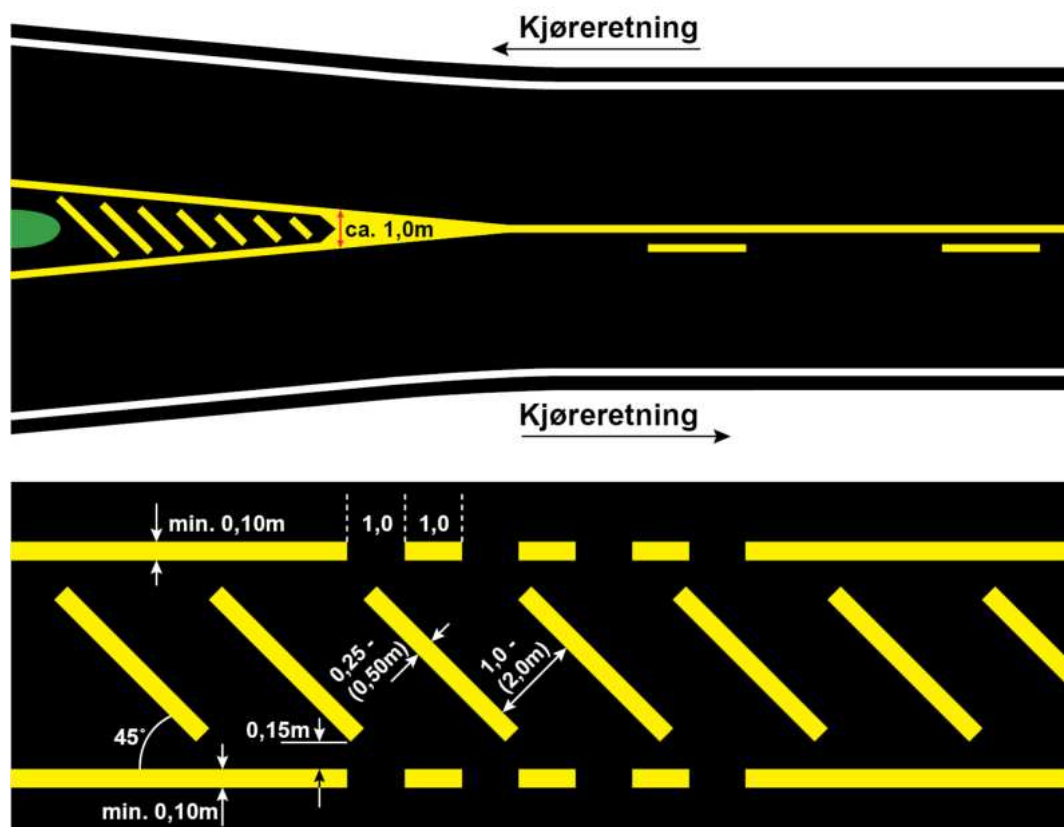
Gjeldende fra 22.06.2021

Begrensingslinjene skal ha samme linjebredde som den langsgående linjen de er forlengelse av.

Store sperreområder anbefales at fylles fra begynnelsespunktet fram til det snittet hvor avstanden mellom begrensingslinjene er ca. 1 m som angitt i [Figur 3.3](#) og [Figur 3.4](#).

Figur 3.3 — Utforming og dimensjoner for sperreområde mellom trafikk i samme kjøreretning

Målene i parentes gjelder for fartsgrense 80 km/t og høyere (mål i meter)

Figur 3.4 — Utforming og dimensjoner for sperreområder som skiller kjøreretningene

Krav 3.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Dersom det tillates kjøring på eller over et sperreområde skal begrensningsslinjene stiples med 1 m linjelengde og 1 m linjeåpning, som angitt i [Figur 3.4](#).

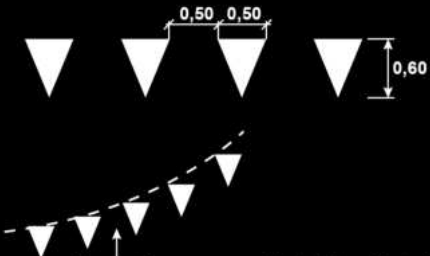
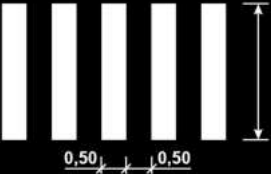
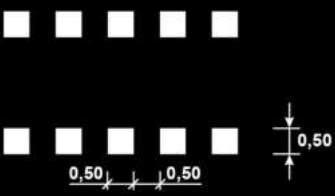
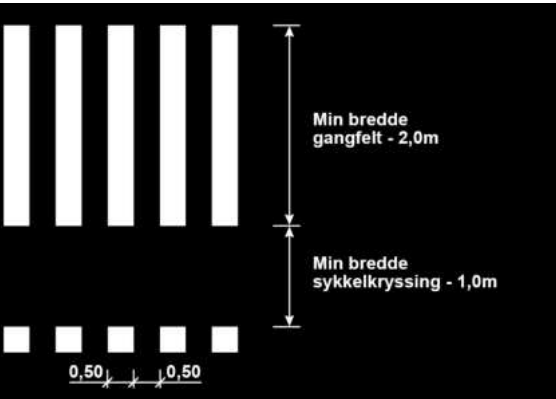
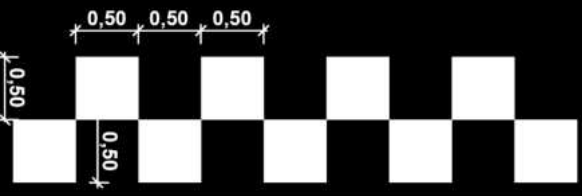
3.3 Tverrgående oppmerking (1020-1028)

Krav 3.4 **SKAL**

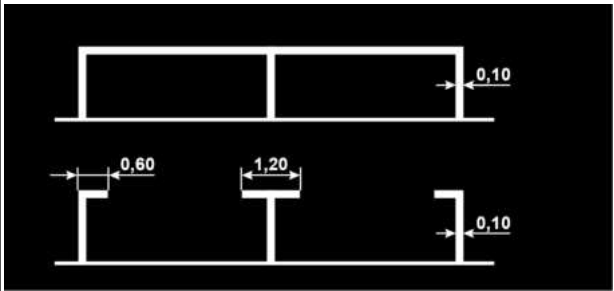
Gjeldende fra 22.06.2021

Tverrgående oppmerking (1020-1028) skal utformes som angitt i [Tabell 3.1](#)

Tabell 3.1 — Utforming og dimensjoner for de ulike typer tverrgående oppmerking

 <p>Ved skilt 204 "stopp" : c = 0,50 Ved trafikksignal : c = 0,25</p>	<p>1020 Stopplinje</p>
 <p>Kjøreretning</p> <p>På adskilte sykkelanlegg skal størrelsen reduseres med 50%</p>	<p>1022 Vikelinje</p>
 <p>Min. 3,0m ved fartsgrense ≤ 50 km/t Min. 4,0m ved fartsgrense 60 km/t Maks 10,0m</p> <p>Gangfelt som krysser over sykkelveg</p> <ul style="list-style-type: none"> • min bredde 3,0m • 0,25m stavbredde og 0,25m avstand 	<p>1024 Gangfelt</p>
 <p>Bredden på sykkelkryssing tilpasses bredden på sykkelfeltet som sykkelkryssingen ligger i forlengelsen av</p>	<p>1026 Sykkelkryssing</p> <p>1026.1 Sykkelkryssing</p> <p>1026.2 Sykkelkryssing inntil gangfelt</p>
 <p>Min bredde gangfelt - 2,0m</p> <p>Min bredde sykkelkryssing - 1,0m</p>	
	<p>1027 Fartshump</p>

Tabell 3.1 — Utforming og dimensjoner for de ulike typer tverrgående oppmerking (fortsetter)

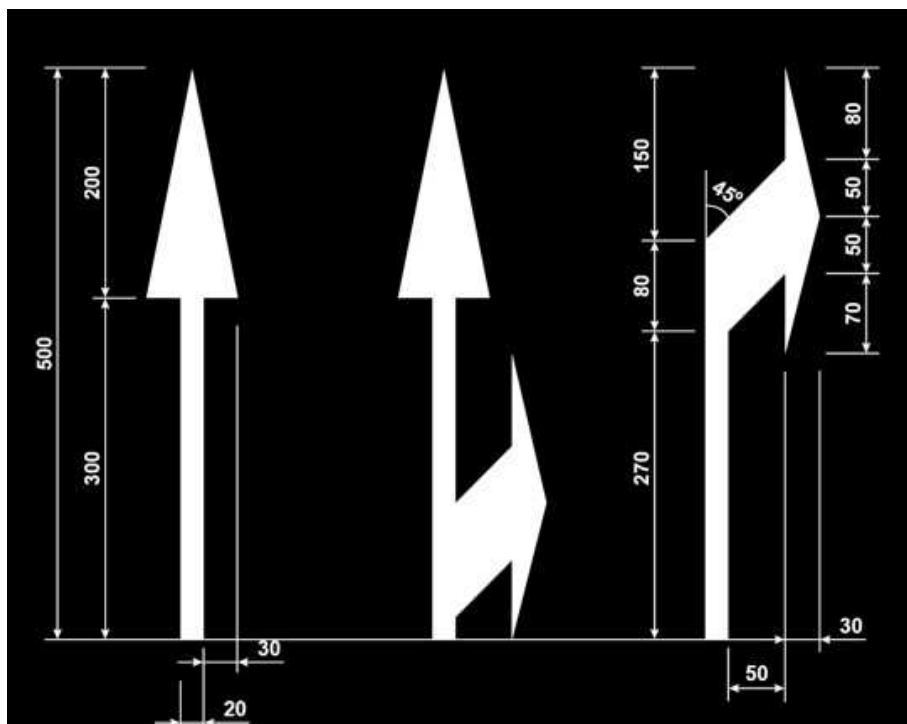
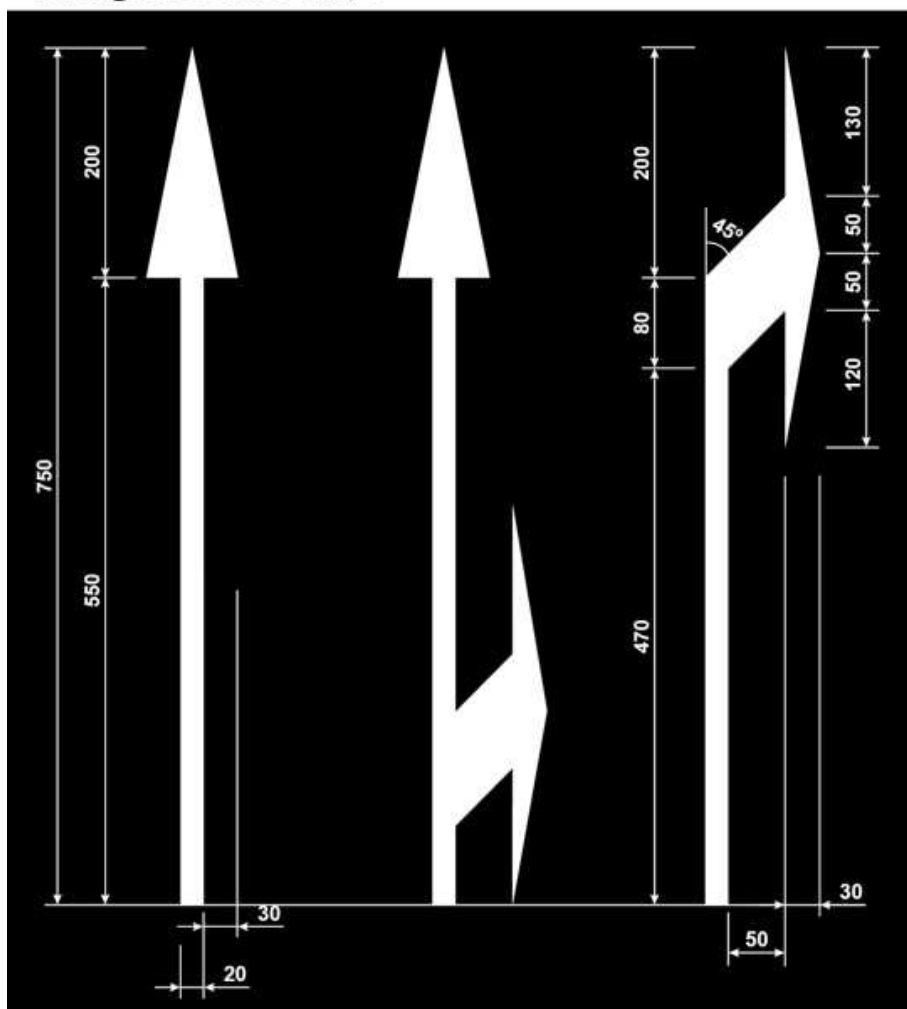
 <p>The diagram shows a top-down view of a parking space marking. It consists of two parallel lines forming a rectangular area. The width of the space is 1.20. The distance from the left edge of the space to the center of the marking is 0.60. The distance from the right edge of the space to the center of the marking is 0.10. The marking itself is a white line on a black background.</p>	1028 Parkeringsfelt Dimensjoner på parkeringsfelt - se N100 Veg- og gateutforming
---	---

3.4 Piler (1034)

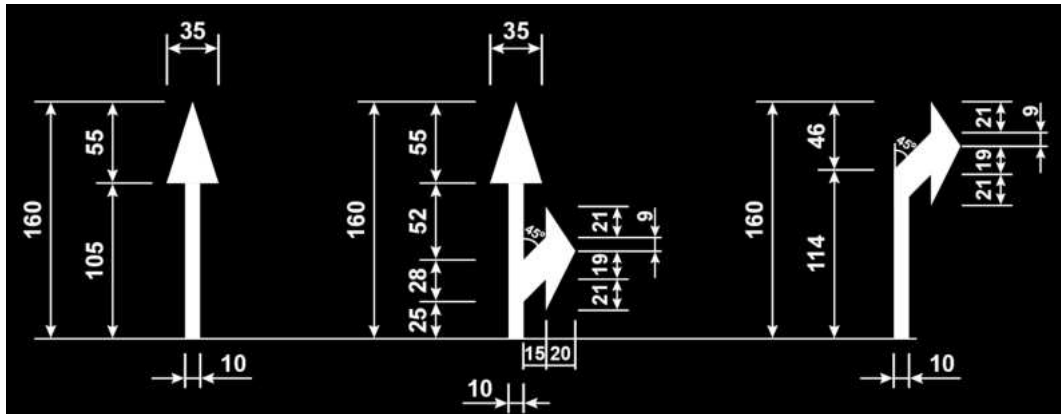
Krav 3.5 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

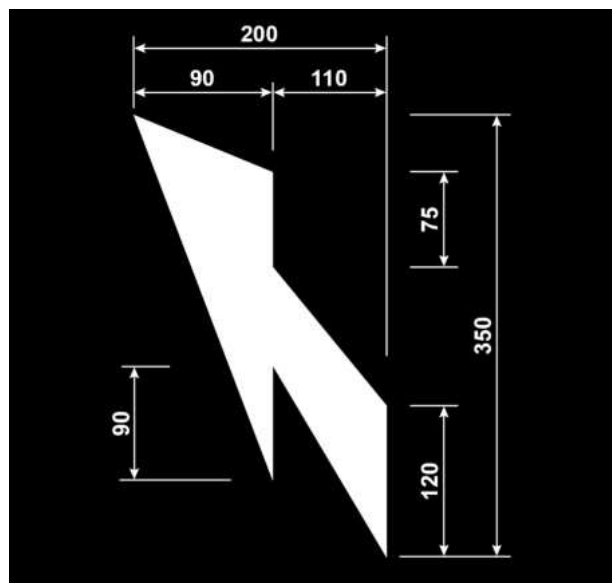
Piler 1034 skal ha utforming og dimensjoner som angitt i [Figur 3.5-Figur 3.8](#).

Fartsgrense ≤ 60 km/tFartsgrense ≥ 70 km/t

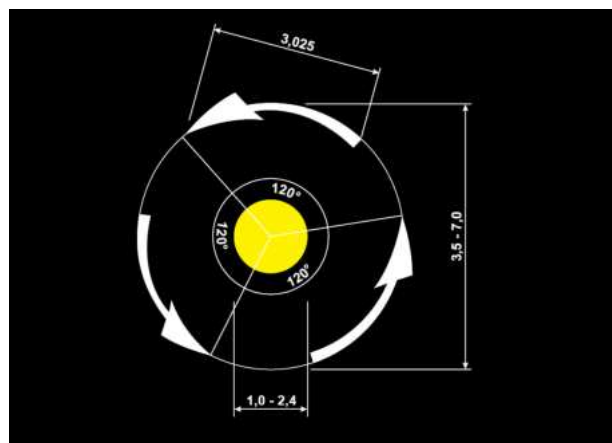
Figur 3.5 — Utforming og dimensjoner for piler for kjøreretningen (mål i cm)

Figur 3.6 — Utforming og dimensjoner for piler for sykkeltrafikk (mål i cm)

Figur 3.7 — Utforming og dimensjoner for 1034.F piler for feltskifte (mål i cm)

Figur 3.8 — Utforming og dimensjoner for piler i minirundkjøring (mål i m)

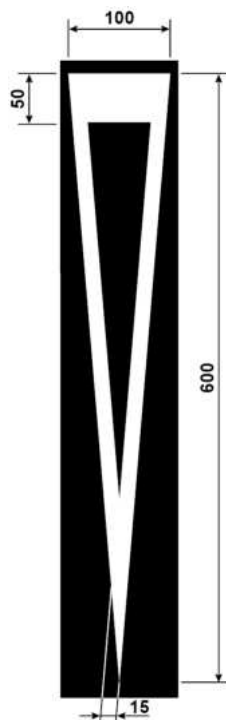
I minirundkjøringer er hele øya overkjørbar og kan være markert kun med vegoppmerking. Krav 3.6I minirundkjøringer hvor hele øya er markert kun med vegoppmerking skal oppmerkingen være gul. 22.06.2021

3.5 Vikesymbol

Krav 3.7 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Vikesymbol 1036 skal utformes som angitt i [Figur 3.9](#)

Figur 3.9 — Utforming av vikesymbol

3.6 Andre symboler og tekst

Krav 3.8 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Symboler og tekst skal utformes som angitt i [Tabell 3.2](#).

Tabell 3.2 — Symboler og tekst - krav til størrelse

Nr.	Symbol	Størrelse/symboltekst
1037 Gangsymbol		1,0 m
1039 Sykkelsymbol		1,0 m sykkelfet og sykkelveg 2,0 m sykkelboks
1040 Parkeringssymbol		1,0 m
1042 Symbol for forflytningshemmede		1,0 m
1044 Skinnekjøretøy		1,0 m
1050 Tekst	 	Teksthøyde 1,6 m ved fartsgrense ≤ 60 km/t Teksthøyde 4,0 m ved fartsgrense > 60 km/t
1052 Sambruksfelt		Teksthøyde 1,6 m ved fartsgrense ≤ 60 km/t Teksthøyde 4,0 m ved fartsgrense > 60 km/t
1054 Fartsgrense		Krav 3.9 SKAL Gjeldende fra 22.06.2021 Symbolstørrelse skal avklares med Vegdirektoratet

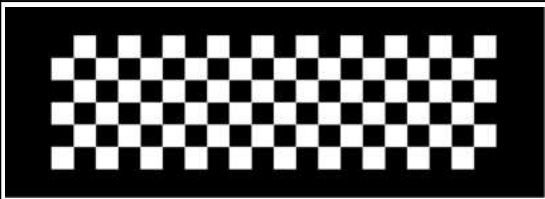
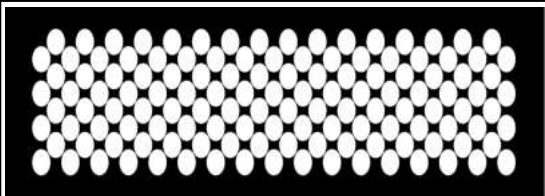
3.7 Profilert vegoppmerking

Profilert vegoppmerking er langsgående linjer (kant- eller midtlinjer) som på en eller annen måte er brutt, men likevel oppleves som kontinuerlig av trafikantene. Profilerte linjer kan benyttes for å oppnå bedre synbar vegoppmerking i mørke på våt vegbane og støy/vibrasjon når slike linjer overkjøres.

Eksempler på ulike typer profilert vegoppmerking er vist i [Tabell 3.3](#).

Tekniske krav til vegoppmerking er beskrevet i håndbok [R310 Trafikksikkerhetsutstyr](#) - del 6.

Tabell 3.3 — Eksempler på utforming av profilert vegoppmerking

	Plan linje Ingen profilering
	Kamflex
	Longflex
	Sjakkmønster
	Dråpeflex Dråpekombi er dråpeflex som legges oppå en plan linje.

4 Sikt

Sikt fremover i kjøreretningen er viktig for vegens kvalitet og sikkerhetsnivå. Ulike siktkrav gir føringer for bruken av ulike typer langsgående linjer. Langsgående linjer kan både gi informasjon om siktholdene og om eventuelle endringer i vegforholdene (kryss, ramper, trafikkøyer, innsnevringer mm). To ulike siktkrav kan ha betydning for hvilke typer linjer som skal benyttes:

- Stoppsikt, L_s .
- Minimum siktlengde for oppmerking av kjørefeltlinje, L_{ko} .

4.1 Stoppsikt

Krav til stoppsikt er gitt i håndbok N100 Veg- og gateutforming. [Tabell 4.1](#) angir noen enkle tommelfingerregler som kan legges til grunn.

Tabell 4.1 — Veiledende stoppsikt

Fartsgrense (km/t)	Stopsikt (m)
50	45
60	70
70	90
80	115
90	175
100 og 110	255

4.2 Minimum sikt for oppmerking av kjørefeltlinje

Kravet til oppmerking av kjørefeltlinje er knyttet til fartsgrense og siktforhold langs veglinjen.

Krav 4.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kjørefeltlinje som midtlinje skal kun anvendes ved fartsgrense 70, 80 og 90 km/t.

Krav 4.2 **SKAL**

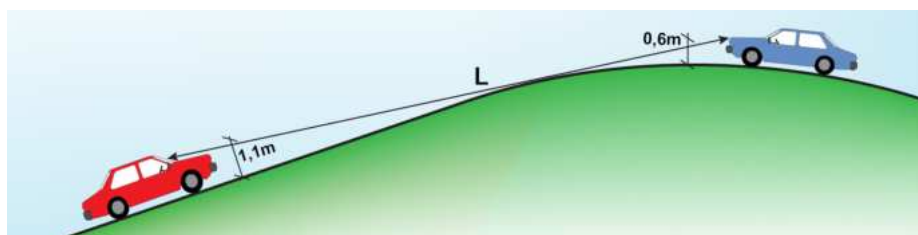
Gjeldende fra 22.06.2021

For å merke kjørefeltlinje skal kravene til minimumssikt (Lko) angitt i tabell 4.2 være oppfylt

Tabell 4.2 — Minimum sikt for oppmerking av kjørefeltlinje (Lko)

Fartsgrense (km/t)	Minimum sikt, Lko, for oppmerking av kjørefeltlinje (m)
70	230
80	280
90	330

Ved kontroll av sikt lengde Lko skal det være sikt (L) mellom bilfører og møtende kjøretøys kjørelens. Sikten måles langs midtlinjen, fra bilførers øyehøyde 1,1 m over vegbanen og til kjørelensene på møtende kjøretøy 0,6 m over vegbanen.

Figur 4.1 — Sikt kontroll i vertikalkurvatur

4.3 Minimum lengde av kjørefeltlinje

Krav 4.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sammenhengende lengde av kjørefeltlinje, Lkjørefeltlinje, i kjøreretningen skal minimum være lik sikt kravet i [Tabell 4.2](#) for å merke opp kjørefeltlinje.

Krav 4.4 **SKAL**

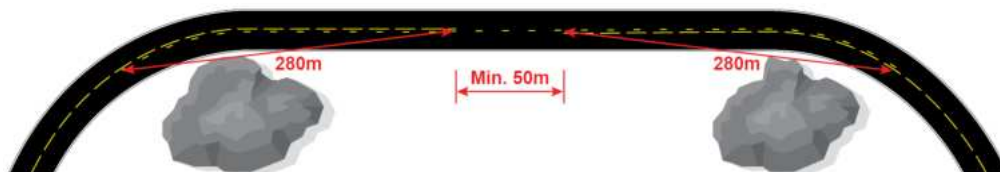
Gjeldende fra 22.06.2021

Dersom kjørefeltlinje mellom kombinasjonslinjer blir kortere enn 50 m skal kjørefeltlinjen sløyfes ved at kombinasjonslinjene forlenges. Se [Figur 4.2](#) og [Figur 4.3](#).

I eksemplene nedenfor er fartsgrensen 80 km/t og dette betyr at Lko = 280 m

EKSEMPEL 1 **Lkjørefeltlinje > Lko**

Her er siktforholdene så gode at sammenhengende kjørefeltlinje i kjøreretningen blir større enn siktkravet for å merke opp kjørefeltlinje. Her kan det merkes opp kombinasjonslinje for begge kjøreretninger (VF og FV), og i tillegg en strekning med kjørefeltlinje (F) mellom kombinasjonslinjene. Dersom kjørefeltlinjen mellom kombinasjonslinjene blir kortere enn 50 m sløyfes kjørefeltlinjen ved at kombinasjonslinjene forlenges.

Figur 4.2 — Kjørefeltlinje mellom kombinasjonslinjer

EKSEMPEL 2 Lkjørefeltlinje = Lko

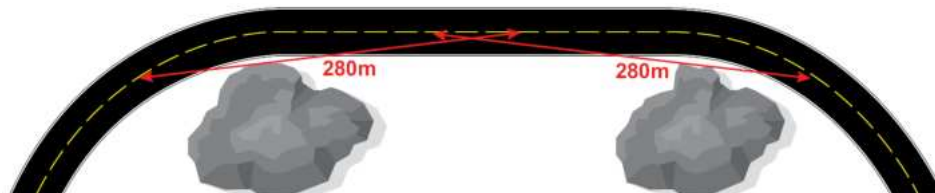
Her er siktforholdene noe dårligere slik at sammenhengende kjørefeltlinje i kjøreretningen blir eksakt lik siktkravet for å merke opp kjørefeltlinje. Her kan det merkes opp kombinasjonslinje for begge kjøreretninger (VF og FV), men det er ikke plass til kjørefeltlinje (F) mellom kombinasjonslinjene. Det vil si at en går direkte over fra VF til FV.

Figur 4.3 — Kombinasjonslinjer uten mellomliggende kjørefeltlinje

EKSEMPEL 3 Lkjørefeltlinje < Lko

Her er siktforholdene så dårlige at lengden på en eventuell kjørefeltlinje i kjøreretningen ville blitt mindre enn siktkravet for å merke opp kjørefeltlinje. Det kan derfor ikke merkes opp kjørefeltlinje. Hele strekningen får varsellinje (V).

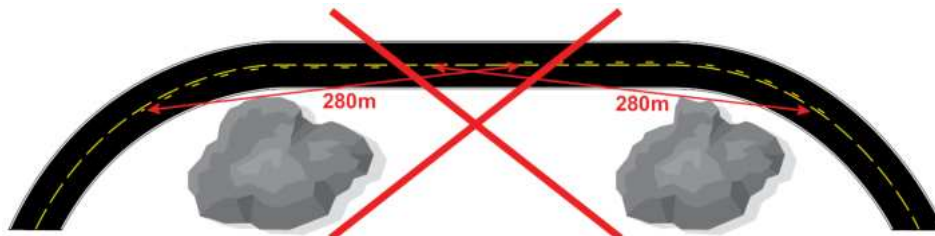

Figur 4.4 — Varsellinje på hele strekningen

Krav 4.5 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Det skal ikke merkes opp som vist i [Figur 4.5](#)

Figur 4.5 — Korte kjørefeltlinjer skal ikke benyttes

5 Oppmerking på fri vegstrekning - utenfor kryss

5.1 Generelt

Dette kapitlet gir bestemmelser og krav for oppmerking av • midtlinjer • delelinjer • kantlinjer på veger utenfor vegkryss. Kravene til når langsgående oppmerking skal anvendes fremgår av kapittel 1.4.

Oppmerking for gang- og sykkeltrafikk er behandlet i kapittel 8 og for kollektivtrafikk i kapittel 9.

<p>Krav 5.1 SKAL</p> <p>Langsgående oppmerking på eksisterende veg skal merkes som vist i Tabell 5.1:</p>	<p>Gjeldende fra 22.06.2021</p>
<p>Tabell 5.1 — Plassering av langsgående vegoppmerking på eksisterende veg</p>	
	<p>Asfaltert bredde < 6 m</p> <p>Skulderbredde: $\geq 0,25$ m Kantlinje: 1012.2 Stiplet kantlinje</p>
	<p>Asfaltert bredde 6,0 m - 7,0 m</p> <p>Skulderbredde: 0,25 m - 0,5 m Feltbredde: 2,75 m - 3,0 m Kantlinje: 1012.1 Heltrukken kantlinje</p>
	<p>Asfaltert bredde 7,0 m - 8,0 m</p> <p>Skulderbredde: 0,5 m - 0,75 m Feltbredde: 3,0 m - 3,25 m Kantlinje: 1012.1 Heltrukken kantlinje</p>
	<p>Asfaltert bredde 8,0 m - 8,5 m</p> <p>Skulderbredde: 0,75 m - 1,0 m Feltbredde: 3,25 m Kantlinje: 1012.1 Heltrukken kantlinje</p>

5.2 Veger med envegskjøring

Kantlinjer (1012.x):

<p>Krav 5.2 SKAL</p> <p>Kantlinjer 1012.1 skal utføres heltrukne . Dette gjelder også for envegsregulert strekning med bare ett kjørefelt.</p>	<p>Gjeldende fra 22.06.2021</p>
<p>Krav 5.2.1 SKAL</p> <p>Kantlinjer skal føres ubrutt forbi vanlige avkjørsler</p>	<p>Gjeldende fra 22.06.2021</p>
<p>Krav 5.2.2 SKAL</p> <p>Kantlinjer skal stiples med 2 m strek og 2 m åpning forbi større avkjørsler, f.eks. til parkeringsplass, serviceanlegg for biltrafikk og større industri eller næringsbygg.</p>	<p>Gjeldende fra 22.06.2021</p>

<p>Krav 5.3 SKAL</p> <p>Venstre kantlinje sett i kjøreretningen skal være gul i envegsregulerte gater når disse merkes.</p>	<p>Gjeldende fra 22.06.2021</p>
--	---------------------------------

Delelinjer (1000/1002/1004/1006.1):

<p>Krav 5.4 SKAL</p> <p>Delelinjer skal merkes som 1000 «Kjørefeltlinje».</p>	<p>Gjeldende fra 22.06.2021</p>
--	---------------------------------

På steder hvor spesielle forhold gjør at feltskifte ikke er ønskelig på veger med to eller flere kjørefelt, kan delelinjen utføres som 1002 «Varsellinje» eller 1004 «Sperrelinje».

5.3 1- og 2-feltsveger med tovegs trafikk

1-feltsveg har ikke midtopmerking, mens 2-feltsveg har midtopmerking

Krav 5.5 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

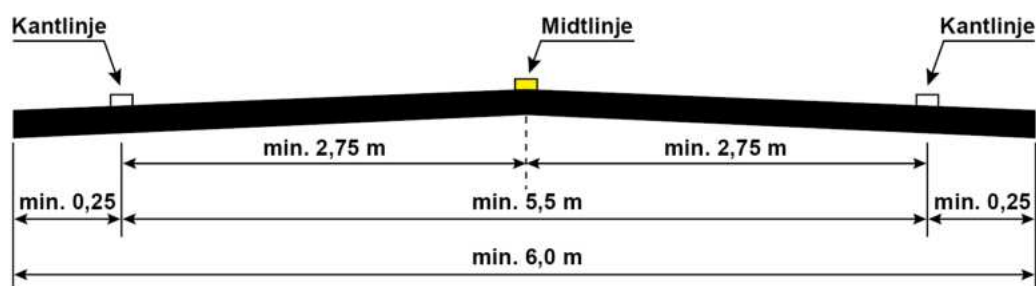
Vegen skal oppmerkes som 1-feltsveg dersom asfaltert bredde er mindre enn 6,0 m.

Krav 5.6 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Vegen skal oppmerkes som 2-feltsveg dersom:

- Asfaltert bredde er 6m eller mer*
- Asfaltert bredde varierer, og vegbredden er minimum 6m over en strekning på 2 km eller mer

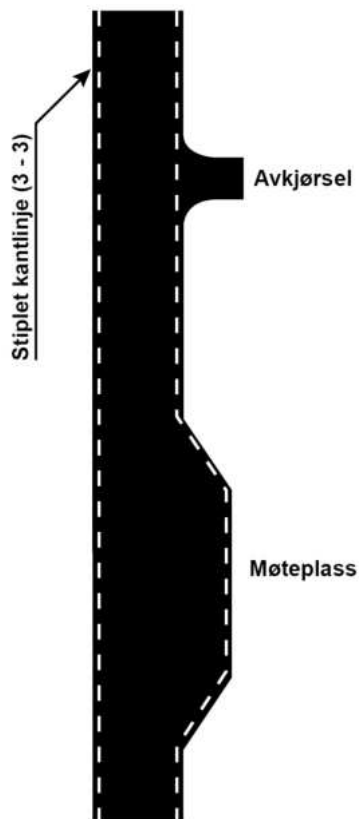
Figur 5.1 — Minste breddekrav for oppmerking av midtlinje

Krav 5.7 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved sløyfing av midtlinjeoppmerking og inntrekking av kantlinjer skal fartsgrensen settes i henhold til gjeldende [fartsgrensekriterier](#)

5.3.1 1-feltsveg

Figur 5.2 — Anvendelse av kantlinjer på 1-feltsveg

Kantlinjer (1012.2):

Krav 5.8 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På veger med asfaltert bredde mindre enn 6,0 m skal kjørebane-kanten merkes med 1012.2 "Stiplet kantlinje"

Kantlinje kan sløyfes når kjørebanen er avgrenset av fortauskant eller annen kantstein dersom fartsgrensen er 50 km/t eller lavere og ve-gen er belyst.

Krav 5.9 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På 1-feltsveger bygget etter vegnormalstandard skal kantlinjene settes ut i samsvar med vegens normalprofil. På andre ve-ger skal kantlinjene ligge min. 0,25 m fra asfaltkant eller kantstein, målt til senter kantlinje.

Krav 5.10 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kantlinjen skal føres uendret (3 m strek, 3 m åpning) forbi forkjørsregulerte kryss, avkjørsler og busslommer.

Krav 5.11 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

I høyre-regulerte kryss skal kantlinjene føres inn på kryssende veg.

Krav 5.12 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På enfeltsveger forbi møteplasser skal kantlinjen føres stiplet langs ytterkanten av møteplassen.

5.3.2 2-feltsveg

Kantlinjer (1012.1):

Figur 5.3 — Anvendelse av kantlinjer på 2-feltsveg

Krav 5.13 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På 2-feltsveger skal kjørebane-kanten oppmerkes med 1012.1 «Heltrukken kantlinje».

På 2-felts veger kan kantlinje sløyfes når kjørebane er avgrenset av fortauskant eller annen kantstein dersom fartsgrensen er 50 km/t eller lavere og vegen er belyst.

Krav 5.14 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kantlinjene skal ikke ligge nærmere asfaltkant eller kantstein enn 0,25 m, målt til senter kantlinje.

Krav 5.15 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På veger med vegnormalstandard skal kantlinjene settes ut i samsvar med vegens normalprofil og eventuelle breddeutvidelser i kurver. På andre veger skal kantlinjene settes ut fra midtlinjen, slik at kjørebane får en jevn bredde på strekninger uten breddeutvidelse.

Krav 5.16 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kantlinjer skal føres ubrutt forbi vanlige avkjørsler, og skal stiples med 2 m strek og 2 m åpning forbi forkjørsregulerte kryss og større avkjørsler, f.eks. til parkeringsplass, serviceanlegg for biltrafikk og større industri- eller næringsbygg.

Veiledning til kravet

For føring av kantlinjer i vegkryss, se kapittel 7.

Kjørefeltlinje (1000):

(F)
70 TIL
90 km/t

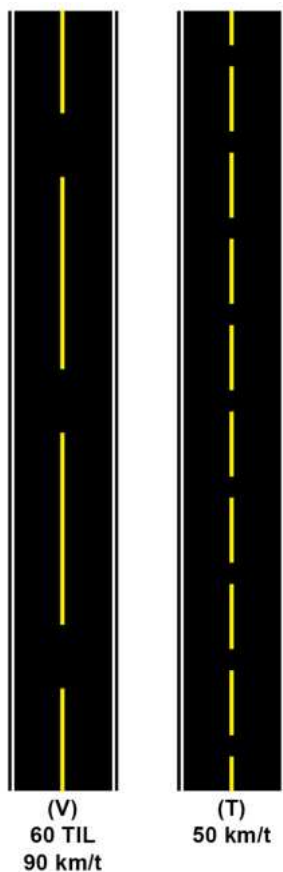
Figur 5.4 — Anvendelse av kjørefeltlinje (1000)

Krav 5.17 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kjørefeltlinje skal anvendes som midtlinje når fartsgrensen er 70 km/t eller høyere, og det ikke er nødvendig å anvende varsellinje eller kombinert linje i henhold til kravene nedenfor.

Varsellinje (1002):

Figur 5.5 — Anvendelse av varsellinje (1002)

Krav 5.18 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Varsellinje skal anvendes som midtlinje når fartsgrensen er 60 km/t eller lavere, og det ikke er nødvendig å anvende sperrelinje for noen av kjøreretningene.

Krav 5.19 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

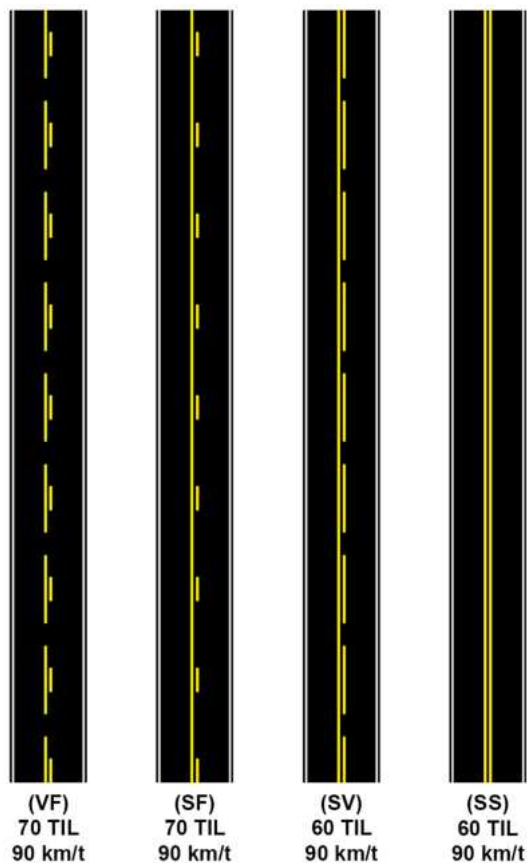
På veger med fartsgrense 70 km/t eller høyere skal midtlinjen utføres som varsellinje når sikten framover i kjøreretningen er mindre enn sikt som angitt tabell 9 og det ikke er nødvendig å anvende sperrelinje for vedkommende kjøreretning.

Krav 5.20 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Varsellinje for én kjøreretning skal begynne ved det punkt hvor sikten første gang blir mindre enn minimum sikt for kjørefeltlinje, og slutte ved det punkt hvor sikten igjen blir større. (Se kapittel 4 om sikt.)

Kombinert linje (1006.1/1006.2/1006.3/1006.4):

Figur 5.6 — Kombinert linje

Krav 5.21 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kombinert linje 1006.1 «Kjørefeltlinje/varsellinje » skal anvendes som midtlinje når sikten er mindre enn angitt i tabell 4.2 bare for den ene kjøreretningen, eller varsellinjen av andre grunner bare skal gjelde for den ene kjøreretningen.

Krav 5.22 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kombinert linje 1006.2 «Kjørefeltlinje/sperrelinje » og 1006.3 «Varsellinje/sperrelinje» skal anvendes som midtlinje dersom særlige forhold gjør det nødvendig å forby forbikjøring eller annen kryssing av midtlinjen for den ene kjøreretningen.

Krav 5.23 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kombinert linje 1006.4 «Dobbel sperrelinje» skal anvendes som midtlinje dersom særlige forhold gjør det nødvendig å forby forbikjøring eller annen kryssing av midtlinjen for begge kjøreretninger.

Sperrelinje (1006.2/1006.3/1006.4):

Krav 5.24 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sperrelinje som midtlinje skal bare anvendes i kombinasjon med kjørefeltlinje eller varselinje (kom- binerte linjer 1006.2 og 1006.3) eller som dobbel sperrelinje (1006.4).

Krav 5.24.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Enkel sperrelinje (1004) skal ikke brukes som midtlinje med unntak på sykkelveg, når trafikklyssignal benyttes til å regulere sykkeltrafikken særskilt.

Veiledning til kravet

Sperrelinjer anvendes restriktivt, slik at respekten for linjen opprettholdes.

Krav 5.25 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sperrelinje skal oppmerkes foran sperreområder, trafikkøyer og andre hindringer i kjørebanelen når fartsgrensen er 60 km/t eller høyere se

Sperrelinje kan oppmerkes på steder eller strekninger hvor det er særlig farlig å krysse midtlinjen eller hvor det skjer mange møte- og forbikjøringsulykker, f.eks. foran skjult lavbrekk eller innsnevring av vegbredden.

Sperrelinje kan oppmerkes i kurver hvor det er særlig viktig at kjøretøy holder godt til høyre, og bredden er tilstrekkelig til at alle kjøretøy kommer fram uten å få noe hjul på eller over sperrelinjen.

Krav 5.26 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sperrelinje skal ikke benyttes når fartsgrensen er 50 km/t eller lavere.

Krav 5.27 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Asfaltert bredde for å anvende sperrelinje skal være minimum 7,5 m.

Krav 5.28 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

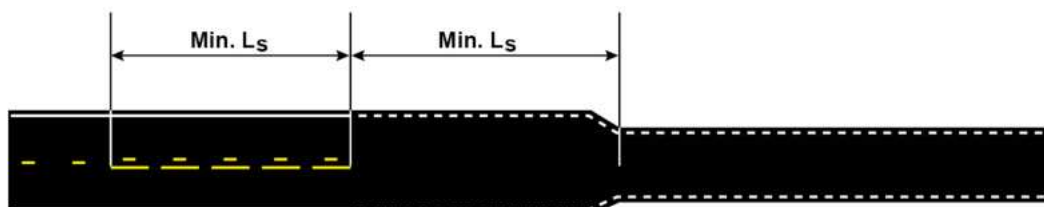
Sperrelinjer skal brytes forbi avkjørsler hvor det ikke er forbud mot venstresving innført med trafikkskilt.

5.4 Overgang mellom 2-feltsveg og 1-feltsveg

Krav 5.29 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved overgang fra 2-feltsveg til 1-feltsveg skal midtlinjen avsluttes i en avstand minst lik stoppsikt L_s , og fra samme punkt skal kantlinjene utføres som 1012.2 «Stiplet kantlinje», se [Figur 5.7](#)

Figur 5.7 — Overgang mellom 2-feltsveg og 1-feltsveg

Krav 5.30 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Siste del av midtlinjen skal merkes opp som varselinje, eller unntaksvis sperrelinje, i en lengde minst lik stoppsikt L_s for kjøreretningen mot innsnevringen.

Krav 5.31 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Ved overgang fra 1-feltsveg til 2-feltsveg skal midtlinjen starte i en avstand minst lik stoppsikt L_s , og fra samme punkt skal kantlinjene utføres som 1012.1 «Heltrukken kantlinje».

Krav 5.32 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Ved innsnevring av 2-feltsveg, f.eks ved smal bru, skal overgangen merkes som vist i [Figur 5.7](#).

5.5 Flerfeltsveger med tovegstrafikk

Flerfeltsveger med tovegstrafikk oppmerkes med kantlinje, midtlinje og delelinje. Veger med fysisk atskilte kjørebener og minst to vanlige kjørefelt i en retning oppmerkes med delelinjer og kantlinjer.

Kantlinjer (1012.1):

Krav 5.33 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Høyre kantlinje sett i kjøreretningen skal utføres som 1012.1 «Heltrukken hvit kantlinje».

Krav 5.34 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Venstre kantlinje skal være gul uavhengig av om det er fysisk skille (midtdeler, rekkverk eller trafikkøy) eller ikke.

Krav 5.34.1 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Avstanden fra asfaltkant eller kantstein skal være minst 0,25 m, målt til senter kantlinje.

Midtlinjer (1006.4):

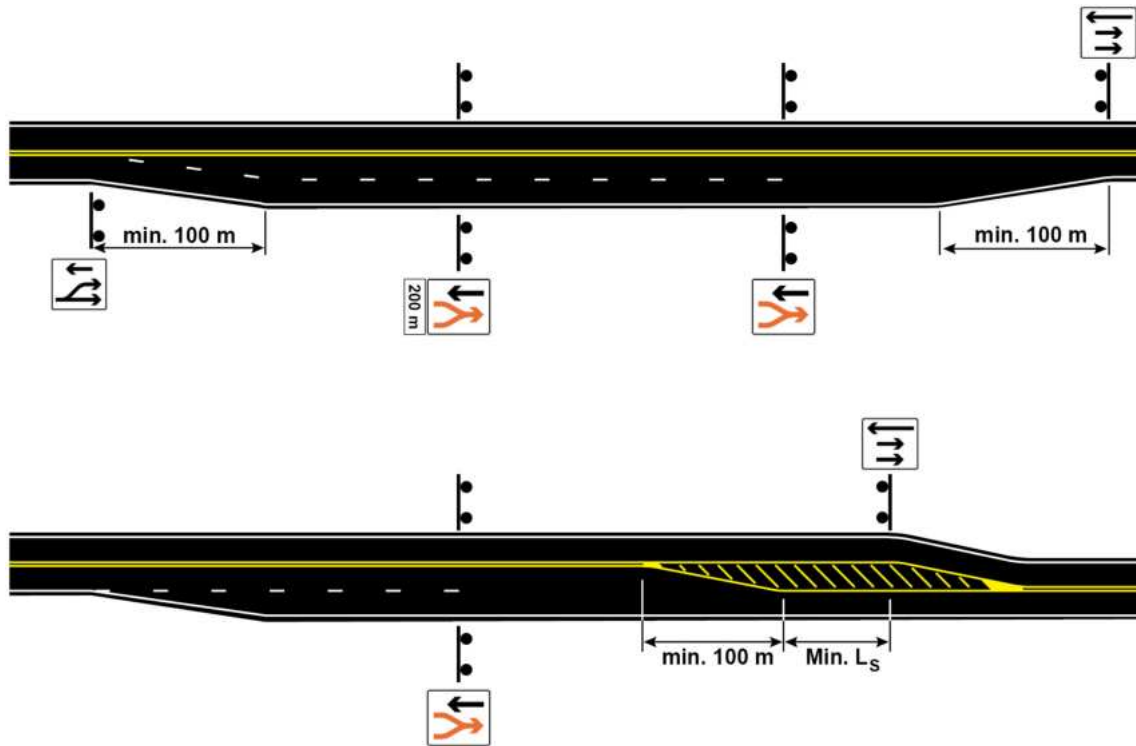
Krav 5.35 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Midtlinje på flerfeltsveg uten fysisk midtdeler skal utføres som kombinert linje 1006.4 «Dobbel sperrelinje».

Delelinjer (1000/1002):

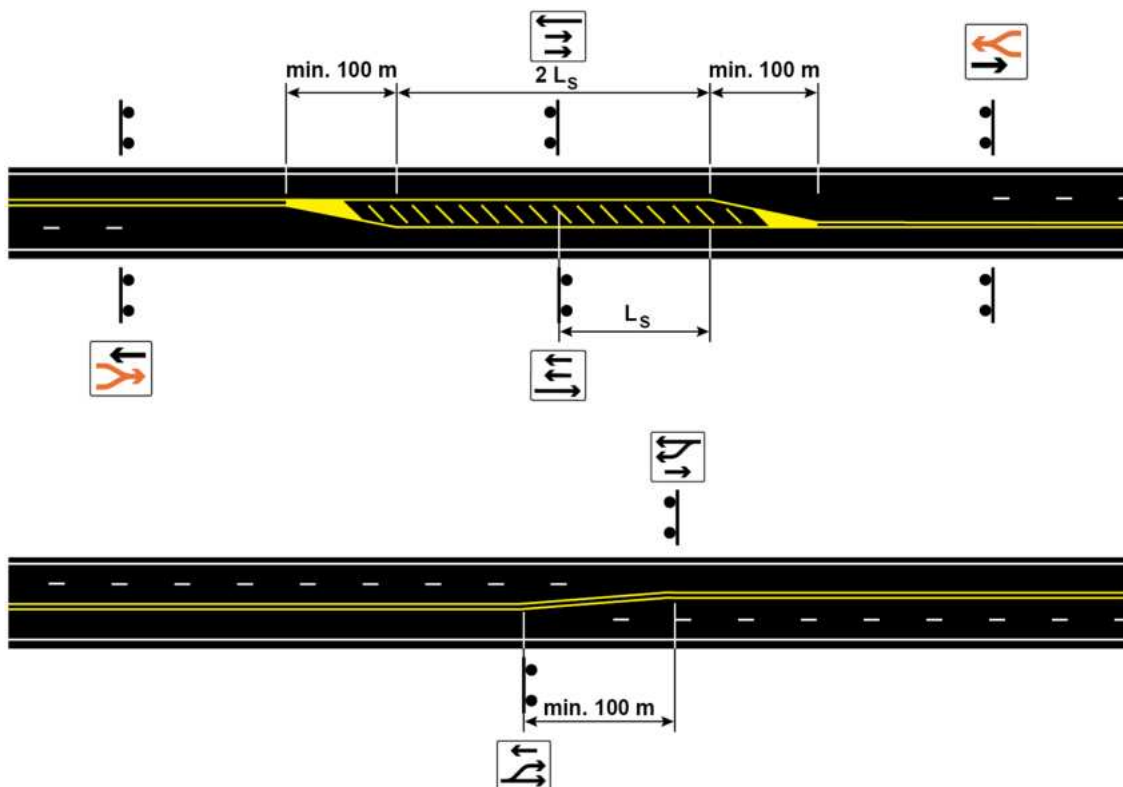
Krav 5.36 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Kjørefelt som oppmerkes med delelinje skal ha bredde på minst 3,0 m, målt fra senter til senter av de linjer som avgrenser feltet.

På steder hvor spesielle forhold gjør at feltskifte ikke er ønskelig kan delelinjen utføres som 1002 «Varsellinje». For øvrig skal delelinjer oppmerkes som 1000 «Kjørefeltlinje».

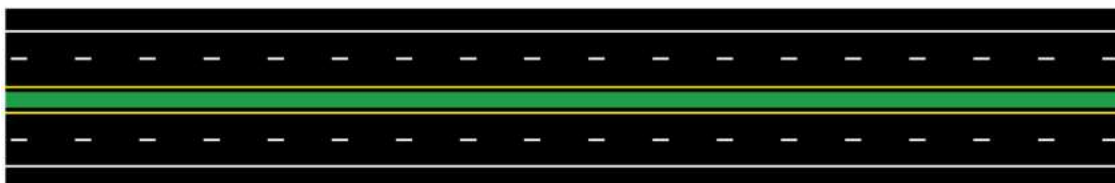
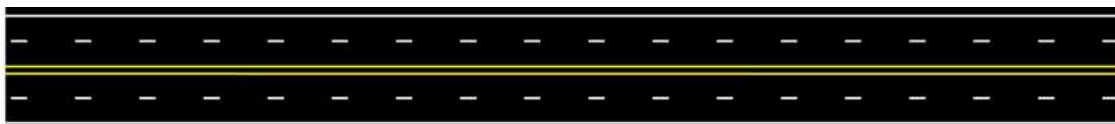
MERKNAD Plassering av skilt er omtalt i N300

Figur 5.8 — Krav til oppmerking av forbikjøringsfelt

Figur 5.9 — Krav til oppmerking ved veksling av kjøreretning i midtfeltet på 3-feltsveg

Figur 5.10 — Oppmerking på 4-feltsveg

5.6 Overgang mellom 4- og 2-feltsveg

Endring av antall kjørefelt med oppmerking av overgangstrekkninger skal utføres som vist i [Figur 5.11](#)

Delelinjer (1000):

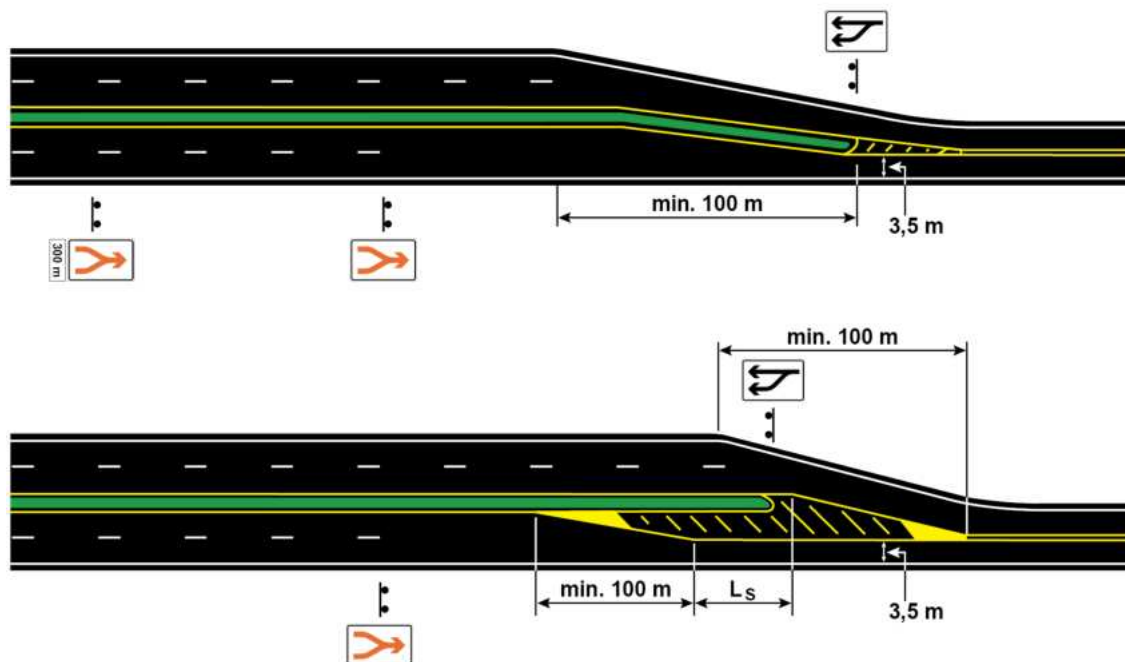
Krav 5.37 SKAL Delelinjen skal avsluttes ved flettestrekkningens begynnelse, det vil si der skilt 530 «Sammenfletting» angir at flettestrekkning begynner.	Gjeldende fra 22.06.2021
--	--------------------------

Krav 5.38 SKAL Delelinjen skal starte i det punktet hvor breddeutvidelsen imøtekommer breddekrav for oppmerking av to kjørefelt i én retning.	Gjeldende fra 22.06.2021
---	--------------------------

Krav 5.39 SKAL Det skal ikke merkes delelinje på flettestrekkning.	Gjeldende fra 22.06.2021
--	--------------------------

Piler (1034):

Krav 5.40 SKAL Piler som angir feltskifte skal ikke merkes foran-, eller på flettestrekkninger.	Gjeldende fra 22.06.2021
---	--------------------------

Figur 5.11 — Oppmerking av overgang mellom 4-feltsveg og 2-feltsveg

5.7 Kjørefeltavslutning utenfor vegkryss

Delelinjer (1000):

Krav 5.41 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved kjørefeltavslutning med feltskifte (skilt 532) skal delelinjen føres helt fram til slutt av overgangsstrekningen, utføres som skillelinje over en lengde minst lik $1,5 \times L_s$ og suppleres med piler for feltskifte som vist i [Figur 5.12](#).

Skilleline (1008):

Krav 5.42 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Fra slutt av overgangsstrekning skal delelinjen mot kjørefeltet som avsluttes utføres som skillelinje over en lengde minst lik $1,5 \times L_s$.

Sperreområde (1014):

Behov for sperreområde ved kjørefeltavslutning avhenger av geometrien i overgangssonen, og vurderes nøye.

Krav 5.43 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Lengden av sperreområdet tilpasses den geometriske utformingen, men skal minst være lik stoppsikt L_s i full kjørefeltbredde.

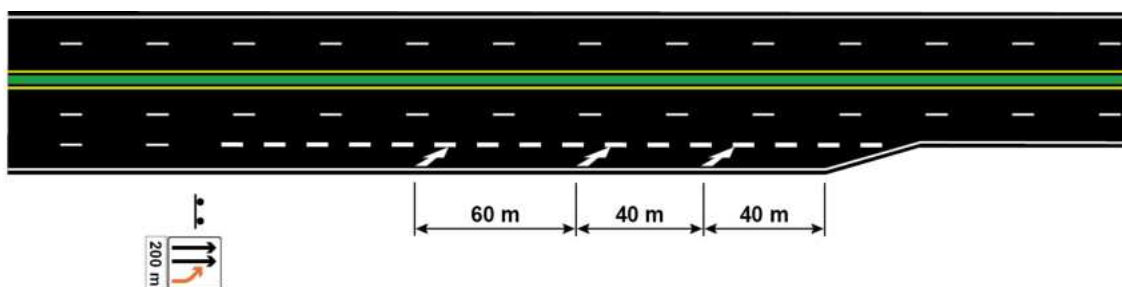
Piler (1034.F):Krav 5.44 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Pil 1034.F skal benyttes ved oppmerking av kjørefeltavslutning som supplement til skilt 532 «Kjørefelt slutter» og eventuelt sperreområde der kjørefeltet slutter.

Veiledning til kravet

Plassering av piler er vist i [Figur 5.12](#)

Figur 5.12 — Oppmerking av kjørefeltavslutning utenfor vegkryss

5.8 Oppmerking foran hindringer i vegbanen

Krav 5.45 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Den langsgående oppmerkingen skal følge teoretisk kjørefeltkant eller kjørebane kant, slik at trafikken ledes forbi hindringen.

Krav 5.46 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Foran trafikkøyer og andre hindringer i vegbanen skal midtlinjer, delelinjer og sperreområder utføres som vist i [Figur 5.13](#) og [Figur 5.14](#).

5.8.1 Fartsgrense 50 km/t eller lavere

Midtlinjer (1006.x):Krav 5.47 **SKAL**

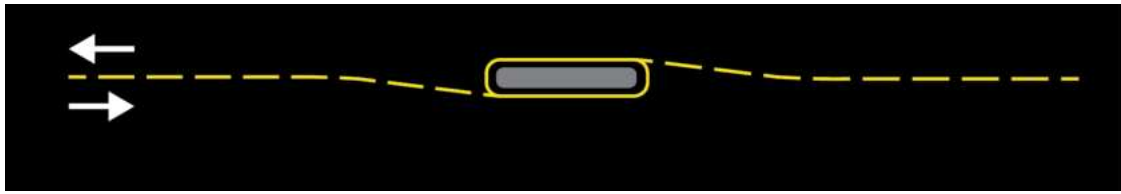
Gjeldende fra 22.06.2021

I gater med lavt fartsnivå (fartsgrense 50 km/t eller lavere) skal midtlinjen føres forbi øysspiss, se [Figur 5.13](#).

Kantlinjer (1012.x):Krav 5.48 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Avstand fra kantstein til senter oppmerking skal være minimum 0,25 m

Figur 5.13 — Oppmerking foran hindringer i vegbanen i gater med 2 felt og lavt fartsnivå (≤ 50 km/t)

5.8.2 Fartsgrense 60 km/t eller høyere

Midtlinjer (1006.x):

Krav 5.49 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved fartsgrense ≥ 60 km/t skal midtlinje utføres som sperrelinje og sperreområde over en samlet lengde minst lik stoppsikt L_s foran trafikkøyt eller trafikkdeler.

Kantlinjer (1012.x):

Krav 5.50 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

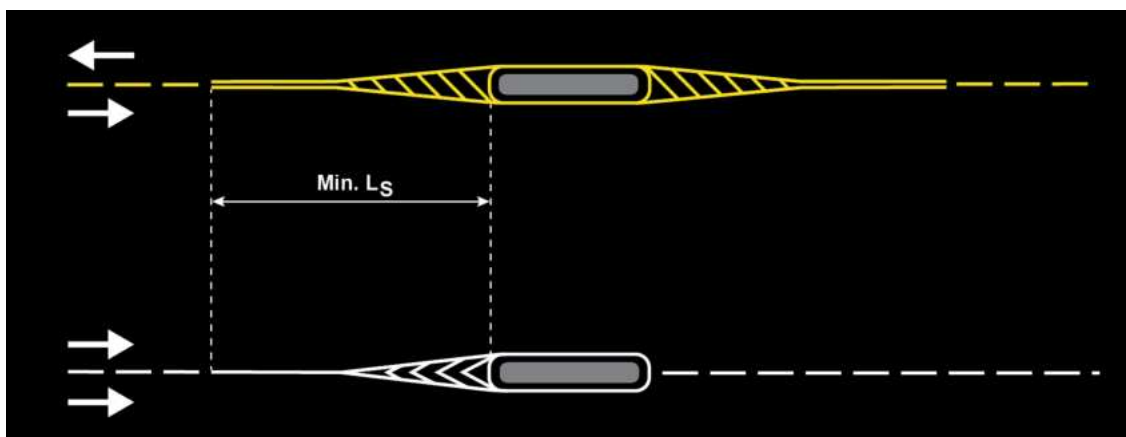
Avstand fra kantstein til senter oppmerking skal være minimum 0,25 m

Delelinjer (1000/1002/1004/1006.1):

Krav 5.51 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Delelinje mellom kjørefelt i samme retning skal utføres som sperrelinje og sperreområde foran trafikkøyt, se [Figur 5.14](#).

Figur 5.14 — Oppmerking foran hindringer i vegbanen (fartsgrense ≥ 60 km/t)

5.9 Oppmerking i tunneler

Krav 5.52 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Oppmerking i tunneler skal utføres på samme måte som veg i dagen, med unntak for følgende:

Krav 5.52.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Midtlinjen utføres som 1002 «Varsellinje». Varsellinjen skal starte i avstand minst lik siktlengden for oppmerking av kjørefeltlinje Lko, se tabell 4.2, foran tunnelåpningen, eller ved eventuelt skilt for forbikjøringsforbud, se [Figur 5.16](#)

Krav 5.52.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

1000 «Kjørefeltlinje» skal ikke anvendes som midtlinje i tunnel med tovegstrafikk

Krav 5.52.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

1006.4 «Dobbel sperrelinje» skal ikke benyttes i tunneler med tovegstrafikk der sykling er tillatt

Kantlinjer (1012.x):

Krav 5.53 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

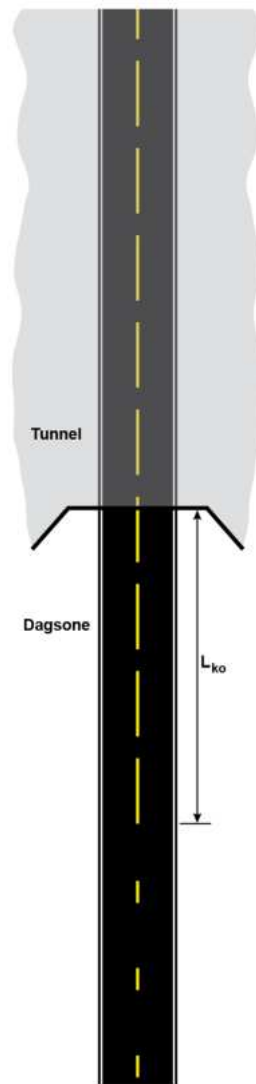
Kantlinjer skal plasseres i samsvar med tunnelprofilen. Avstanden fra eventuell føringskant (kantstein) skal være min. 0,25 m, målt til senter av linjen.

Krav 5.53.1 **SKAL**

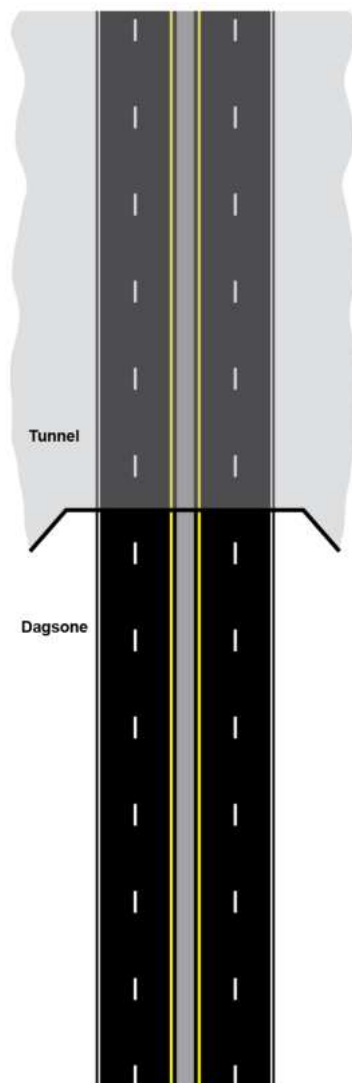
Gjeldende fra 22.06.2021

Forbi havarilommer og snunisjer skal kantlinjen føres ubrutt i kjørebane kant

På motorveg med fartsgrense ≥ 90 km/t kan linjebredden på kantlinjen gjennom tunnel reduseres fra 0,30 m til 0,15 m.

Figur 5.15 — Oppmerking i 1-løps tunnel

Figur 5.16 — Oppmerking i 2-løps tunnel

6 Forsterket vegoppmerking

6.1 Generelt

Forsterket vegoppmerking er vegoppmerking som er forsterket med fresing i asfaltdekket. Hensikten med fresingen er å gi vibrasjon i kjøretøyet.

Forsterket vegoppmerking kan benyttes på vegger med fartsgrense ≥ 70 km/t.

Krav 6.1 **SKAL**

Forsterket vegoppmerking skal utføres som nedfreste sinusriller.

Gjeldende fra 22.06.2021

I tunneler kan det benyttes sinusriller uten nedfresing.

6.2 Forsterket midtoppmerking

Krav 6.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Forsterket midtoppmerking skal ikke benyttes dersom potensialet for antall gående og syklende langs vegen overstiger 50 i et normaldøgn, eller dersom strekningen er skoleveg.

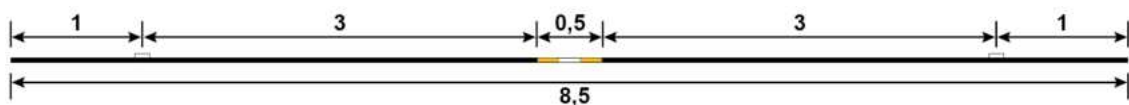
Det kan etableres forsterket midtoppmerking både på ny og eksisterende veg.

6.2.1 Forsterket midtoppmerking på ny veg

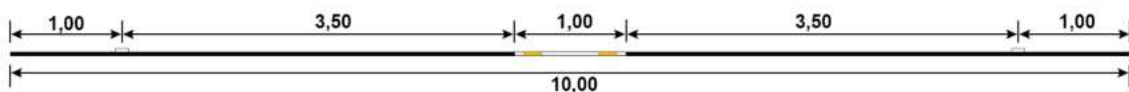
Krav 6.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Forsterket vegoppmerking på ny veg kan bare etableres ved profilene som er vist under:

Figur 6.1 — Tverrprofil for forsterket midtoppmerking på ny 8,5 m veg (mål i m)

Figur 6.2 — Tverrprofil for forsterket midtoppmerking på ny 10 m veg (mål i m)

I [Figur 6.1](#) er forsterket midtoppmerking vist med bredde på 50 cm.

Krav 6.4 **SKAL**

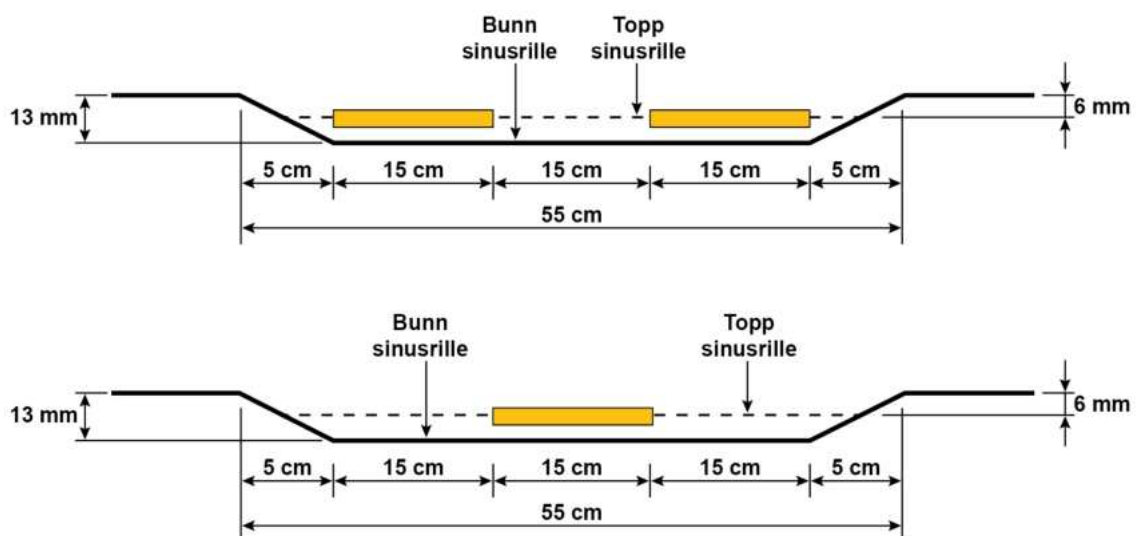
Gjeldende fra 22.06.2021

Fresesporet skal være 55 cm bredt og skal ha utforming som vist i [Figur 6.3](#)

Krav 6.4.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Vegoppmerkingen kan ha en maksimal bredde på 45 cm og skal legges i fresesporet.

Figur 6.3 — Utforming av fresespør med 0,55 m bredde med henholdsvis dobbel sperrelinje og varsellinje/kjørefeltlinje

Krav 6.5 **SKAL**

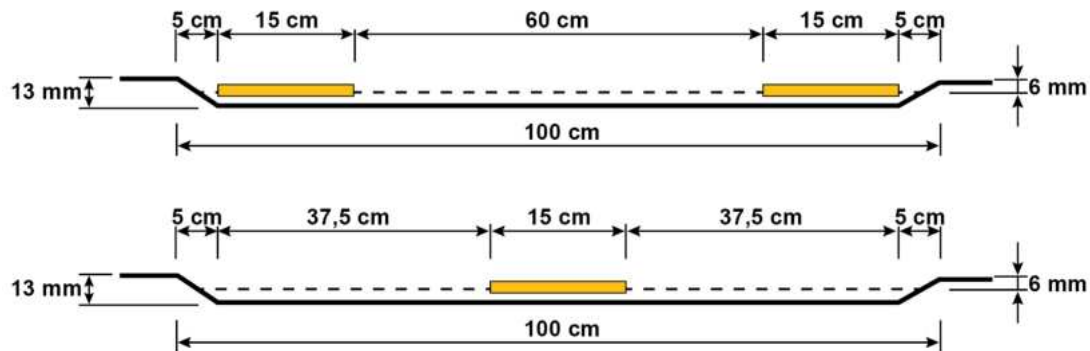
Gjeldende fra 22.06.2021

Fresesporer på 10 m brede veger skal være 1 m bredt og skal ha utforming som vist i [Figur 6.4](#)

Krav 6.5.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Vegoppmerkingen skal legges i fresesporer.

Figur 6.4 — Utforming av fresesporer med 1 m bredde med henholdsvis dobbel sperrelinje og varsellinje/kjørefeltlinje

6.2.2 Forsterket midtoppmerking på eksisterende veg

Krav 6.6 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På eksisterende veg kan bare forsterket midtoppmerking benyttes på veger med asfaltert bredde $\geq 7,5$ m forutsatt at kravene gitt nedenfor følges:

Krav 6.6.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Vegskulder skal ikke gjøres smalere enn den er i utgangspunktet ved forsterket midtoppmerking på eksisterende vege.

Krav 6.6.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

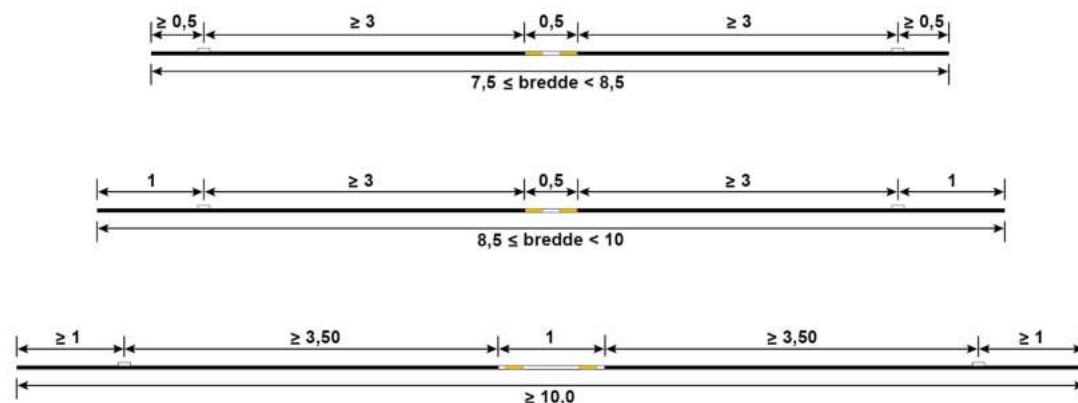
Ved de smaleste tverrprofilene (< 10 m) skal det freses et 0,55 m bredt spor som vist i [Figur 6.3](#).

Krav 6.6.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved asfaltert bredde ≥ 10 m skal det freses et 1 m bredt spor som vist i [Figur 6.4](#).

I [Figur 6.5](#) er det vist ulike alternativer for hvordan tverrprofilen kan deles inn ved ulike asfalterte bredder.

Figur 6.5 — Tverrprofil ved forsterket vegoppmerking på eksisterende veg (mål i m)

6.3 Forsterket kantoppmerking

Krav 6.7 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Det kan bare etableres forsterket kantoppmerking på eksisterende vegger med asfaltert bredde ≥ 7 m.

Krav 6.7.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved forsterket kantoppmerking skal de syklende tilbys løsninger langs lokalt vegnett.

Krav 6.8 **SKAL**

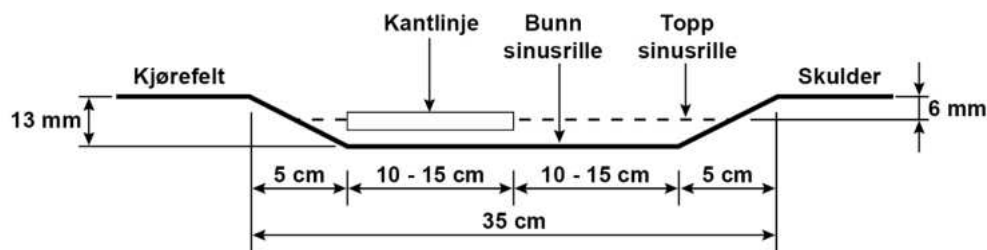
Gjeldende fra 22.06.2021

På 2-feltsveger skal det freses et 0,35 m bredt spor som vist i [Figur 6.6](#).

Krav 6.8.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Vegoppmerkingen skal legges i fresesporet.

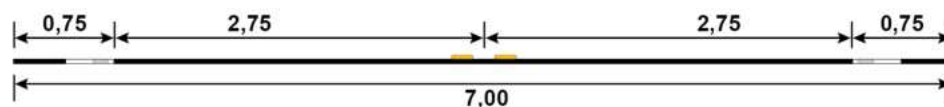

Figur 6.6 — Utforming av fresespor med 0,35 m bredde

Krav 6.9 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Tverrprofil ved forsterket kantoppmerking ved asfaltert bredde på 7 m skal utformes som vist i [Figur 6.7](#).

Figur 6.7 — Tverrprofil ved forsterket kantoppmerking ved asfaltert bredde på 7 m (mål i m)

6.4 Forsterket kant- og midtoppmerking

Krav 6.10 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved kombinasjon av forsterket kant- og midtoppmerking skal asfaltert bredde være ≥ 8 m.

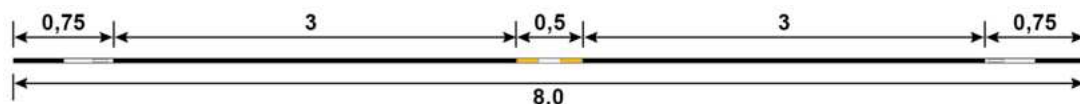
Veiledning til kravet

Tverrprofil ved minste asfalterte bredde ved kombinert forsterket kant- og midtoppmerking er vist i [Figur 6.8](#).

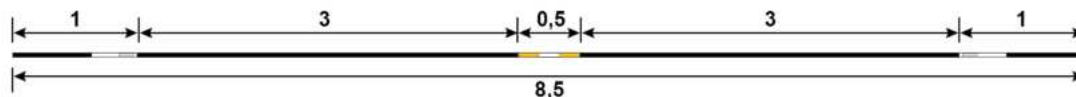
Krav 6.11 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Utforming av fresespor skal utformes i henhold til [Figur 6.3](#) og [Figur 6.6](#).

Figur 6.8 — Forsterket kant- og midtoppmerking ved asfaltert bredde på 8 m (mål i m)

Figur 6.9 — Forsterket kant- og midtoppperking ved asfaltert bredde på 8,5 m (mål i m)

Motorveg

På motorveger kan forsterket vegoppmerking benyttes både inn mot midtdeler og langs høyre kantlinje.

Krav 6.12 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved bruk av forsterket vegoppmerking på motorveg skal fresesporets bredde være 0,5 m.

Krav 6.13 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Skillelinjer ved av- og påkjøringsramper skal ikke legges i nedfreste sinusriller.

Tunneler og bruer

I tunneler og på bruer er det ikke samme krav til skulder som på veg i dagen.

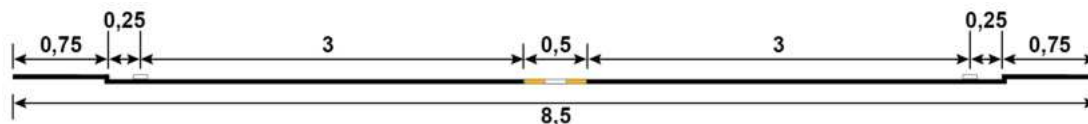
Krav 6.14 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Forsterket midtoppperking kan bare benyttes dersom kravene til kjørefeltbredde i dette kapitlet er tilfredsstillt.

Veiledning til kravet

I tunnelprofil T8,5 kan derfor profil vist i [Figur 6.10](#) benyttes hvor 1 m skulder erstattes med 0,25 m skulder og 0,75 m bankett.

Figur 6.10 — Forsterket midtoppperking i tunnel for tunnelprofil T8,5 (mål i m)

7 Oppmerking i vegkryss

7.1 Generelt

Krav 7.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

I kryss skal vegoppmerkingen klargjøre og understøtte hvordan de ulike trafikanter skal ferdes i krysset.

Krav 7.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

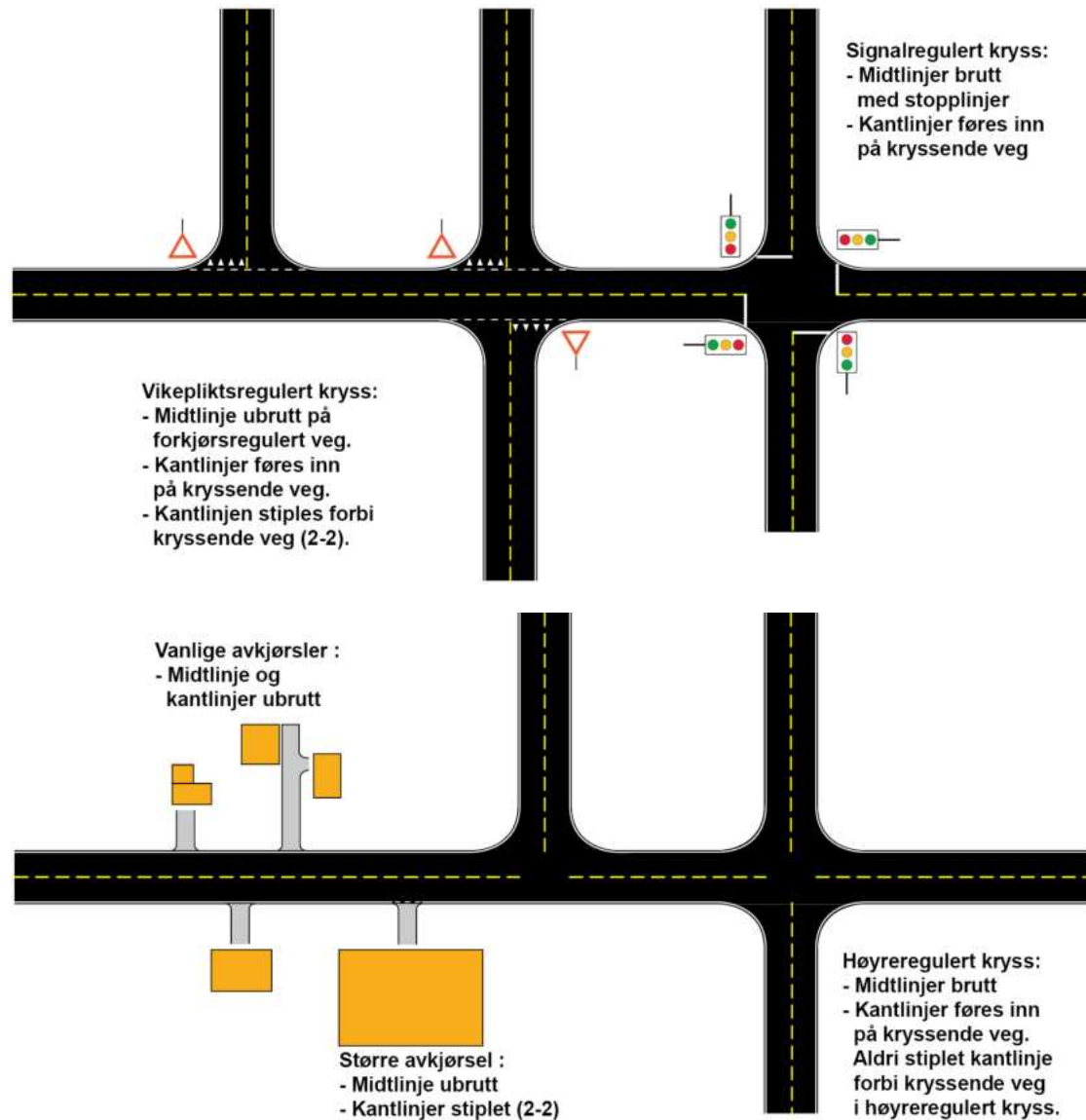
Vegoppmerking skal i prosjekteringsfasen fremgå av L-tegninger i samsvar med beskrivelser i håndbok [R700 Tegningsgrunnlag](#).

Krav 7.2.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Viktige detaljer skal fremkomme med tydelighet i kryssområder og trafikkanlegg i byer og tettsteder.

For eksisterende kryss anbefales det å etablere registre for vegoppmerking med korrekt angivelse av linjer, symboler og tekst. Dette vil lette utførelsen av reparasjon etter slitasje eller dekkefornyelse.

Figur 7.1 — Langsgående oppmerking i kryss og avkjørsler

Avkjørsler

Følgende hovedregel gjelder for langsgående oppmerking forbi avkjørsler, se [Figur 7.1](#).

Krav 7.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Forbi avkjørsler skal all langsgående oppmerking være gjennomgående, med heltrukne kantlinjer forbi vanlige avkjørsler og med stiplede linjer 2 m strek og 2 m åpning forbi større avkjørsler.

7.2 Høyreregulerte kryss

Generelt:

Krav 7.4 **SKAL**

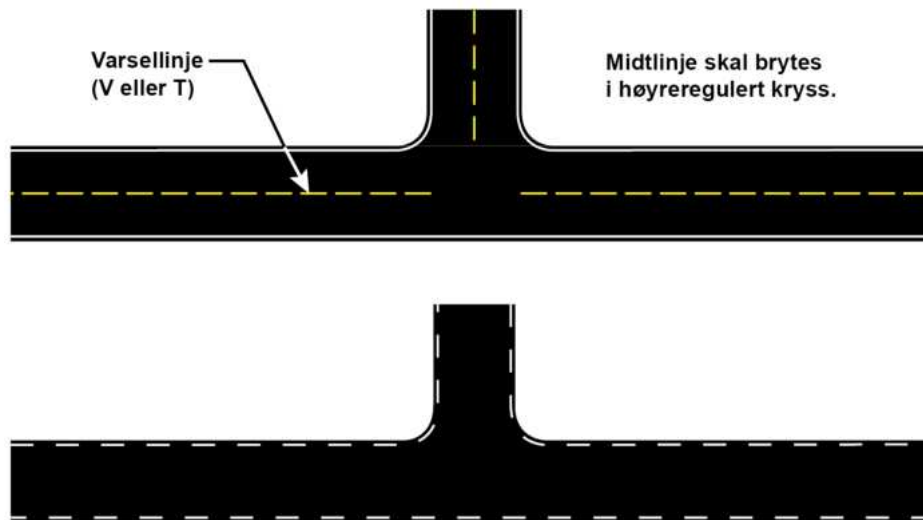
Gjeldende fra 22.06.2021

I høyreregulerte kryss skal langsgående oppmerking utføres slik at den ikke gir et visuelt inntrykk av prioritet for noen av vegarmene.

Krav 7.5 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

I høyreregulerte kryss skal kantlinjer føres inn på kryssende veg og all annen langsgående oppmerking brytes, slik at det ikke er annen oppmerking enn eventuelle ledelinjer (1010) i den delen av krysset som er felles for de kryssende kjøreretningene.

Figur 7.2 — Høyreregulert kryss

Kantlinjer (1012.x):Krav 7.6 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kantlinjer skal føres rundt hjørneavrunding og inn på kryssende veg. Dette gjelder også om kantlinjeoppmerkingen ikke skal fortsette på kryssende veg.

Krav 7.6.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Dersom kantlinjeoppmerkingen ikke skal fortsette på kryssende veg skal kantlinjen føres minst 10 m inn på kryssende veg.

Midtlinjer (1006.x):Krav 7.7 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Midtlinjer skal avbrytes i krysområdet.

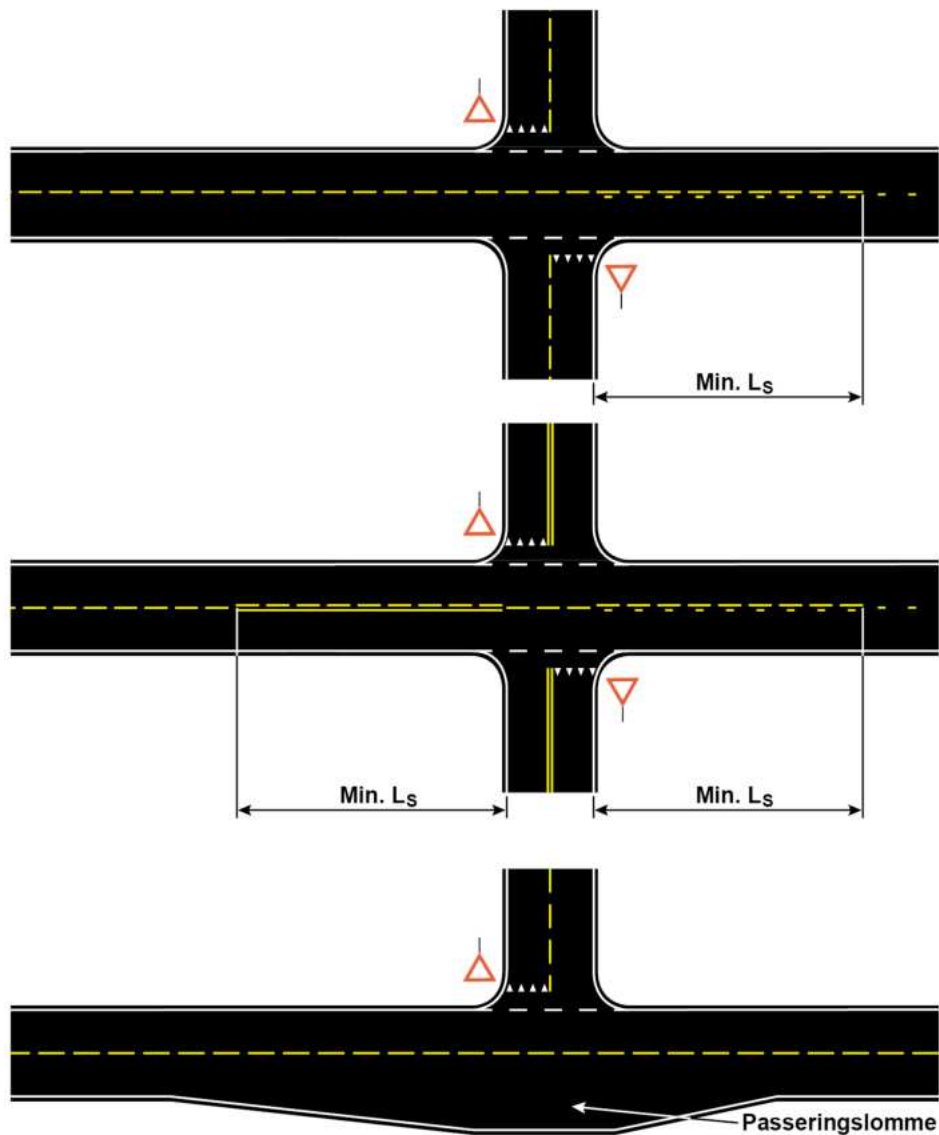
Ledelinjer (1010):

Kan benyttes i den delen av krysset som er felles for de kryssende kjøreretningene

7.3 Vikepliktsregulerte kryss

7.3.1 Ukanaliserte vikepliktsregulerte kryss

Noen eksempler på hvordan oppmerking av langsgående linjer kan utføres i ukanaliserte vikepliktsregulerte kryss er vist i [Figur 7.3](#).

Figur 7.3 — Eksempler på oppmerking i vikepliktsregulerte kryss uten kanalisering

Midtlinjer (1006.x):

Krav 7.8 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Midtlinjer skal utføres som varsellinje over en lengde minst lik stoppsikt L_s inn mot krysset

Krav 7.8.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Midtlinjer skal føres ubrutt gjennom krysset på forkjørsregulert veg.

Krav 7.8.1.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På vikepliktig veg skal midtlinjen føres fram til vikelinjen eller stopplinjen.

Midtlinjen kan også utføres som sperrelinje (dobbel eller som del av kombinert linje) inn mot krysset.

Krav 7.9 SKAL

Gjeldende fra 22.06.2021

Sperrelinje skal brytes i kryssområdet også på den forkjørsregulerte veien.

Kantlinjer (1012.x):**Krav 7.10 SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

For forkjørsregulert veg skal kantlinjer stiples gjennom krysset med 2 m strek og 2 m åpning ved bruk av kantlinje 1012.1 "Heltrukken kantlinje", eller 3m strek og 3 m åpning ved bruk av 1012.2 "Stiplet kantlinje".

Krav 7.11 SKAL

Gjeldende fra 22.06.2021

I kryss med passeringslomme skal kantlinjen føres langs ytterkanten av breddeutvidelsen (se [Figur 7.3](#)).

Vikelinjer (1022):**Krav 7.12 SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Vikelinjer skal merkes i vikepliktig sideveg i kryss med forkjørsveg og på tilfart regulert med skilt 202 «Vikeplikt», se [Figur 7.13](#).

Krav 7.12.1 SKAL

Gjeldende fra 22.06.2021

Vikelinjen skal legges ca. 1 m foran stiplet kantlinje på forkjørsregulert veg, og parallelt med denne.

Krav 7.12.2 SKAL

Gjeldende fra 22.06.2021

Når vikelinjen ligger skrått i forhold til kjøreretningen på tilfarten, skal trekantene i linjen dreies slik at spissene peker rett mot vikepliktig kjøretøy.

Vikesymbol (1036):

Vikesymbol kan oppmerkes dersom spesielle forhold tilsier ekstra forvarsling av vikeplikten.

Vikesymbolet plasseres 50 - 100 m foran vikelinjen.

Stopplinjer (1020) og tekst «STOPP» (1050.1):**Krav 7.13 SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Stopplinjer skal oppmerkes på tilfarter regulert med skilt 204 «Stopp».

Krav 7.13.1 SKAL

Gjeldende fra 22.06.2021

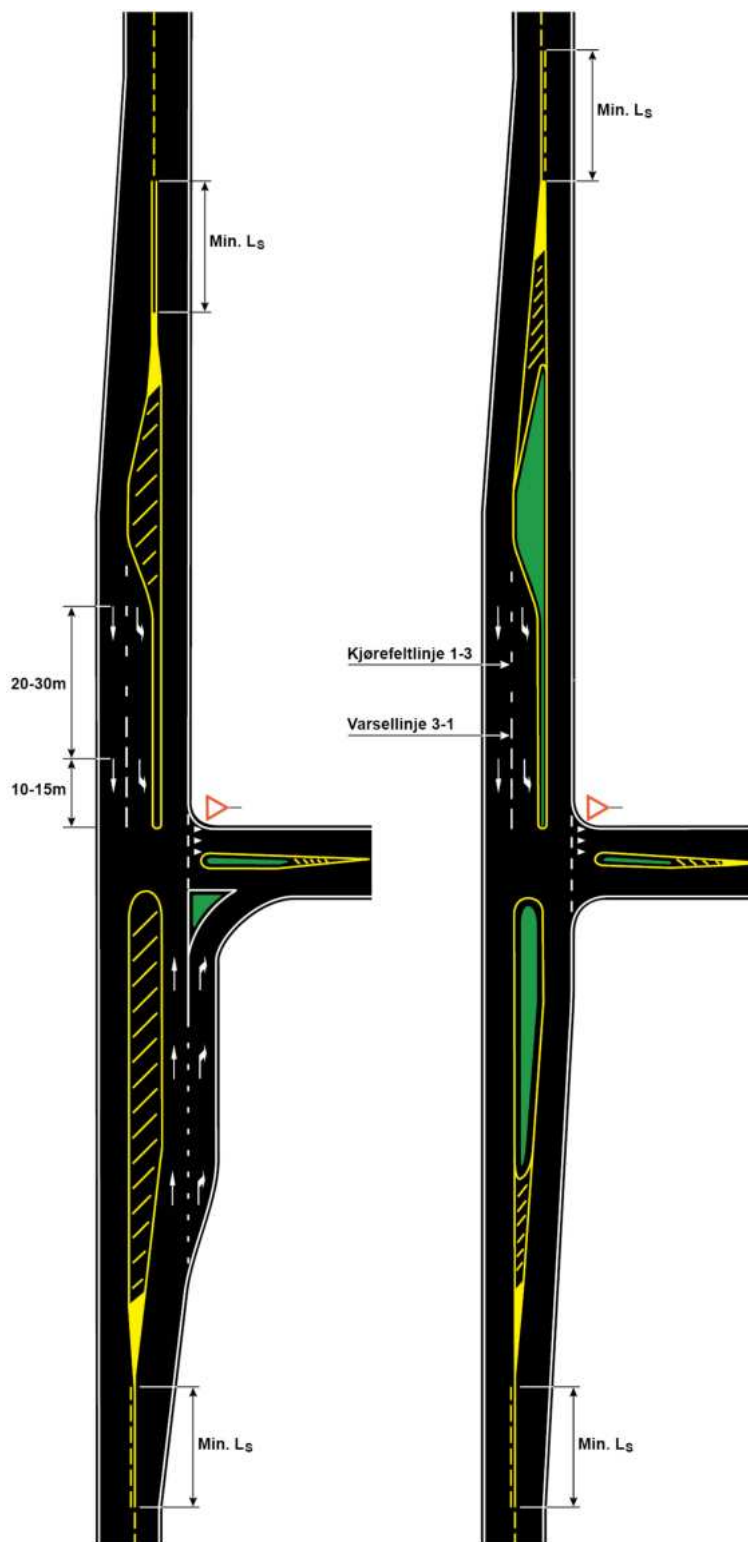
Stopplinjen skal legges parallelt med stiplet kantlinje på forkjørsregulert veg og ca. 1 m foran denne.

Tekst «STOPP» (1050.1) kan oppmerkes på tilfarter regulert med skilt 204 «Stopp» og oppmerket med stopplinje.

Teksten plasseres ca 10 m foran stopplinjen.

7.3.2 Kanaliserte vikepliktsregulerte kryss

Noen eksempler på hvordan oppmerking av langsgående linjer kan utføres i kanaliserte vikepliktsregulerte kryss er vist i [Figur 7.4](#).

Figur 7.4 — Vikepliktsregulerte kryss med kanalisering ved fartsgrense ≥ 60 km/t

Midtlinjer (1006.x):

Krav 7.14 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På veier med fartsgrense 60 km/t eller høyere skal midtlinjen utføres som sperrelinje (dobbel eller som del av kombinert linje) fram til begynnelsen av sperreområde over en lengde minst lik stoppsikt L_s , se [Figur 7.4](#).

I tettbygd strøk (fartsgrense 50 km/t eller lavere) kan midtlinjen utføres som varsellinje (T) fram til sperreområde eller trafikkøy.

Kantlinjer (1012.1):

Krav 7.15 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
For forkjøringsregulert veg skal kantlinjer stiples gjennom krysset med 2 m strek og 2 m åpning.	

Delelinjer (1000/1002/1004/1006.1):

Krav 7.16 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
To eller flere kjørefelt i samme retning skal skilles fra hverandre med delelinjer.	

Krav 7.16.1 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Linjene skal utføres som varsellinje over de siste 15 - 30 m fram mot krysset.	

Krav 7.16.1.1 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Varsellinjen skal ha linjelengde/linjeåpning lik 3m/1m, uavhengig av fartsgrensen (se Figur 7.4).	

Krav 7.16.2 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Foran trekantøy skal enkel hvit sperrelinje benyttes.	

Piler (1034):

Krav 7.17 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
På forkjøringsregulert veg med separate svingefelt skal piler oppmerkes i alle felt (se Figur 7.4).	

Krav 7.17.1 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Det skal merkes minst to piler i samme kjørefelt.	

Veiledning til kravet

Avstanden mellom pilene tilpasses lengden på svingefeltet, anbefalt avstand er ca. 20 - 30 m.

Krav 7.18 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Piler skal også oppmerkes på vikepliktig sideveg når denne har mer enn ett kjørefelt frem mot krysset.	

Avstanden mellom pil og vikelinje eller stopplinje anbefales å være ca. 10 - 15 m.

Krav 7.19 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
I svingefelt kortere enn 30 m skal bare én pil merkes.	

Vikelinjer (1022):

Krav 7.20 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 Vikelinjer skal merkes i vikepliktig sideveg i kryss med forkjørsvveg og på tilfart regulert med skilt 202 «Vikeplikt», se [Figur 7.3](#).

Krav 7.20.1 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 Vikelinjen skal legges ca. 1 m foran stiplet kantlinje på forkjøreregulert veg, og parallelt med denne.

Krav 7.20.2 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 Når vikelinjen ligger skrått i forhold til kjøreretningen på tilfarten, skal trekantene i linjen dreies slik at spissene peker rett mot vikepliktig kjøretøy.

Vikesymbol (1036):

Vikesymbol kan oppmerkes dersom spesielle forhold tilsier ekstra forvarsling av vikeplikten.

Vikesymbolet plasseres 50 - 100 m foran vikelinjen.

Stopplinjer (1020) og tekst «STOPP» (1050.1):

Krav 7.21 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 Stopplinjer skal oppmerkes på tilfarter regulert med skilt 204 «Stopp».

Krav 7.21.1 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 Stopplinjen skal legges parallelt med stiplet kantlinje på forkjøreregulert veg og ca. 1 m foran denne.

Tekst «STOPP» (1050.1) kan oppmerkes på tilfarter regulert med skilt 204 «Stopp» og oppmerket med stopplinje.

Teksten plasseres ca 10 m foran stopplinjen.

7.4 Rundkjøringer

Prinsipløsninger for oppmerking av rundkjøringer er vist i [Figur 7.5](#) og [Figur 7.6](#).

Krav 7.22 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 I rundkjøringer skal kantlinjer føres på samme måte som i høyreregulerte kryss, og all annen langsgående oppmerking skal avsluttes ved vikelinjene slik at det ikke er annen oppmerking innenfor vikelinjene enn eventuelle ledelinjer.

Midtlinjer (1006.x):

Krav 7.23 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 På veger med fartsgrense 60 km/t eller høyere skal midtlinjen utføres som sperrelinje (dobbel eller som del av kombinert linje) fram til begynnelsen av sperreområde over en lengde minst lik stoppsikt L_s .

I tettbygd strøk (fartsgrense 50 km/t eller lavere) kan midtlinjen utføres som varsellinje (T) fram til sperreområde eller trafikkøy.

Linje rundt sentraløya kan merkes når sentraløya ikke har overkjørbart areal. Linjen skal være gul.

Kantlinjer (1012.1):

Krav 7.24 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kantlinjene skal føres rundt hjørneavrundingene til nærmeste utfart.

Delelinjer ved rundkjøring på 2-feltsveg (1002):

På tilfarter med breddeutvidelse kan delelinjen mellom kjørefelt oppmerkes som varsellinje.

Krav 7.25 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Varsellinjen skal ha 3 m strek og 1 m åpning.

Krav 7.25.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kjørefelt skal ikke ha mindre bredde enn 2,6 m ved vikelinjen, og varsellinjen kan føres så langt tilbake i tilfarten at kjørefeltbredden innsnevres til 2,0 m.

Piler ved rundkjøring på 2-feltsveg (1034):

Piler kan merkes opp, i kombinasjon med vegvisningsskilt, dersom dette er nødvendig for å bedre utnyttelsen av tilfartene eller for å redusere konflikter i sirkulasjonsarealet eller utfartene. Se [N300 Trafikkskilt del 4](#) for bruk av vegvisningsskilt.

Ledelinjer ved rundkjøring på 2-feltsveg (1010):Krav 7.26 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Dersom det er nødvendig å lede trafikken i sirkulasjonsarealet, skal dette gjøres med ledelinjer i forlengelsen av delelinjene på tilfartene.

EKSEMPEL Eksempel på bruk av ledelinje i rundkjøringer på 2-feltsveger og 4-feltsveger er vist i [Figur 7.5](#) og [Figur 7.6](#).

Vikelinjer (1022):Krav 7.27 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Vikelinjer skal oppmerkes på alle tilfarter til rundkjøring.

Krav 7.27.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Trekantene i linjen skal dreies slik at spissene peker rett mot vikepliktig kjøretøy.

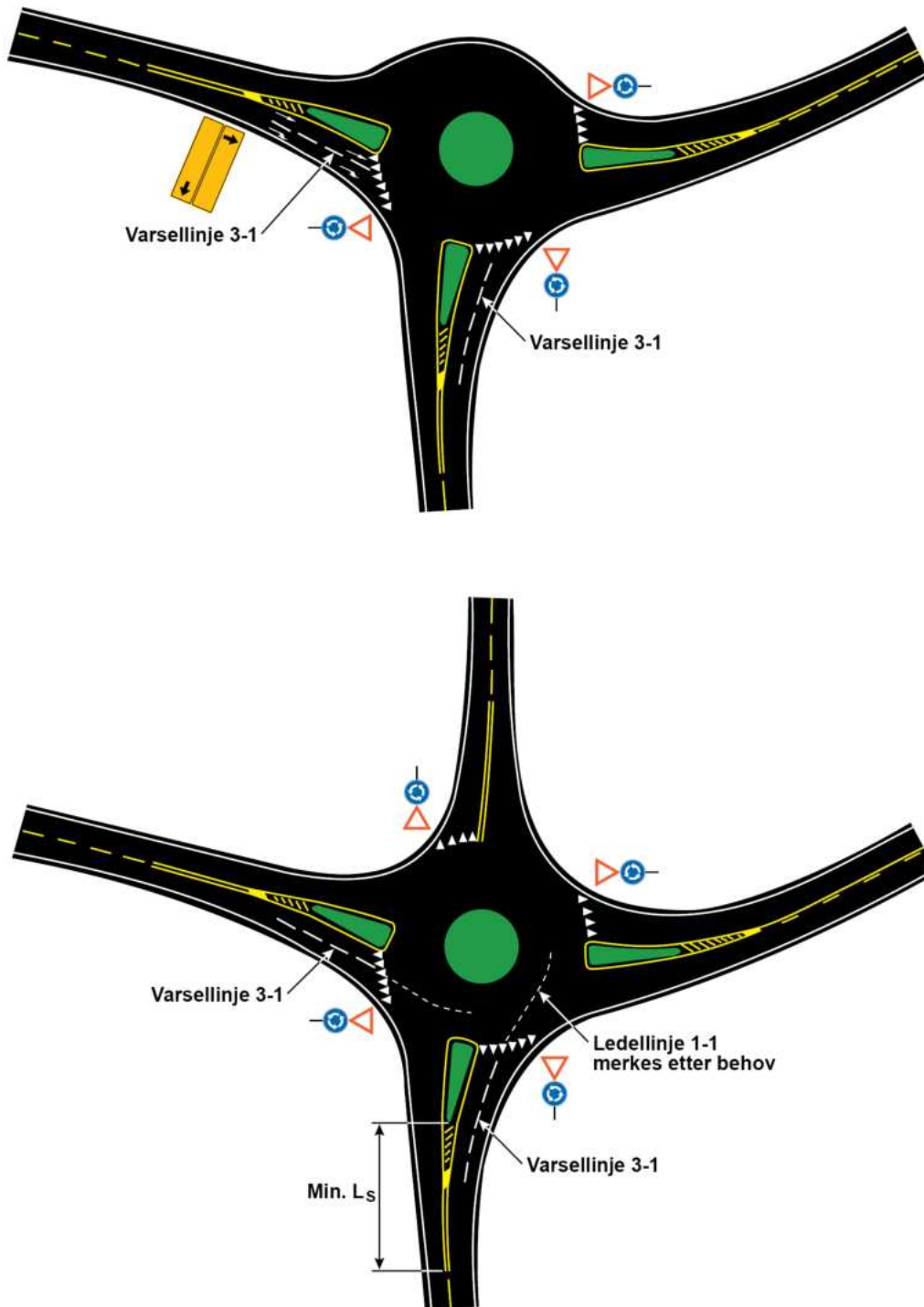
Veiledning til kravet

Vikelinjene plasseres slik at kjøretøyer som stanser ved dem, kommer så nær sirkulasjonsarealet som mulig, og legges parallelt med ytterkanten av sirkulasjonsarealet.

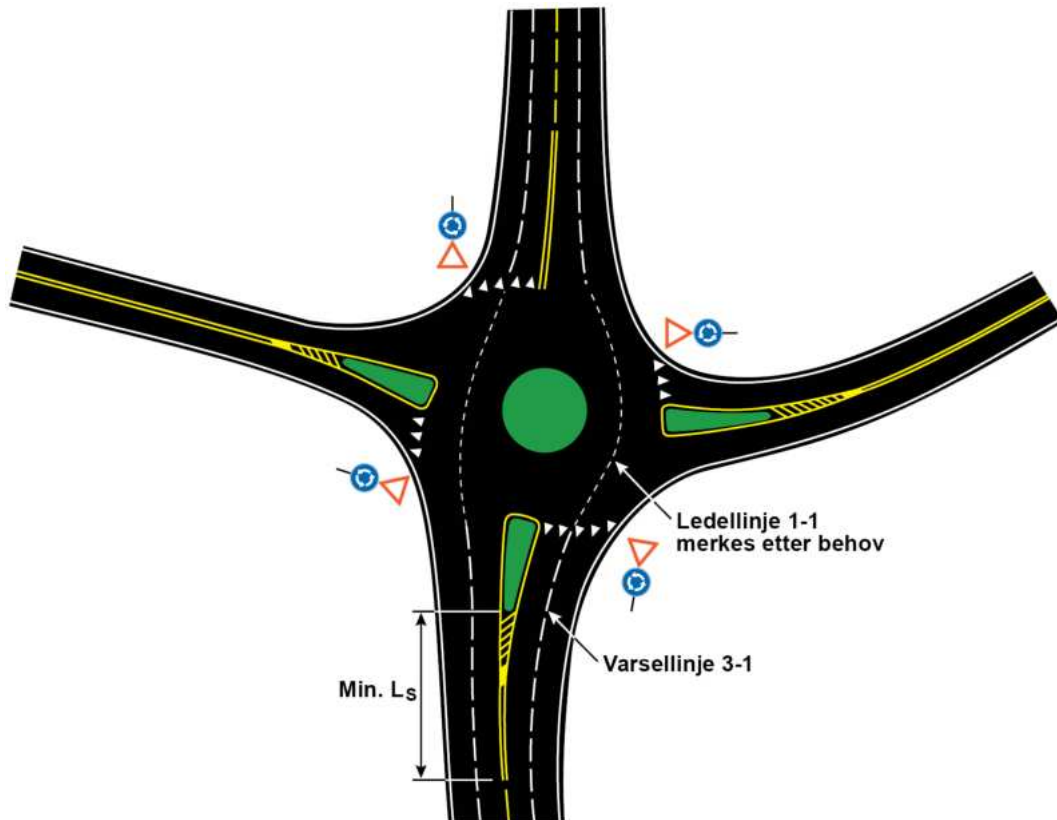
Vikesymbol (1036):

Vikesymbol kan oppmerkes på tilfartene dersom spesielle forhold tilsier ekstra forvarsling av vikeplikten.

Symbolet plasseres 50 - 100 m foran vikelinjen.

Figur 7.5 — Oppmerking av rundkjøring på 2-feltsveg

Figur 7.6 — Oppmerking av rundkjøring på 4-feltsveg

7.5 Signalregulerte kryss

Prinsipløsninger for oppmerking av signalregulerte kryss er vist i [Figur 7.7](#).

Krav 7.28 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

I signalregulerte kryss skal det ikke være annen langsgående oppmerking innenfor stopplinjene enn eventuelle ledelinjer.

Midtlinjer (1006.x):

Krav 7.29 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På veger med fartsgrense 60 km/t eller høyere skal midtlinjen utføres som sperrelinje (dobbel eller som del av kombinert linje) fram til begynnelsen av sperreområde over en lengde minst lik stoppsikt L_s .

I tettbygd strøk (fartsgrense 50 km/t eller lavere) kan midtlinjen utføres som varsellinje (T) fram til sperreområde eller trafikkø.

Kantlinjer (1012.x):

Krav 7.30 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Kantlinjer skal føres rundt hjørneavrunding og inn på kryssende veg.	
Krav 7.30.1 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Dersom kantlinjeoppmerkingen ikke skal fortsette på kryssende veg skal kantlinjen føres minst 10 m inn på kryssende veg.	
Krav 7.30.2 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Kantlinjen skal ikke føres stippet forbi kryssende veg i signalregulerte kryss.	

Delelinjer (1000/1002/1004/1006.1):

Krav 7.31 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
På tilfarter med to eller flere kjørefelt skal delelinjer merkes mellom kjørefeltene.	
Krav 7.31.1 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Delelinjen skal merkes som sperrelinje over de siste 15 - 30 m fram til stopplinjen.	
Krav 7.31.2 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Delelinjer skal ikke føres forbi stopplinjen.	

Ledelinjer (1010):

Krav 7.32 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Dersom det er nødvendig å lede trafikken gjennom kryssingsområdet, skal dette gjøres med ledelinjer.	
<i>Veiledning til kravet</i>	
<i>Ledelinje (1010) kan anvendes for å lede svingende trafikk gjennom kryssområdet og inn i riktig kjørefelt ut av krysset, f. eks. i store kryss eller ved dobbel venstresving. Ledelinje kan også merkes for gjennomgående kjørefelt når linjeføringen ikke er tilstrekkelig definert i den fysiske utformingen, og den langsåående oppmerkingen er brutt gjennom kryssområdet.</i>	

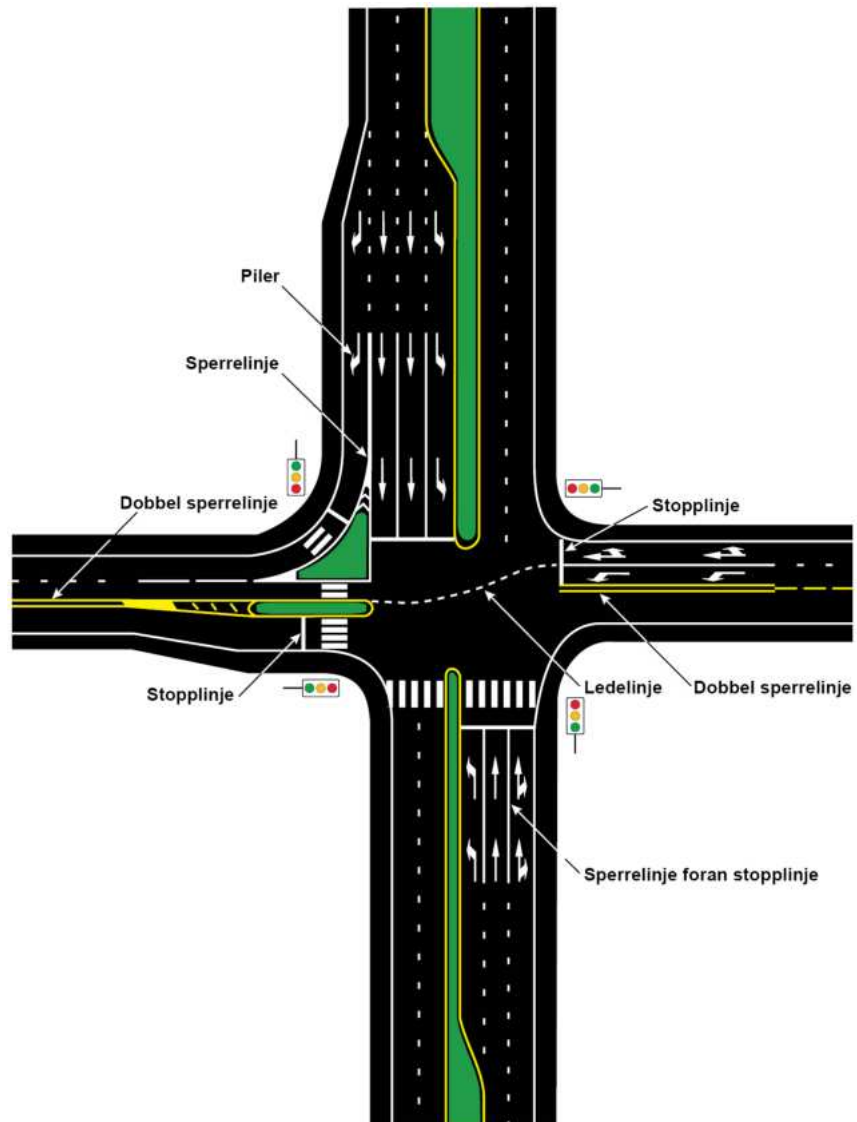
Krav 7.33 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Ledelinje skal være gul når den ligger i forlengelsen av midtlinje eller på annen måte skiller mellom motgående kjøreretninger.	
Krav 7.33.1 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
I alle andre tilfeller skal ledelinjer være hvite.	

Piler (1034):

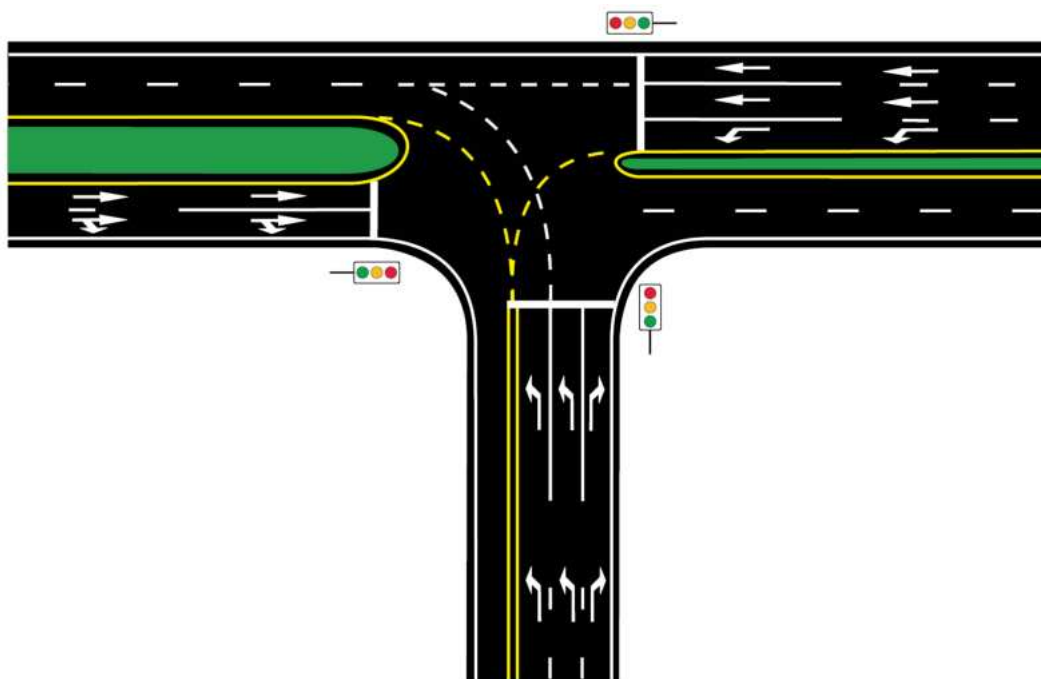
Krav 7.34 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
I signalregulerte kryss skal piler oppmerkes i alle kjørefelt på tilfarter med to eller flere felt.	
Krav 7.34.1 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Det skal være minst to piler i samme kjørefelt.	
Krav 7.34.2 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Pilenes plassering og innbyrdes avstand skal være som i andre kryss, se kapittel 7.3.2 og Figur 7.4 .	

Stopplinjer (1020):

Krav 7.35 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Stopplinjer skal oppmerkes på alle tilfarter i signalregulerte kryss	
Krav 7.35.1 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Stopplinjen skal plasseres ved primærsignal, se Figur 7.7 .	
Krav 7.35.2 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Avstanden fra stopplinje fram til gangfelt skal være minst 2,0 m.	
<i>Veiledning til kravet</i>	
<i>I særlig skjevinklede kryss kan stopplinjen legges vinkelrett på tilfarten.</i>	

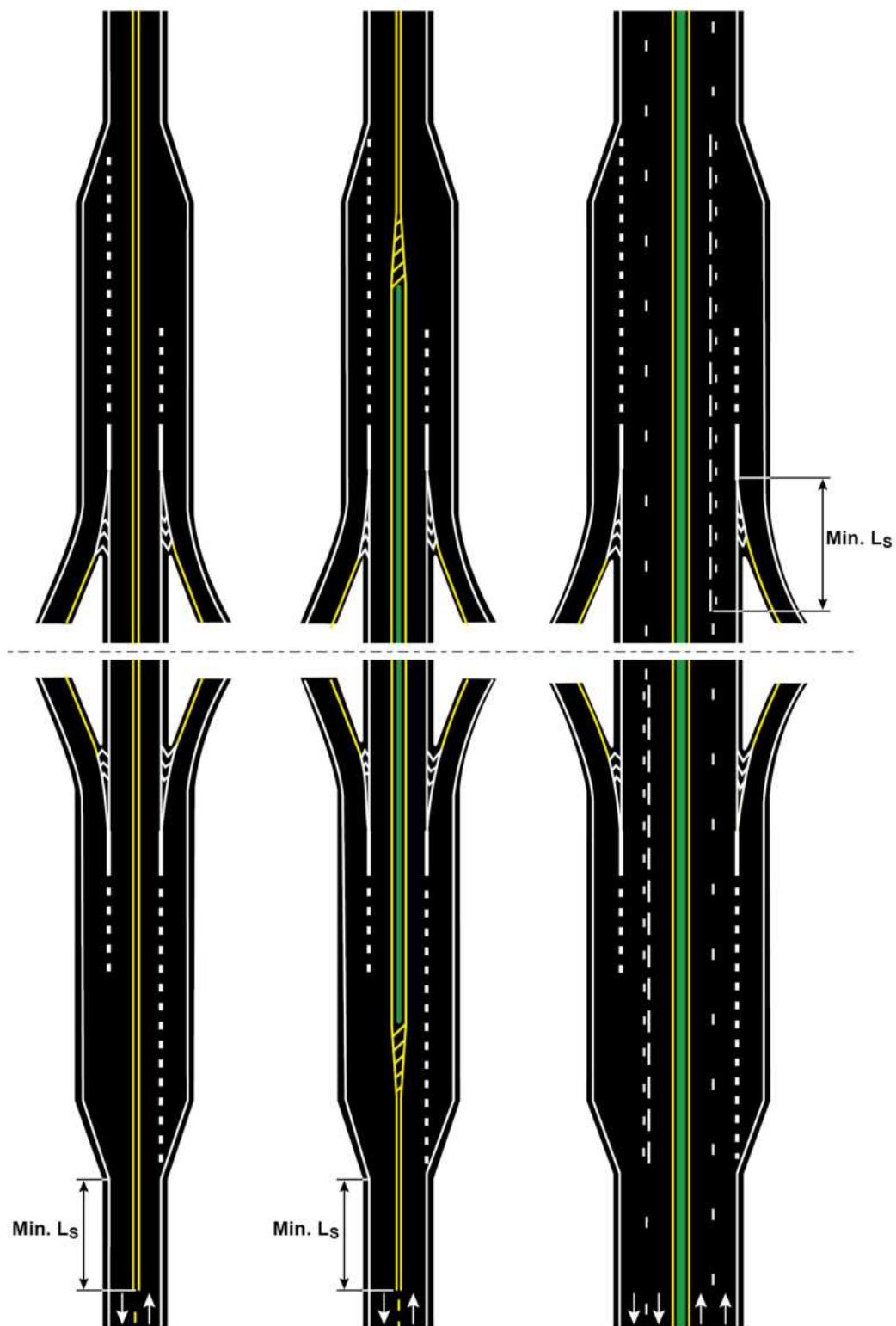
Figur 7.7 — Oppmerking i signalregulert kryss

Figur 7.8 — Bruk av ledelinjer i signalregulert kryss

7.6 Planskilte kryss

Prinsipløsninger for oppmerking av planskilte kryss er vist i [Figur 7.9](#)– [Figur 7.16](#).

Figur 7.9 — Planskilte kryss – langsgående oppmerking på primærveg

7.6.1 Langsgående oppmerking på primærveg (2-feltsveger)

Midtlinjer (1006.4):

Krav 7.36 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
På 2-feltsveger skal midtlinjen oppmerkes som dobbel sperrelinje gjennom hele kryssområdet, som vist i [Figur 7.9](#).

Krav 7.36.1 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Sperrelinjen skal starte i avstand minst lik stoppsikt L_s foran det punkt hvor fartsendringsfelt slutter/begynner

Kantlinjer (1012.1):

Krav 7.37 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Kantlinjen skal føres kontinuerlig over i kantlinje på retardasjonsfelt. Kantlinjen fra akselerasjonsfelt fortsetter som kantlinje på veggen, se [Figur 7.9](#) - [Figur 7.12](#).

7.6.2 Langsgående oppmerking på primærveg (flerfeltsveger)

Midtlinjer (1006.4):

Krav 7.38 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Midtlinje på flerfeltsveg uten fysisk midtdeler skal utføres som kombinert linje 1006.4 «Dobbel sperrelinje».

Delelinjer (1000/1002):

Krav 7.39 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Kjørefelt som oppmerkes med delelinje skal ha bredde på minst 3,0 m, målt fra senter til senter av de linjer som avgrenser feltet.

Krav 7.40 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Delelinjen skal utføres som kombinert kjørefeltlinje/varsellinje (1006.1) forbi akselerasjonsfelt og vekslingsstrekninger, se [Figur 7.9](#), [Figur 7.12](#) og [Figur 7.15](#).

På steder hvor spesielle forhold gjør at feltskifte ikke er ønskelig kan delelinjen utføres som 1002 «Varsellinje». For øvrig skal delelinjer oppmerkes som 1000 «Kjørefeltlinje»

Kantlinjer (1012.1):

Krav 7.41 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Kantlinjen skal føres kontinuerlig over i kantlinje på retardasjonsfelt. Kantlinjen fra akselerasjonsfelt fortsetter som kantlinje på veggen, se [Figur 7.9](#) - [Figur 7.12](#).

7.6.3 Retardasjonsfelt

Krav 7.42 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Retardasjonsfelt skal skilles fra gjennomgående kjørefelt med skillelinje, sperrelinje og sperreområde, se [Figur 7.10](#)

Skillelinje (1008):

Krav 7.43 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Skillelinjen skal starte ved overgangsstrekningens begynnelse, og føres over i sperrelinje foran sperreområdet ved rampenesen.

Sperrelinje (1004):

Krav 7.44 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Lengden på sperrelinjen tilpasses, men skal ikke være mer enn 1/3 av den samlede lengden av retardasjonsstrekningen og overgangsstrekningen.

Sperreområde (1014):Krav 7.45 **SKAL**

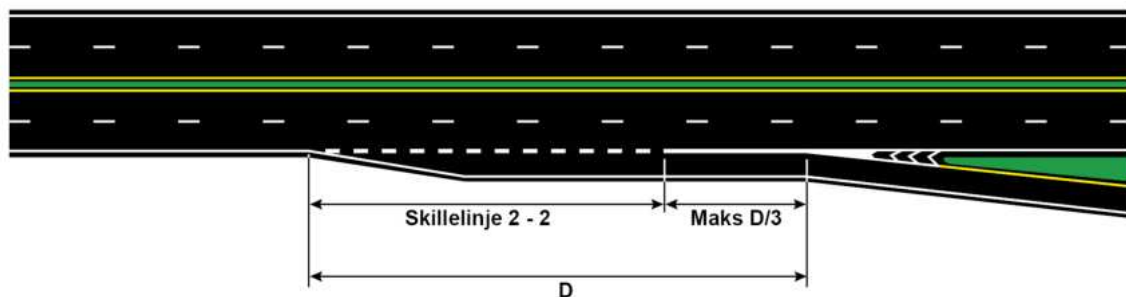
Gjeldende fra 22.06.2021

Sperreområde skal oppmerkes foran rampenese. Sperreområdets begrensninglinjer skal følge de teoretiske kantlinjer for gjennomgående kjørefelt og avkjøringsfelt.

Piler (1034):Krav 7.46 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Piler skal ikke oppmerkes på retardasjonsfelt.

Figur 7.10 — Oppmerking av retardasjonsfelt

7.6.4 FeltsubtraksjonKrav 7.47 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Gjennomgående kjørefelt som avsluttes ved å føres direkte over i avkjøringsrampe, skal over den siste delen fram til forgreningspunktet oppmerkes på samme måte som retardasjonsfelt, dvs. med skillelinje og sperrelinje, se [Figur 7.11](#)

Skillelinje (1008):

Skillelinjen anbefales normalt å starte ved vegvisningsskiltene (overhengende eller sideplassert) som forvarsler feltsubtraksjonen, og lengden på skillelinjen anbefales å være minst lik $1,5 \times L_s$.

Sperreområde (1014):Krav 7.48 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sperreområde skal oppmerkes foran forgreningspunktet.

Krav 7.48.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Begrensninglinjene skal følge de teoretiske kantlinjer for gjennomgående kjørefelt og avkjøringsrampe.

Piler (1034):

Krav 7.49 **SKAL**

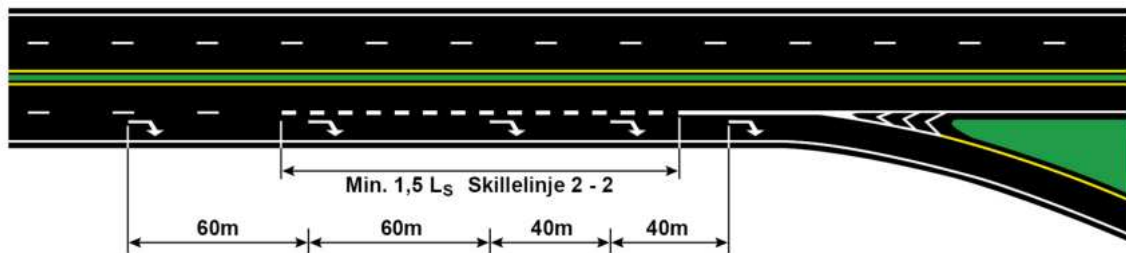
Gjeldende fra 22.06.2021

Piler eller tekst 1050.4 «Vegvisning med vegnummer» skal oppmerkes i avsvingende kjørefelt når feltet går ut på rampe til sekundærveg.

Krav 7.49.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På motorveg skal vegnummer benyttes.

Figur 7.11 — Eksempel på oppmerking av feltsubtraksjon

7.6.5 Akselerasjonsfelt

Sperrelinje (1004) og skillelinje (1008):

Krav 7.50 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Akselerasjonsfelt angitt med skilt 531 «Felt for fartsøkning» skal skilles fra gjennomgående kjørefelt med sperrelinje og skillelinje over den første halve lengden av akselerasjonsstrekningen (L_1), målt fra det punkt hvor feltet slutter seg til det gjennomgående kjørefelt, se [Figur 7.12](#).

Krav 7.50.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Lengden av sperrelinjen skal tilpasses slik at skillelinjen har minst fem streker.

Krav 7.51 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Over den siste halve lengden av akselerasjonsstrekningen skal det ikke være langsgående oppmerking mot gjennomgående kjørefelt.

Sperreområde (1014):

Krav 7.52 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

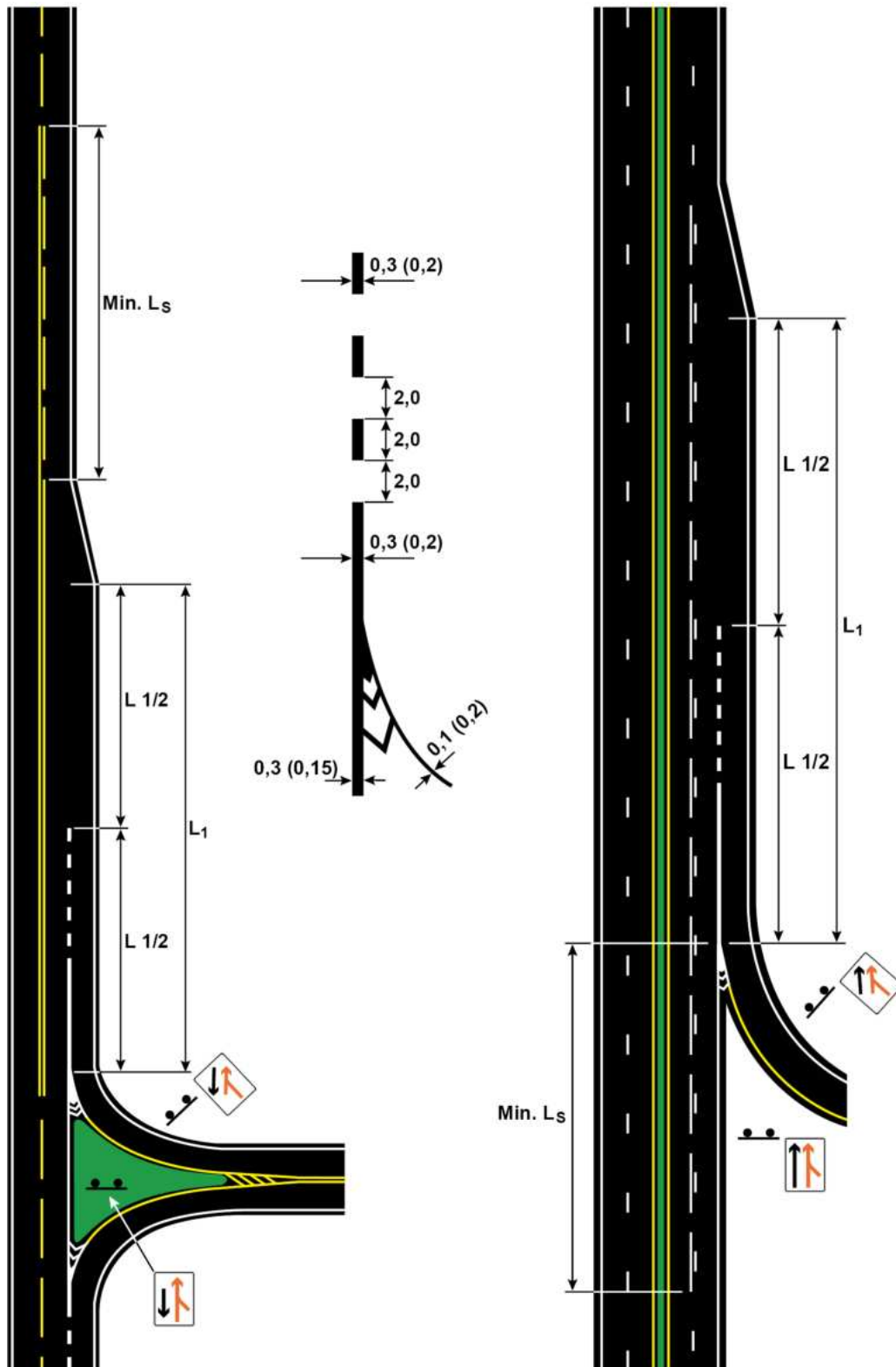
Sperreområde skal oppmerkes ved rampens tilslutning til primærvegen

Piler (1034):

Krav 7.53 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Piler skal ikke oppmerkes på akselerasjonsfelt.

Figur 7.12 — Oppmerking av akselerasjonsfelt

7.6.6 Ufullstendige påkjøringsfelt

Vikelinje (1022), stiplet kantlinje (1012.2) og skillelinje (1008):

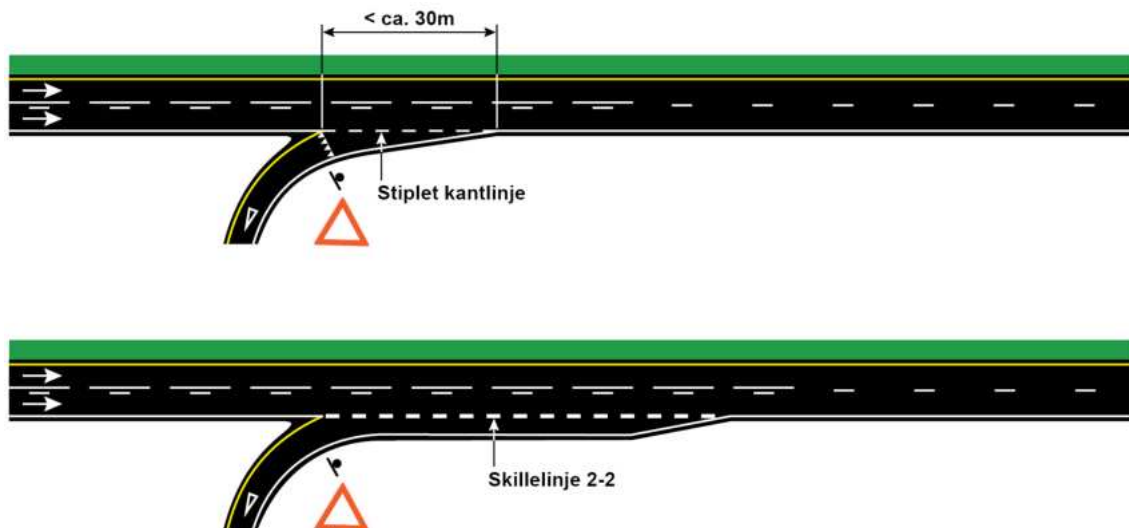
Krav 7.54 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Påkjøringsfelt som ikke imøtekommer krav til lengde i håndbok N100 Veg- og gateutforming for å etablere fletting, skal skiltes med skilt 202 Vikeplikt og oppmerkes med vikelinje og stiplet kantlinje, eller skillelinje, se [Figur 7.13](#).

Vikesymbol (1036):

Vikesymbol anbefales oppmerket på rampe til påkjøringsfelt skiltet med skilt 202 «Vikeplikt». Vikesymbolet plasseres 25 – 50 m foran det punkt hvor rampen slutter seg til gjennomgående kjørefelt.

Figur 7.13 — Oppmerking med vikeplikt av ufullstendig påkjøringsfelt

7.6.7 Feltaddisjon

Sperrelinje (1004):

Krav 7.55 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Påkjøringsrampe som fortsetter i eget kjørefelt, skal skilles fra gjennomgående kjørefelt med sperrelinje som føres videre i kjørefeltlinje, se [Figur 7.14](#).

Sperrelinjens lengde tilpasses den geometriske utformingen, slik at påkjørende trafikk ledes videre i høyre felt før eventuelt feltskifte, men anbefales ikke å være over 50 m.

Sperreområde (1014):

Krav 7.56 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sperreområde skal oppmerkes ved rampens tilslutning til primærvegen.

Figur 7.14 — Oppmerking av feltaddisjon

7.6.8 Vekslingsstrekninger

Skillelinje (1008):

Krav 7.57 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Vekslingsstrekninger skal skilles fra gjennomgående kjørefelt med skillelinje som merkes over hele vekslingsfeltets lengde, se [Figur 7.15](#).

Sperrelinje (1004):

Korte sperrelinjer kan være nødvendige for å lede vekslende trafikkstrømmer

Sperreområde (1014):

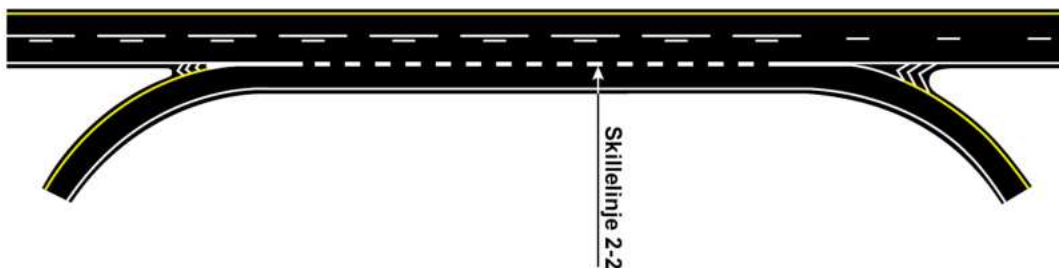
Krav 7.58 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sperreområde skal oppmerkes foran vekslingsfeltets tilslutnings- og forgreningspunkter

Piler (1034):

Piler kan anvendes på vekslingsstrekninger for avkjøring. Dersom piler benyttes, anbefales 3 piler over de siste 100 m.

Figur 7.15 — Oppmerking av vekslingsstrekning

7.6.9 Ramper

Kantlinjer (1012.1):

Krav 7.59 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ramper skal oppmerkes med heltrukne kantlinjer som føres kontinuerlig over i kantlinjene på rampetilslutningene.

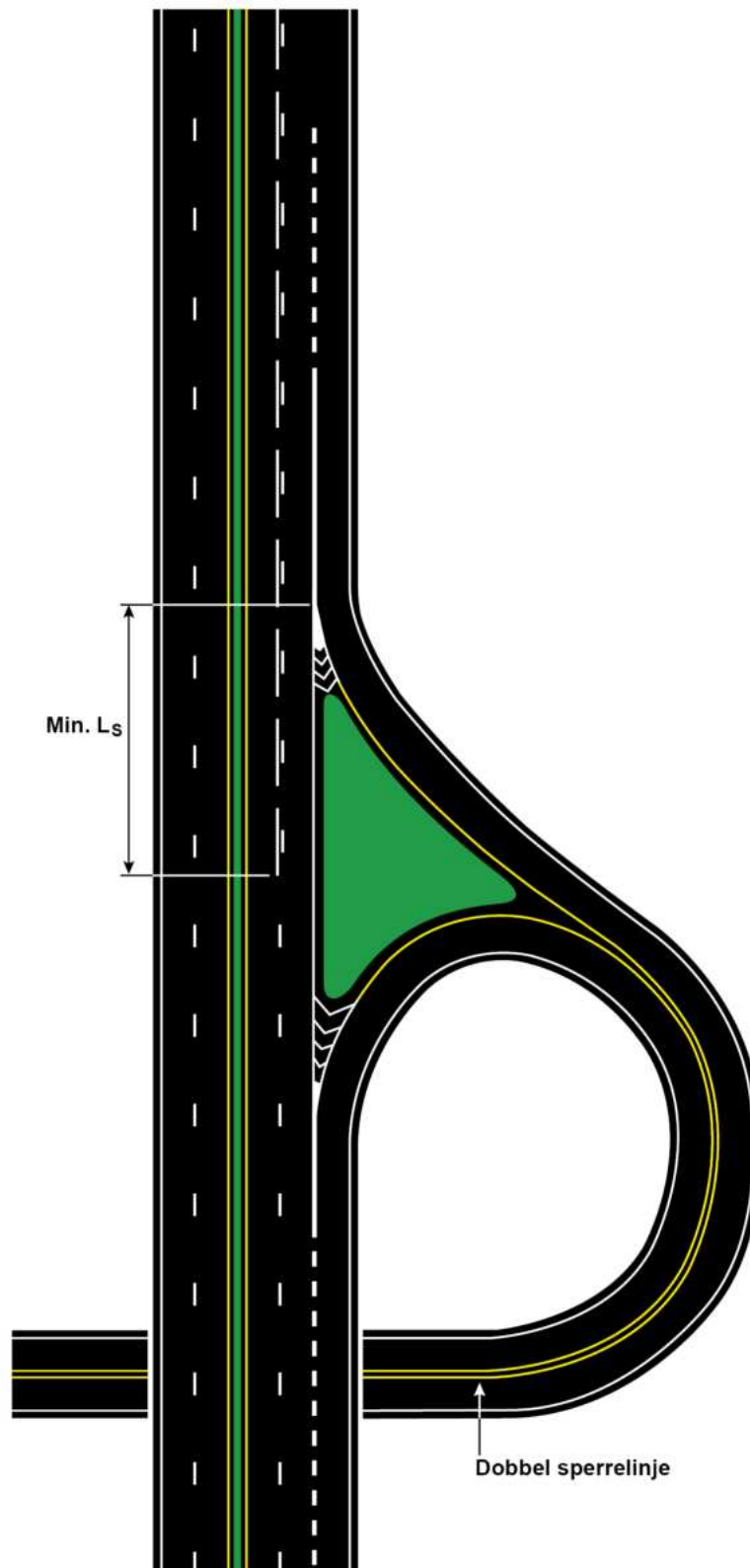
Oppmerking av rampe er vist i [Figur 7.16](#).

Sperrelinje (1006.4) / Sperreområde (1014):

Krav 7.60 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På ramper med tovegstrafikk uten fysisk skille skal kjøreretningene skilles fra hverandre med sperreområde eller midtlinje utført som dobbel sperrelinje.

Figur 7.16 — Oppmerking av rampe med tovegstrafikk

8 Oppmerking for gående og syklende

8.1 Gangfelt

Anbefalinger for når gangfelt anlegges er beskrevet [i V127 Kryssingssteder for gående](#). Utforming og plassering av gangfelt er omtalt i N100 Veg- og gateutforming. For eventuell taktil og visuell markering av gangfelt vises det til [V129 Universell utforming av veger og gater](#), og til [V128 Fartsdempende](#) tiltak når det gjelder utforming av opphøyde gangfelt.

Det etterfølgende beskriver gangfeltoppmerkingens detaljutforming og plassering samt annen oppmerking som har tilknytning til gangfelt.

Krav 8.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

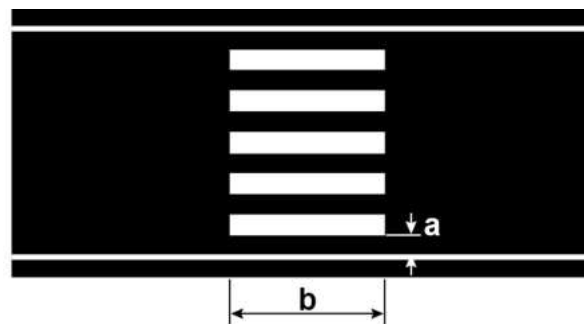
Gangfelt skal angis med oppmerking 1024 «Gangfelt».

Oppmerkingen har samme rettsvirkning som skilt 516 «Gangfelt» (jf. skiltforskriftens bestemmelser), og kan derfor anvendes uten at skilt 516 settes opp. Nærmere bestemmelser om når oppmerking 1024 må suppleres med skilt er gitt i N300 Trafikkskilt.

Krav 8.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Gangfelt skal ligge vinkelrett på kjørebanelens lengdeakse, se [Figur 8.1](#).

Figur 8.1 — Utforming av gangfelt

Krav 8.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Gangfelt skal ikke merkes over trafikkøy, trafikkdeler eller midtdeler, men føres ubrutt over sperreområder og sykkelfelt.

Figur 8.2 — Gangfelt ved trafikkøy og sperreområde

Krav 8.4 **SKAL**

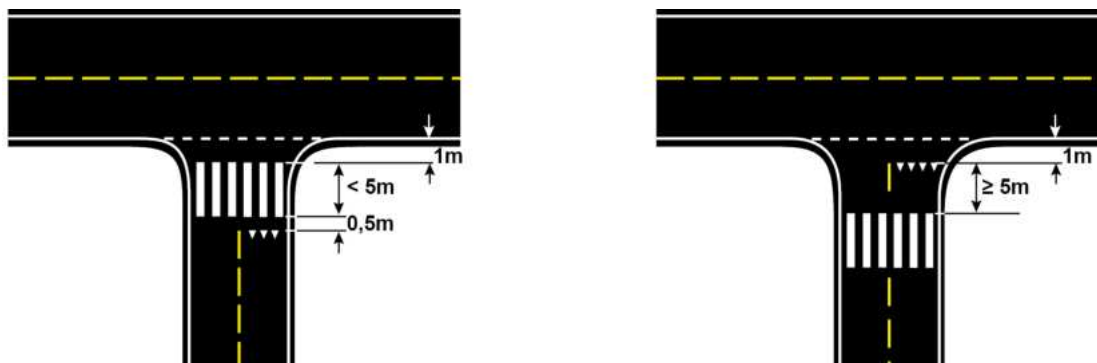
Gjeldende fra 22.06.2021

Når gangfelt merkes over sykkelveg skal stripebredde og stripeavstand reduseres til 0,25 m.

Krav 8.5 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Dersom vikelinjen plasseres etter gangfeltet bør gangfeltet trekkes minst 5,0 m inn i sidevegen, se [Figur 8.3](#).

Figur 8.3 — Gangfelt over vikepliktig sideveg

Krav 8.5.1 **SKAL**

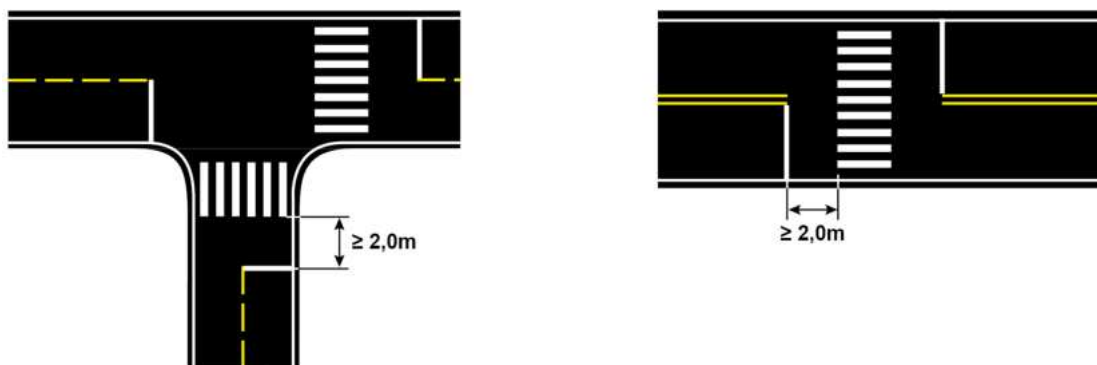
Gjeldende fra 22.06.2021

Tilsvarende bestemmelse gjelder dersom krysset er regulert med skilt 204 «Stopp».

Krav 8.6 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

I signalregulerte kryss og ved signalregulerte gangfelt skal stopplinjen ligge minst 2 m foran gangfeltet, se [Figur 8.4](#).

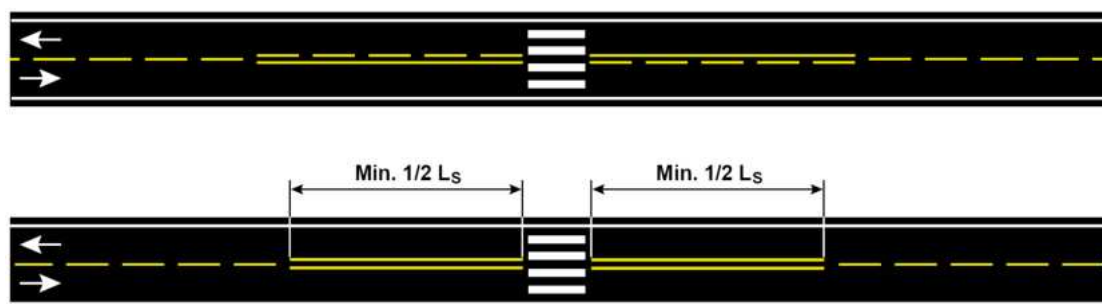

Figur 8.4 — Gangfelt ved signalregulering

Krav 8.7 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Midtlinjen skal utføres som sperrelinje over en lengde på minst lik $\frac{1}{2} L_s$ (35 m) foran gangfelt utenfor vegkryss når fartsgrensen er 60 km/t som vist i [Figur 8.5](#).

Figur 8.5 — Midtlinje foran gangfelt ved fartsgrense 60 km/t

Ved lavere fartsgrense benyttes varsellinje (1002 3 - 1).

Figur 8.6 — Midtlinje foran gangfelt ved fartsgrense ≤ 50 km/t

Figur 8.7 viser anvendelse av midtlinjer og delelinjer foran gangfelt på 4-feltsveg (fartsgrense ≤ 60 km/t).

Krav 8.8 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Delelinje skal utføres som sperrelinje over en lengde minst lik $1/2 L_g$.

Figur 8.7 — Delelinje foran gangfelt på 4-feltsveg ved fartsgrense ≤ 60 km/t

8.2 Sykkelfelt

Krav til utforming og bruksområder for sykkelfelt er beskrevet i N100 Veg- og gateutforming.

Sykkelfelt er kjørefelt reservert for syklende.

Krav 8.9 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sykkelfelt skal angis med skilt 521.1 «Sykkelfelt – sideplassert» eller 521.2 «Sykkelfelt – midtstilt».

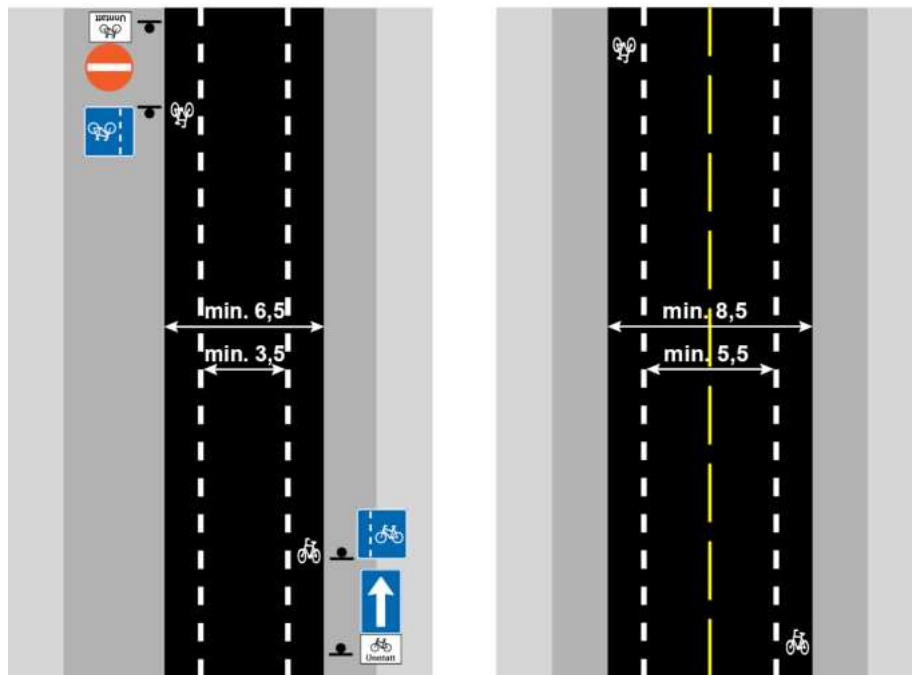
Veiledning til kravet

Se N300 Trafikkskilt for bestemmelser knyttet til skiltene.

Krav 8.10 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kravene til veg- og kjørefeltbredde ved oppmerking av sykkelfelt vist i [Figur 8.8](#) skal være oppfylt for å kunne skilte og merke opp sykkelfelt

Figur 8.8 — Minimum veg- og kjørefeltbredde ved oppmerking av sykkelfelt i gate med henholdsvis ett (envegsregulert) og 2 kjørefelt

Midtlinje (1006.x):Krav 8.11 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Gul midtlinje skal merkes når sykkel felt anlegges på veger med 2 kjørefelt.

Skillelinje (1008):Krav 8.12 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sykkel felt skal skilles fra andre kjørefelt med skillelinje (1008) eller sperrelinje (1004).

Krav 8.12.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Skillelinje skal ha linjelengde 1,0 m og linjeåpning 1,0 m, se [Figur 8.9](#).

Krav 8.12.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

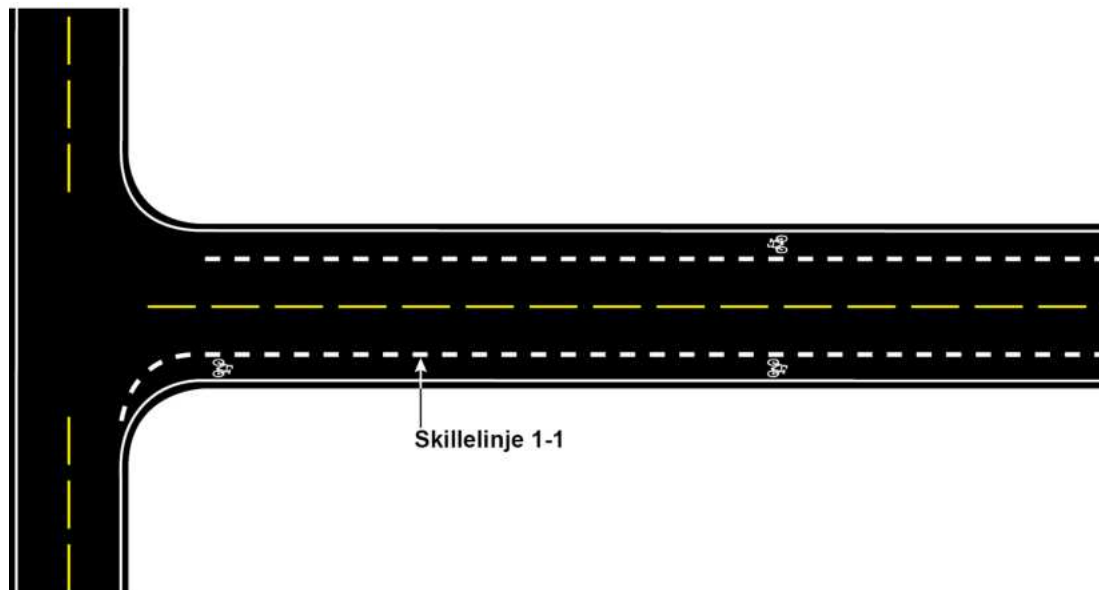
Linjebredden skal være 0,2 m for både skillelinje og sperrelinje.

Krav 8.13 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Skillelinjen føres uendret forbi avkjørsler, men skal ikke føres gjennom vegkryss.

Sperrelinje kan anvendes på tilfart i signalregulert kryss, og andre steder hvor det er nødvendig å forby kryssing av linjen.

Figur 8.9 — Oppmerking av sykkelfelt

Sykkelsymbol (1039):Krav 8.14 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

1039 Sykkelsymbol skal oppmerkes der sykkelfelt begynner.

Krav 8.14.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

1039 Sykkelsymbol skal gjentas etter vegkryss.

*Veiledning til kravet**Symbolet kan ved behov også gjentas mellom vegkryss.***Piler (1034):**

Piler kan oppmerkes for å angi kjøreretning og plasseres etter sykkelsymbolet (1039).

Kantstopp og busslommer:Krav 8.15 **SKAL**

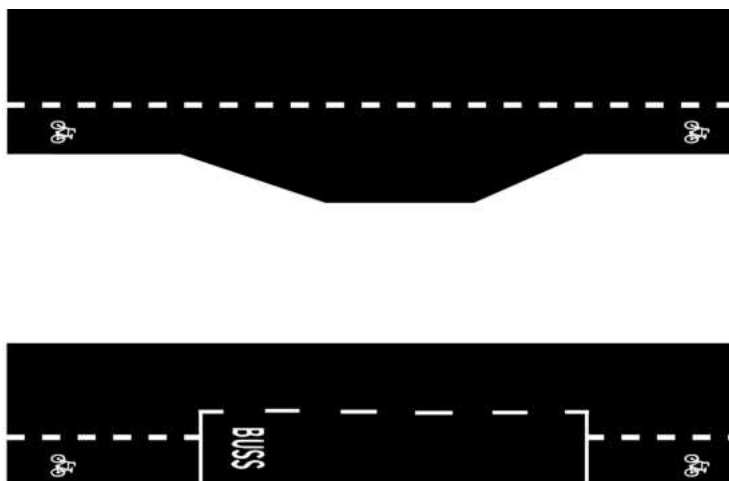
Gjeldende fra 22.06.2021

Sykkelfelt skal avsluttes ved kantstopp for buss.

Krav 8.16 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sykkelfelt skal føres gjennomgående forbi busslomme.

Figur 8.10 — Oppmerking av sykkelfelt ved busslomme og kantstopp for buss

8.3 Oppmerking av sykkelfelt og sykkelkryssing ved vegkryss

Sykelkryssing (1026):

Krav 8.17 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

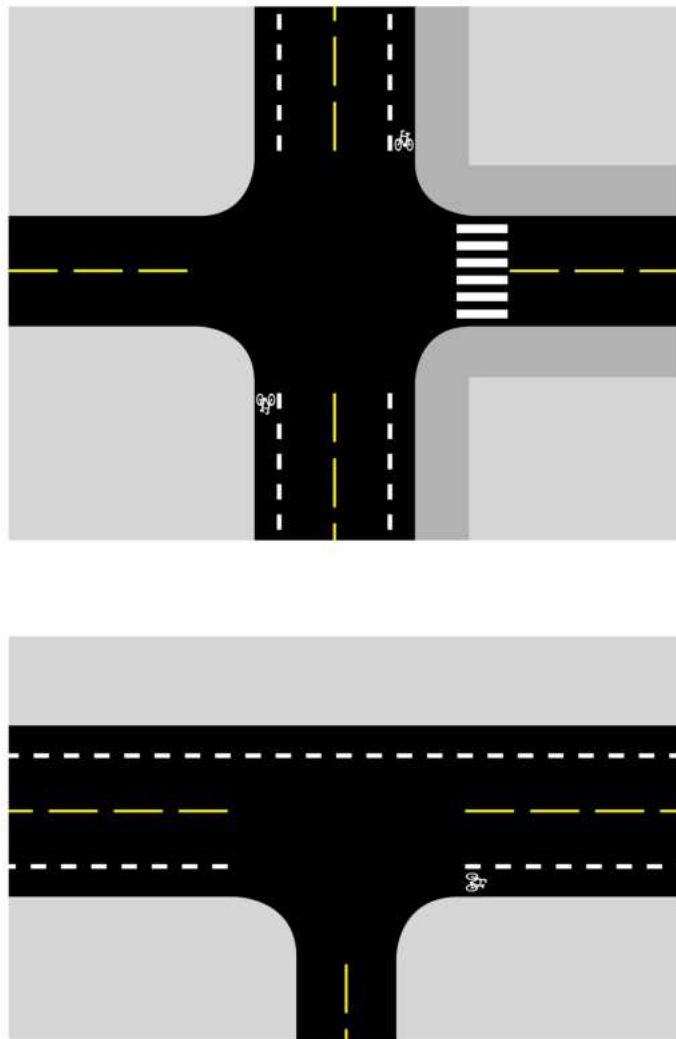
I høreregulerte vegkryss skal ikke 1026 «Sykelkryssing» benyttes.

I T-kryss kan sykkelfelt på gjennomgående veg føres gjennom krysset.

Krav 8.18 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På tilfart som ikke er gjennomgående i T-kryss og i X-kryss skal sykkelfelt avsluttes før krysset, se [Figur 8.11](#).

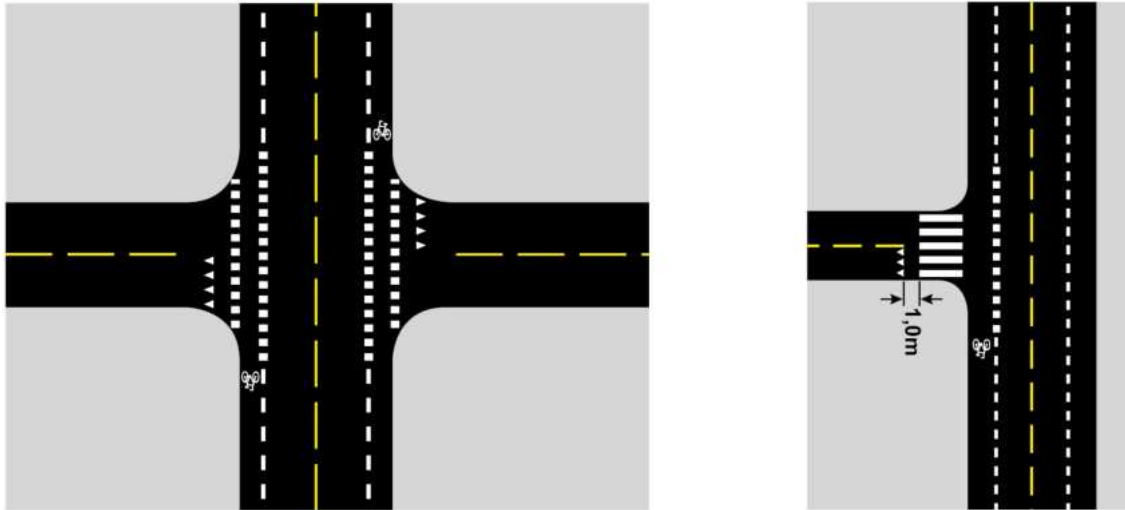

Figur 8.11 — Oppmerking av sykkelfelt i høyreregulerte T- og X-kryss

Krav 8.19 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

1026 «Sykkelkryssing» skal anvendes for å markere forlengelse av sykkelfelt forbi vikepliktsregulert sideveg og gjennom signalregulert kryss.

Figur 8.12 — Oppmerking av sykkelfelt og sykkelkryssing på forkjørsveg

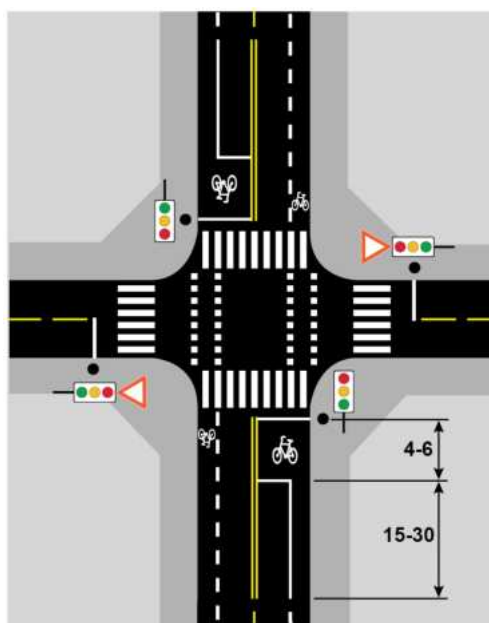
Krav 8.19.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

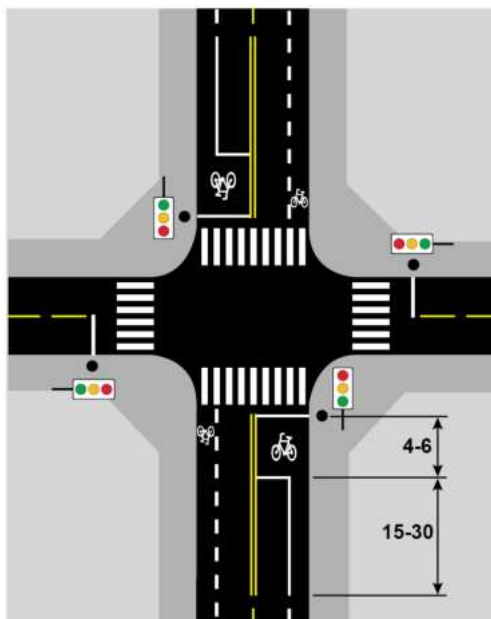
Oppmerkingen har ingen regulerende betydning, og skal ikke anvendes der syklende har vikeplikt.

8.4 Oppmerking av sykkelboks, tilbaketrunket stopplinje og midtstilt sykkelfelt i signalregulerte kryss

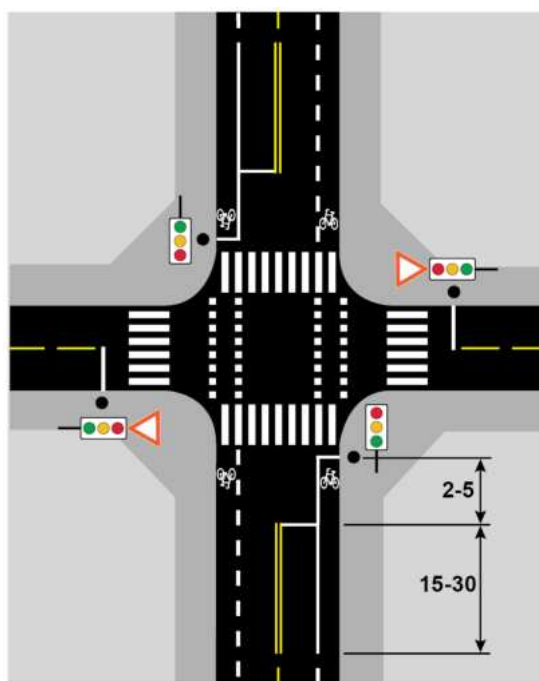
I signalregulerte kryss med sykkelfelt kan det merkes opp sykkelboks og/eller tilbaketrunket stopplinje for motorvogn, se [Figur 8.13- Figur 8.16](#). Lengden på sykkelboksen anbefales å være 4-6 m. Ved tilbaketrunket stopplinje uten sykkelboks anbefales stopplinja for motorvogn å ligge 2-5 m bak stopplinja for de syklende, se [Figur 8.15](#). Sykkelfeltet kan merkes med sperrelinje de siste 15-30 m inn mot krysset.

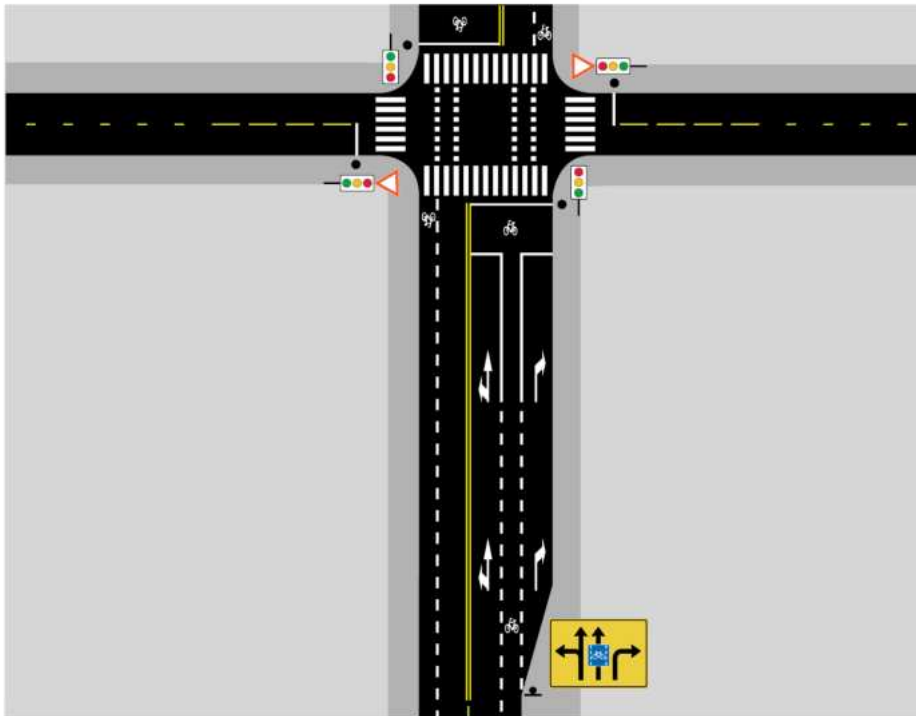
Figur 8.13 — Sykkelboks i signalregulert kryss - forkjørsveg

Figur 8.14 — Sykkelboks i signalregulert kryss - ikke forkjørsveg

Figur 8.15 — Signalregulert kryss på forkjørsveg med tilbaketrukket stopplinje uten sykkelboks

Figur 8.16 — Signalregulert kryss med sykkelboks og midtstilt sykkelfelt

8.5 Oppmerking når gang- og sykkelveg krysser sideveg (sekundærveg)

Sykkelryssing inntil gangfelt (1026.2):

Krav 8.20 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Det skal benyttes 1026.2 «Sykkelryssing inntil gangfelt» på sekundærveg når kjørende på sekundærveg har vikeplikt for gående og syklende fra gang- og sykkelveg.

Vikelinje (1022):

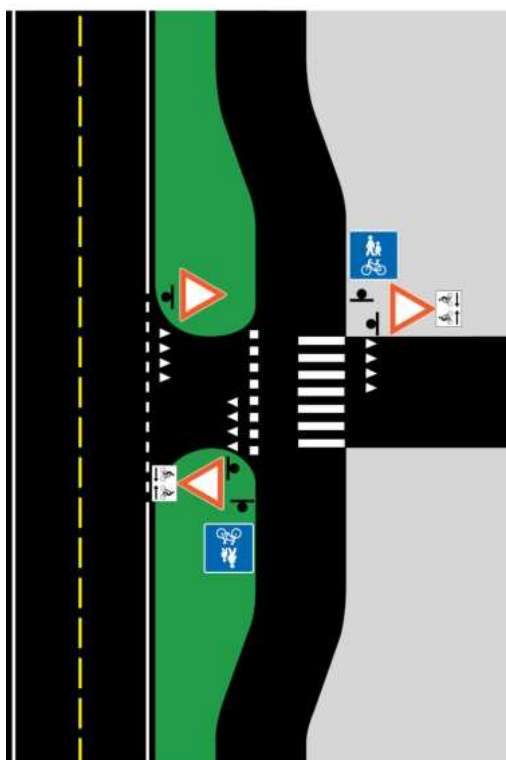
Krav 8.21 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Det skal benyttes 1022 «Vikelinje» på sekundærveg når kjørende på sekundærveg har vikeplikt for gående og syklende fra gang- og sykkelveg.

Figur 8.17 — Oppmerking når kjørende på sekundær veg ikke har vikeplikt for gående og syklende (trafikkreglene § 7.2)

Figur 8.18 — Oppmerking når kjørende på sekundær veg har vikeplikt for gående og syklende

8.6 Oppmerking av midtlinje på gang- og sykkelveg

Midtlinje (1002):

Krav 8.22 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 På gang- og sykkelveger skal ikke midtlinje benyttes for å skille trafikketningene, unntatt på spesielt uoversiktlige steder.

Krav 8.22.1 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 Midtlinjen skal være gul og merkes som varsellinje (1002, 0,75 m/0,25 m/0,1 m).

Merking av midtlinje på gang- og sykkelveg kan være en vesentlig ulempe for gående, og benyttes derfor på uoversiktlige steder som eksisterende kulverter med dårlige siktforhold

Piler (1034):

Piler kan benyttes for å angi retning.

Figur 8.19 — Eksempel på bruk av midtlinje på gang- og sykkelveger

8.7 Oppmerking når sykkelveg krysser sideveg (sekundærveg)

Sykkeltkryssing (1026.1):

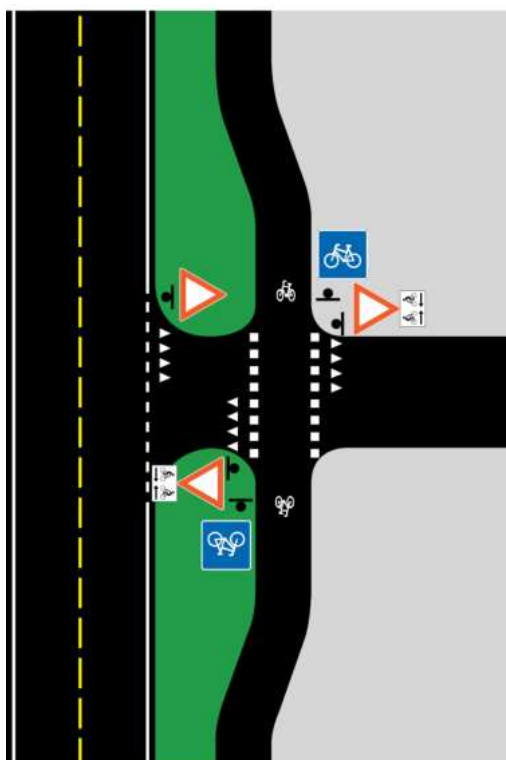
Krav 8.23 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 Det skal benyttes 1026. «Sykkeltkryssing» på sekundærveg når kjørende på sekundærveg har vikeplikt for gående og syklende fra sykkelveg.

Vikelinje (1022):

Krav 8.24 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
 Det skal benyttes 1022 «Vikelinje» på sekundærveg når kjørende på sekundærveg har vikeplikt for gående og syklende fra sykkelveg.

Figur 8.20 — Oppmerking når kjørende på sekundærveg ikke har vikeplikt for syklende (trafikkreglene § 7 nr. 4 annet ledd)

Figur 8.21 — Oppmerking når kjørende på sekundærveg har vikeplikt for syklende

8.8 Oppmerking når sykkelveg med fortau krysser sideveg (sekundærveg)

Sykkelkryssing (1026.1):

Krav 8.25 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Det skal benyttes 1026.2 «Sykkelkryssing inntil gangfelt» på sekundærveg når kjørende på sekundærveg har vikeplikt for gående og syklende fra sykkelveg med fortau.

Vikelinje (1022):Krav 8.26 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Det skal benyttes 1022 «Vikelinje» på sekundærveg når kjørende på sekundærveg har vikeplikt for gående og syklende fra sykkelveg med fortau.

Midtlinje (1002):

Midtlinje kan anvendes på sykkelveg for å skille mellom kjøreretningene.

Krav 8.27 **SKAL**

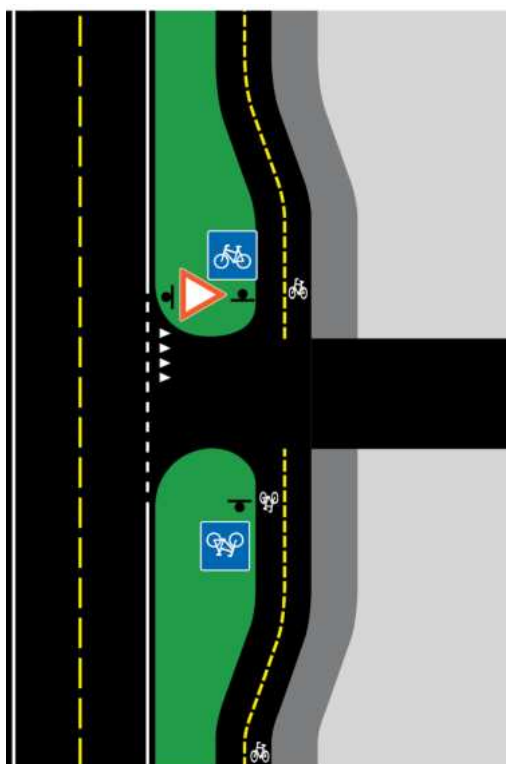
Gjeldende fra 22.06.2021

Midtlinjen skal være gul og merkes som varsellinje (1002), 0,75 m/0,25 m/0,1 m.

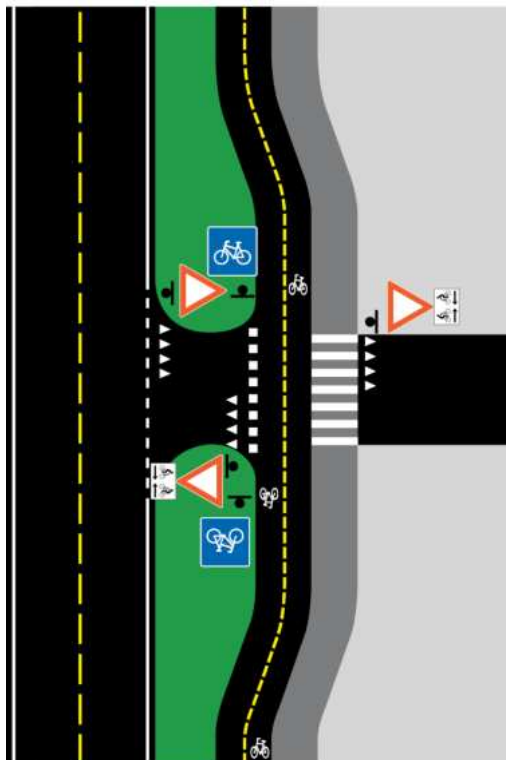
Krav 8.28 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Midtlinjen skal være sammenhengende over sekundærveg når kjørende på sekundærveg har vikeplikt for syklende på fra sykkelveg.

Figur 8.22 — Oppmerking når kjørende på sekundærvegen ikke har vikeplikt for syklende og gående (trafikkreglene § 7 nr. 4 annet ledd og § 19 nr. 2 annet ledd)

Figur 8.23 — Oppmerking når kjørende på sekundærvegen har vikeplikt for syklende og gående

8.9 Oppmerking av 1037 "Gangsymbol"

Symbol 1037 "Gangsymbol" kan anvendes for å vise de gåendes plass i vegsystemet når det er behov for dette. Symbolet har ingen regulerende betydning. Eksempel på bruk av gangsymbol kan være på sykkelveg med fortau, se [Figur 8.24](#).

Figur 8.24 — 4 Eksempel på bruk av 1037 «Gangsymbol»

8.10 Oppmerking av 1038 "Delesymbol"

Figur 8.25 — 1038 Delesymbol

Symbol 1038 Delesymbol kan anvendes for å binde sammen sykkelruter der det mangler særskilt infrastruktur for sykkel og/eller et systemskifte i vegstandard.

Krav 8.29 SKAL

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved bruk av symbolet skal følgende krav være oppfylt for den aktuelle strekningen:

- Strekning med inntil 500 m som mangler særskilt infrastruktur for sykkel
- Fartsgrense 30 -40 km/t
- Strekning som har skiltet vegvisning for sykkel
- Ådt < 4000
- Der det bare er ensidig sykkelfelt i henhold til krav i N100 Veg -og gateutforming¹⁾ kan delesymbol benyttes i kjørefeltet når Ådt < 6000

Krav 8.29.1 SKAL

Gjeldende fra 22.06.2021

¹⁾ Sykkelfelt skal anlegges som tosidig løsning med følgende unntak:

- I stigning kan sykkelfelt være ensidig (på siden med stigning)
- Sykkelfelt kan være ensidig der det tillates sykling mot envegsregulering

Dimensjoner og plassering

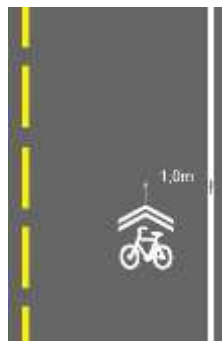
Krav 8.31 SKAL

Gjeldende fra 22.06.2021

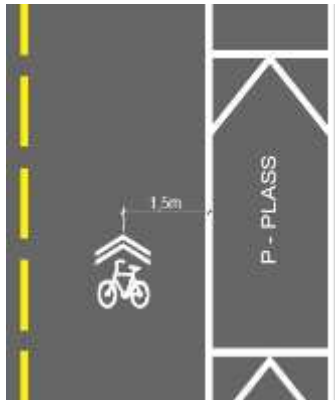
Symbolet skal ha bredde 1,1 m og lengde 1,5 m

Det anbefales følgende plassering av symbol:

- 50 – 75 m avstand mellom symbol i samme kjøreretning
- Symbolet gjentas etter kryss
- I kjøreretningen plasseres symbolet ikke nærmere kryss enn 20 m foran kryss
- Symbolet høyrestilles med avstand 1,0 m fra c/c symbol til kantstein eventuelt kantlinje (se [Figur 8.26](#))
- Ved langsgående gateparkering plasseres symbolet 1,5 m fra biloppstillingsplass til c/c symbol (se [Figur 8.27](#))

Figur 8.26 — Plassering av 1038 delesymbol

Figur 8.27 — Plassering av 1038 delesymbol ved langsgående gateparkering

9 Oppmerking for kollektivtrafikk

9.1 Busslomme

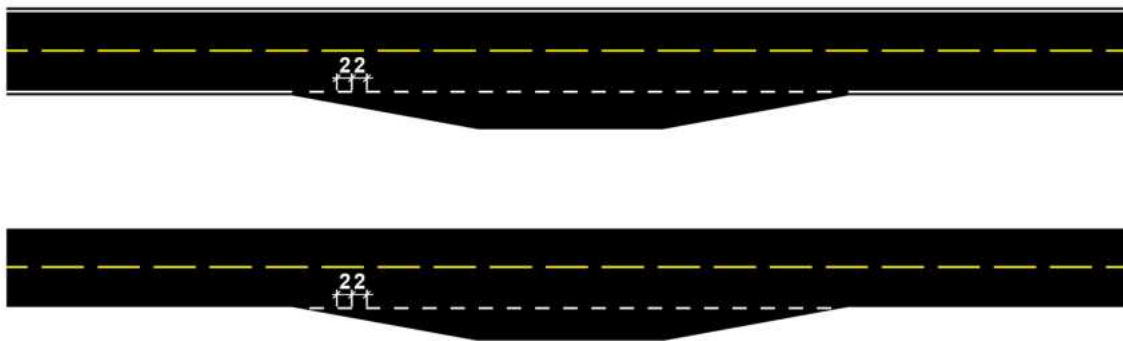
Kantlinje (1012.2):

Krav 9.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Busslommer skal skilles fra kjørebanelen med stiplet kantlinje 2 m/2 m, og bredde lik kantlinjen for øvrig.

Dersom kantlinjer ikke merkes fordi kjørebanelen er avgrenset av fortauskant eller kantstein og vegen er belyst, kan oppmerking av busslommen utføres som ovennevnt med linjebredde 0,10 m.

Figur 9.1 — Oppmerking av busslomme

Krav 9.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

På smale veger uten midtlinje (asfaltert bredde $\leq 6,0$ m) skal kantlinjen føres uendret (3 m/3 m) forbi busslommer.

Heltrukken kantlinje for å angi busslommens ytterkant kan anvendes ved behov.

9.2 Kantstopp

Holdeplassens utstrekning er gitt i håndbok N100 Veg- og gateutforming.

Oppmerking av kantstopp på veg med heltrukken kantlinje eller kantstein er vist i [Figur 9.2](#).

Kantlinje (1012.2):

Ved kantstopp kan holdeplassens utstrekning angis med stiplet linje 2 m/2 m/0,1 m.

"Buss" (1050.2):

Ved kantstopp kan holdeplassen angis med symbol 1050.2 «Buss».

Figur 9.2 — Oppmerking av kantstopp

9.3 Taxiholdeplass

Kantlinje (1012.2):

Ved kantstopp kan holdeplassens utstrekning angis med stiplet linje 2 m/2 m/0,1 m.

"Taxi" (1050.3):

Ved kantstopp kan holdeplassen angis med symbol 1050.3 «Taxi».

9.4 Kollektivfelt

Krav 9.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kollektivfelt regulert med bruk av trafikkskilt 508 «Kollektivfelt» og 510 «Slutt på kollektivfelt» skal suppleres med oppmerking i samsvar med bestemmelsene nedenfor.

Se N300 Trafikkskilt for bestemmelser om skiltene 508 og 510

Skillelinje (1008):

Krav 9.4 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Kollektivfelt skal skilles fra vanlige kjørefelt i samme kjøreretning med skillelinje (1008) 2 m/2 m og linjebredde 0,2 m, se og [Figur 9.4](#).

Sperrelinje (1004):

Sperrelinje kan benyttes når det er behov for å innføre forbud mot feltskifte fra kollektivfeltet.

Krav 9.5 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Sperrelinjen skal ha linjebredde 0,2 m.

"Buss" (1050.2) og/eller "Taxi" (1050.3):

Krav 9.6 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Tekst 1050.2 «Buss» og eventuelt 1050.3 «Taxi» skal merkes opp ved kollektivfeltets begynnelse

Krav 9.6.1 **SKAL**

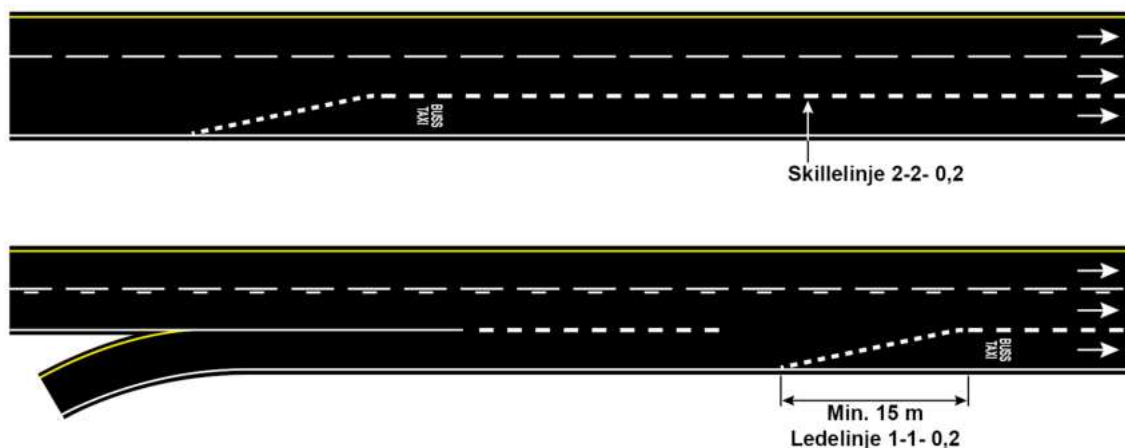
Gjeldende fra 22.06.2021

Tekst 1050.2 «Buss» og eventuelt 1050.3 «Taxi» skal gjentas etter kryss

Tekst 1050.2 «Buss» og eventuelt 1050.3 «Taxi» kan gjentas ved behov på mellomliggende strekning.

9.4.1 Oppmerking ved starten av kollektivfelt på fri vegstrekning**Ledelinje (1010) og skillelinje (1008):**Krav 9.7 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Ved starten av kollektivfeltet på fri vegstrekning skal ledelinje 1 m/1 m/ 0,2 m angis i en overgangslengde på 20 m ved fartsgrense ≤ 60 km/t og 30 m ved fartsgrense ≥ 70 km/t.

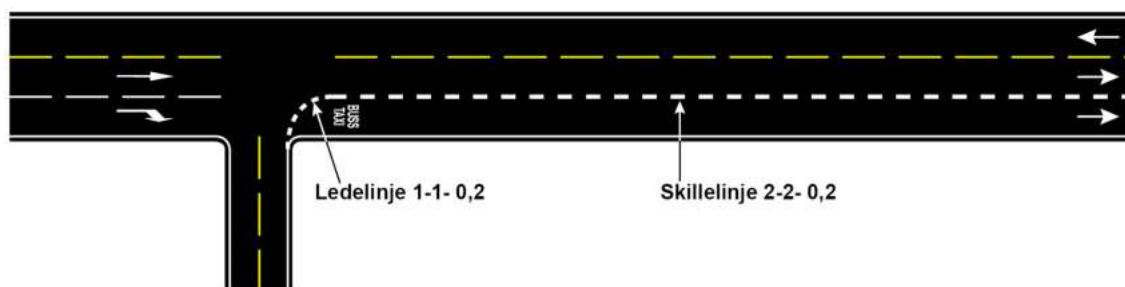
Figur 9.3 — Oppmerking ved starten på kollektivfelt

Krav 9.7.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Deretter skal linjen føres over i skillelinje (1008) 2,0m /2,0m og linjebredde 0,2 m som vist i [Figur 9.3](#).**9.4.2 Oppmerking ved starten av kollektivfelt i kryss****Ledelinje (1010):**Krav 9.8 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Start på kollektivfelt i kryss skal angis med ledelinje 1m/1m/0,2m dersom det er flere kjørefelt i en retning, se [Figur 9.4](#).

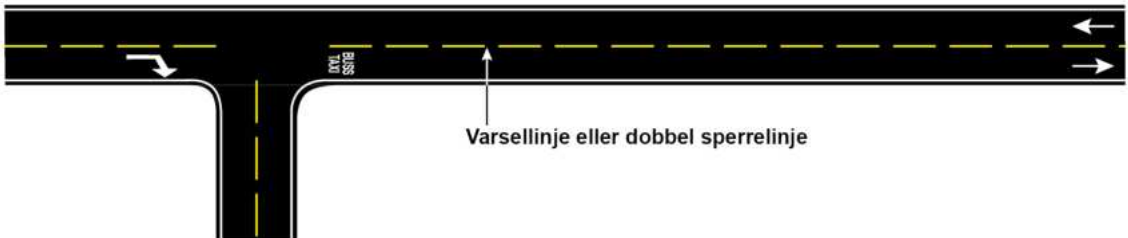
Figur 9.4 — Oppmerking av start på kollektivfelt i kryss

9.4.2.1 Kryss med en kjøreretning reservert for kollektivtrafikk

Midtlinje (1006.x):

Krav 9.9 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021

Dersom den ene kjøreretningen i en veg/gate er reservert for kollektivtrafikk, skal denne skilles fra motgående kjøreretning med midtlinje utformet etter samme regler som andre midtlinjer, se [Figur 9.5](#).

Varsellinje eller dobbel sperrelinje

Figur 9.5 — Oppmerking av veg/gate der den ene kjøreretningen er reservert for kollektivtrafikk

Tekst "Buss" (1050.2) og/eller "Taxi" (1050.3):

Krav 9.10 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021

Tekst 1050.2 «Buss» og eventuelt 1050.3 «Taxi» skal merkes opp ved innkjøringen til feltet.

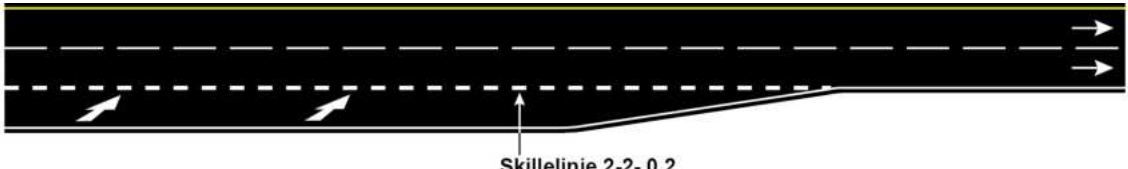
Det merkes ikke opp ledelinje eller annen form for skrå linje i slike tilfeller, fordi dette kan lede trafikk over i motgående kjørefelt.

9.4.3 Oppmerking ved avslutning av kollektivfelt på vegstrekning

Skillelinje (1008):

Krav 9.11 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021

Skillelinjen skal føres helt frem til slutten av overgangsstrekningen.

Skillelinje 2-2-0,2

Figur 9.6 — Avslutning av kollektivfelt på vegstrekning

9.4.4 Oppmerking ved avslutning av kollektivfelt i kryss

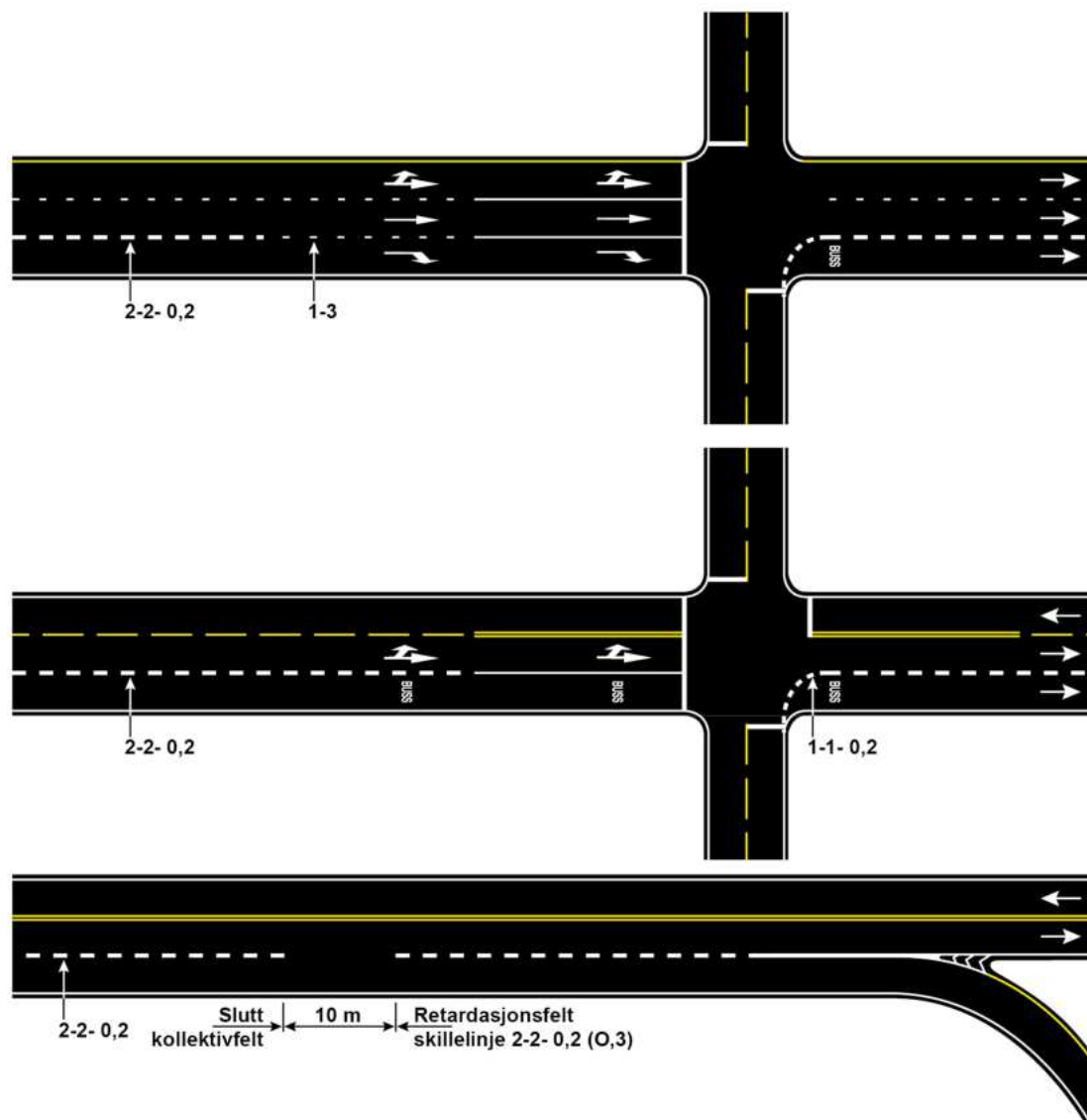
Skillelinje (1008):

Krav 9.12 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021

I vegkryss med høyresvingende trafikk skal kollektivfeltet avsluttes før krysset slik at forlengelsen av kollektivfeltet blir et høyresvingefelt.

Krav 9.13 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021

Ved overgang fra kollektivfelt til retardasjonsfelt skal det angis et opphold i oppmerkingen på ca. 10 m før skillelinjen som angir retardasjonsfelt merkes.

Figur 9.7 — Avslutning av kollektivfelt i kryss

MERKNAD For mer detaljert utforming, se håndbok V123 Kollektivhåndboka.

9.5 Oppmerking av sambruksfelt (2+)

Figur 9.8 — Symbol 1052 «Sambruksfelt»

Krav 9.14 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Sambruksfelt skal reguleres med bruk av trafikkskilt 509 «Sambruksfelt» og 511 «Slutt på sambruksfelt».	
Se N300 Trafikkskilt for bestemmelser om skiltene 509 og 5111	

Skillelinje (1008):

Krav 9.15 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Sambruksfelt skal skilles fra vanlige kjørefelt i samme kjøreretning med skillelinje (1008) 2 m/2 m og linjebredde 0,2 m, se Figur 9.3 og Figur 9.4 for prinsipp for løsingen.	

Sperrelinje (1004):

Sperrelinje kan benyttes når det er behov for å innføre forbud mot feltskifte fra sambruksfeltet.

Krav 9.16 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Sperrelinjen skal ha linjebredde 0,2 m.	

Symbol

Krav 9.17 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Symbol 1052 skal merkes opp ved sambruksfeltets begynnelse og gjentas etter kryss	

Symbol 1052 kan gjentas ved behov på mellomliggende strekning.

9.5.1 Oppmerking ved starten av sambruksfelt på fri vegstrekning

Ledelinje (1010) og skillelinje (1008):

Krav 9.18 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Ved starten av sambruksfelt på fri vegstrekning skal ledelinje 1 m/1 m/ 0,2 m angis i en overgangslengde på 20 m ved fartsgrense ≤ 60 km/t og 30 m ved fartsgrense ≥ 70 km/t.	

Krav 9.18.1 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Deretter skal linjen føres over i skillelinje (1008) 2,0m /2,0m og linjebredde 0,2 m.	

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.3](#) som viser tilsvarende prinsipp for kollektivfelt.

9.5.2 Oppmerking ved starten av sambruksfelt i kryss

Ledelinje (1010):

Krav 9.19 SKAL	Gjeldende fra 22.06.2021
Start på sambruksfelt i kryss skal angis med ledelinje 1m/1m/0,2m dersom det er flere kjørefelt i en retning.	

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.4](#) som viser tilsvarende prinsipp for kollektivfelt.

9.5.2.1 Kryss med en kjøreretning reservert for sambruksfelt

Middlinje (1006.x):

Krav 9.20 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Dersom den ene kjøreretningen i en veg/gate er regulert som sambruksfelt, skal denne skilles fra motgående kjøreretning med middlinje utformet etter samme regler som andre middlinjer.

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.5](#) som viser tilsvarende prinsipp for kollektivfelt.

Symbol (1052):

Krav 9.21 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Symbol 1052 skal merkes opp ved innkjøring til feltet

Det merkes ikke opp ledelinje eller annen form for skrå linje i slike tilfeller, fordi dette kan lede trafikk over i motgående kjørefelt.

9.5.3 Oppmerking ved avslutning av sambruksfelt på fri vegstrekning

Skillelinje (1008):

Krav 9.22 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Skillelinjen skal føres helt frem til slutten av overgangsstrekningen.

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.6](#) som viser tilsvarende prinsipp for kollektivfelt.

9.5.4 Oppmerking ved avslutning av sambruksfelt i kryss

Krav 9.23 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

I vegkryss med høyresvingende trafikk skal sambruksfeltet avsluttes før krysset slik at forlengelsen av kollektivfeltet blir et høyresvingefelt.

Krav 9.24 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

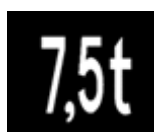
Ved overgang fra sambruksfelt til retardasjonsfelt skal det angis et opphold i oppmerkingen på ca. 10 m før skillelinjen som angir retardasjonsfelt merkes.

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.7](#) for tilsvarende prinsipp vist for kollektivfelt

For mer utforming, se håndbok [V123 Kollektivhåndboka](#).

9.6 Oppmerking av tungtrafikkfelt

Figur 9.9 — Symbol 1053 Tungtrafikkfelt

Krav 9.25 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Tungtrafikkfelt skal reguleres med bruk av trafikkskilt 506 «Tungtrafikkfelt» og 507 «Slutt på tungtrafikkfelt».
Se N300 Trafikkskilt for bestemmelser om skiltene 506 «Tungtrafikkfelt» og 507 «Slutt på tungtrafikkfelt».

Skillelinje (1008):

Krav 9.26 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Tungtrafikkfelt skal skilles fra vanlige kjørefelt i samme kjøreretning med skillelinje (1008) 2 m/2 m og linjebredde 0,2 m, se [Figur 9.3](#) og [Figur 9.4](#) for prinsipp for løsingen.

Sperrelinje (1004):

Sperrelinje kan benyttes når det er behov for å innføre forbud mot feltskifte fra tungtrafikkfelt.

Krav 9.27 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Sperrelinjen skal ha linjebredde 0,2 m.

Symbol (1053):

Krav 9.28 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Symbol 1053 skal merkes opp ved sambruksfeltets begynnelse og gjentas etter kryss

Symbol 1053 kan gjentas ved behov på mellomliggende strekning.

9.6.1 Oppmerking ved starten av tungtrafikkfelt på fri vegstrekning

Ledelinje (1010) og skillelinje (1008):

Krav 9.29 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Ved starten av tungtrafikkfelt på fri vegstrekning skal ledelinje 1 m/1 m/ 0,2 m angis i en overgangslengde på 20 m ved fartsgrense ≤ 60 km/t og 30 m ved fartsgrense ≥ 70 km/t.

Krav 9.29.1 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Deretter skal linjen føres over i skillelinje (1008) 2,0m /2,0m og linjebredde 0,2 m.

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.3](#) som viser tilsvarende prinsipp for kollektivfelt.

9.6.2 Oppmerking ved starten av tungtrafikkfelt i kryss

Ledelinje (1010):

Krav 9.30 **SKAL** Gjeldende fra 22.06.2021
Start på tungtrafikkfelt i kryss skal angis med ledelinje 1m/1m/0,2m dersom det er flere kjørefelt i en retning.

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.4](#) som viser tilsvarende prinsipp for kollektivfelt.

9.6.2.1 Kryss med en kjøreretning reservert for tungtrafikk

Midtlinje (1006.x):

Krav 9.31 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Dersom den ene kjøreretningen i en veg/gate er regulert som tungtrafikkfelt, skal denne skilles fra motgående kjøreretning med midtlinje utformet etter samme regler som andre midtlinjer.

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.5](#) som viser tilsvarende prinsipp for kollektivfelt.

Symbol (1053):

Krav 9.32 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Symbol 1053 skal merkes opp ved innkjøring til feltet

Det merkes ikke opp ledelinje eller annen form for skrå linje i slike tilfeller, fordi dette kan lede trafikk over i motgående kjørefelt.

9.6.3 Oppmerking ved avslutning av tungtrafikkfelt på fri vegstrekning

Skillelinje (1008):

Krav 9.33 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Skillelinjen skal føres helt frem til slutten av overgangsstrekningen.

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.6](#) som viser tilsvarende prinsipp for kollektivfelt.

9.6.4 Oppmerking ved avslutning av tungtrafikkfelt i kryss

Krav 9.34 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

I vegkryss med høyresvingende trafikk skal tungtrafikkfeltet avsluttes før krysset slik at forlengelsen av kollektivfeltet blir et høyresvingefelt.

Krav 9.35 **SKAL**

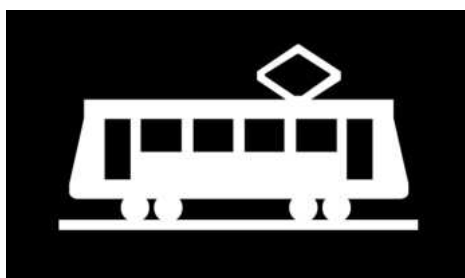
Gjeldende fra 22.06.2021

Ved overgang fra tungtrafikkfelt til retardasjonsfelt skal det angis et opphold i oppmerkingen på ca. 10 m før skillelinjen som angir retardasjonsfelt merkes.

Veiledning til kravet

Se [Figur 9.7](#) for tilsvarende prinsipp vist for kollektivfelt

9.7 Oppmerking for varsling av skinnekjøretøy

Figur 9.10 — Symbol 1044 «Skinnekjøretøy»

Symbol 1044 «Skinnekjøretøy» kan anvendes der gående skal krysse trikketrase e.l. i tilrettelagt kryssingspunkt.

10 Spesiell oppmerking

10.1 Generelt

Dette kapitlet gir bestemmelser og krav for oppmerking av:

- Fartshumper (fartsdempende tiltak)
- Oppmerket rumlefelt (oppmerksomhetssignal)
- Parkeringsoppmerking
- Oppmerking på ferjekaier
- Oppmerking av bomstasjoner
- Vegbanereflektorer
- Midlertidig oppmerking

10.2 Oppmerking av fartshump

Fartshump (1027):

Krav 10.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Utenfor fartsgrensesoner (30-sone skiltet med 366 «Fartsgrensesone») skal fartshump merkes med oppmerking 1027 «Fartshump» som vist i [Figur 10.1](#).

Innenfor fartsgrensesoner (30-sone skiltet med 366 «Fartsgrensesone») kan tilsvarende oppmerking benyttes etter behov.

Figur 10.1 — Oppmerking av fartshump

Opphøyde gangfelt

Opphøyde gangfelt kan oppmerkes med oppmerking 1027 «Fartshump» etter behov.

Fartsputer

Krav 10.2 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Fartsputer skal oppmerkes som vist i [Figur 10.2](#).

Figur 10.2 — Oppmerking av fartspute

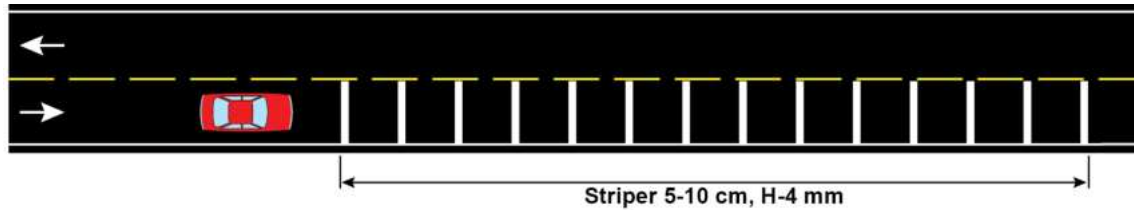
10.3 Oppmerking av rumlefelt (oppmerksomhetssignal)

Rumlefelt består av striper på tvers av vegen og kan utføres som vegoppmerking med 5 – 10 cm bredde og maks tykkelse 4 mm.

Rumlefelt kan benyttes for å varsle spesielle forhold hvor det er særlig viktig at trafikantene får varsel om å overholde riktig fartsnivå.

Eksempel på bruk av rumlefelt er:

- Varsling på gang - og sykkelveger før kryss med sideveg eller uoversiktlige avkjørslr.
- Varsling før kryss som kommer overaskende på trafikantene som følge av standardvariasjon og derved behov for særskilt fartstilpasning.
- Varsling før manuelle bomstasjoner.

Figur 10.3 — Oppmerking av rumlefelt

Tabell 10.1 — Anbefalt avstand mellom stripene

Gjennomsnit tsfart (km/t) ved start rumlefelt	90	80	70	60	50	40	30	G/S
Avstand mellom stripene (m)	3,4	3,0	2,6	2,2	1,8	1,4	1,0	0,4

For mer detaljert utforming se håndbok [V128 Fartsdempende tiltak](#).

10.4 Parkeringsoppmerking

Oppmerking som angir parkering er:

- 1028 Parkeringsfelt
- 1040 Parkeringssymbol
- 1042 Symbol for forflytningshemmede

Symbolene 1040 og 1042 har ingen selvstendig regulerende betydning, og kan anvendes som supplement på parkeringsplasser som er regulert med skilt 552 «Parkering».

Krav 10.3 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Symbol 1042 skal benyttes på oppstillingsplasser som er reservert for forflytningshemmede hele døgnet.

Oppmerking av biloppstillingsplasser er et viktig virkemiddel for å oppnå velordnede parkeringsforhold og maksimal utnyttelse av parkeringsarealene.

Krav 10.4 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

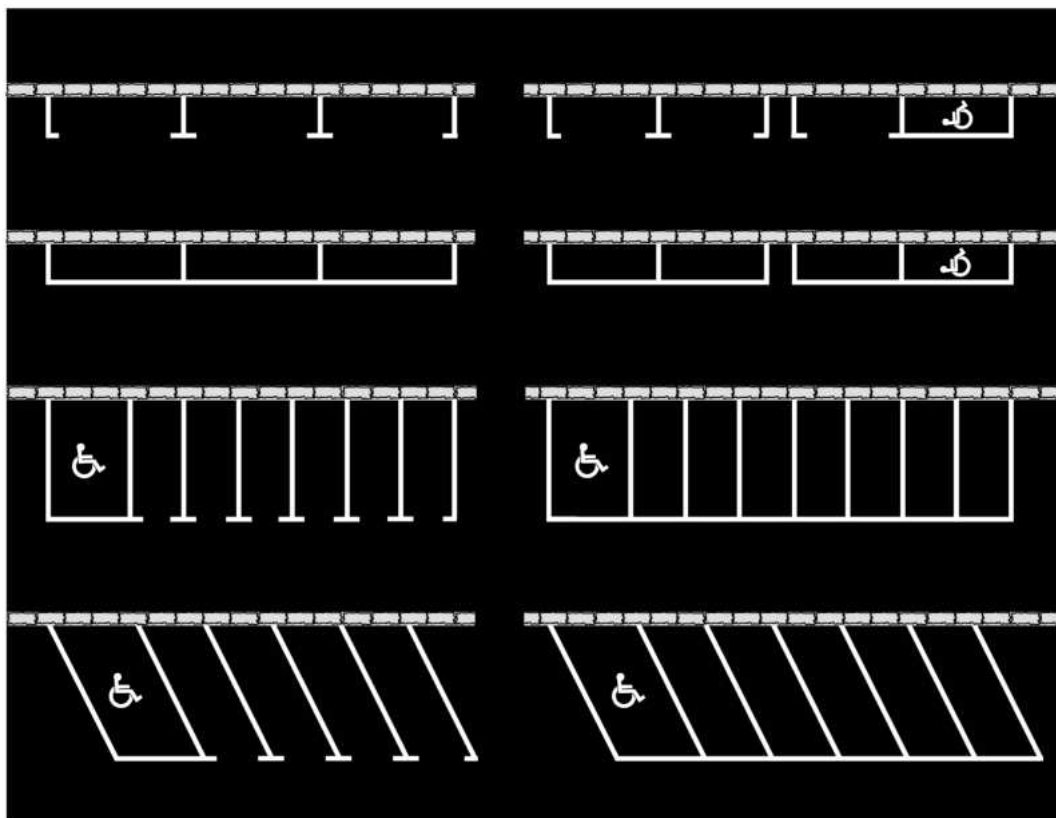
Ved avgiftsbelagt kantsteinsparkering (parkometer eller automat) skal biloppstillingsplasser oppmerkes.

Krav til utforming og dimensjonering av biloppstillingsplasser er gitt i håndbok N100 Veg- og gateutforming.

Biloppstillingsplasser kan være avgrenset av brutte eller heltrukne linjer, se eksemplene i [Figur 10.4](#).

Brutt avgrensning kan anvendes ved kantsteinsparkering og andre enkle rekker av oppstillingsplasser.

Heltrukken avgrensning kan anvendes når brutt avgrensning vil gi et uryddig eller uoversiktlig bilde, f.eks. på område med mange oppstillingsplasser. Reserverte oppstillingsplasser anbefales fremhevet ved heltrukken avgrensning selv om de øvrige plasser på stedet har brutt avgrensning, se [Figur 10.4](#).

Figur 10.4 — Eksempler på parkeringsoppmerking

10.5 Oppmerking på ferjekaier

Krav 10.5 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Oppstillingsfelt for ombordkjøring skal merkes med heltrukne hvite langsgående linjer og avgrenses med tverrgående linje.

Krav 10.5.1 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Linjedimensjon skal være tilsvarende symbol 1028 Parkeringsfelt (0,10 m).

Oppstillingsfeltene kan nummereres og feltnummer merkes opp.

Figur 10.5 — Eksempel på oppmerking på ferjekaier

10.6 Vegbanereflektorer

Kantstolper med refleks anvendes for å forsterke den visuelle ledingen i mørke, se håndbok N300 Trafikkskilt..

På grunn av vinterforhold og vinterdrift (snø, is, slaps, salt, søle og brøyting av vegbanen) er kantstolper mer egnet enn vegbanereflektorer til å opprettholde synbarhet i mørke, da stolpene er plassert i ytterkant av skulder med reflekshøyde ca. 1,0 m over kjørebane.

Vegbanereflektorer prøves i dag ut i begrenset omfang i tunneler på føringskanter nær dagsoner (i innkjøringssonen). Utprøvinger pågår bl.a. med bruk av LED-teknologi.

10.7 Midlertidig oppmerking

Med midlertidig oppmerking forstås:

- Bruk av midlertidige vegbanereflektorer
- Etablering av kraftig formerking

Midlertidige vegbanereflektorer anbefales benyttet etter dekkefornyelse når vanskelige kjøreforhold opptrer, som f.eks. i høstmørke (mørke veger) ved dårlige værforhold (våt vegbane).

Krav 10.6 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

For å ivareta trafikksikkerheten ved kjøring i mørke på nyasfalterte dekker skal midlertidige vegbanereflektorer settes ut i midten av vegen og benyttes frem til permanent oppmerking er gjennomført.

Krav 10.7 **SKAL**

Gjeldende fra 22.06.2021

Midlertidige vegbanereflektorer skal følge samme fargesystem som for permanent vegoppmerking, med gul farge på midt og hvit på kant når slike anvendes.

Reflektorene kan plasseres med ca. 50 m avstand på rettstrekninger og 15 – 30 m i kurver avhengig av kurvatur.

Behovet for å etablere ekstra kraftig formerking utløses når planlagte dekkefornyelser trekker ut i tid.

Dette kan f.eks. være etter at fresing er utført i forbindelse med oppretting og i påvente av at permanent nytt asfaltdekke kan legges. Det anbefales at formerkingen under slike forhold utføres i en kvalitet som ivaretar krav til sikkerhet og avvikling med tanke på hvor lang tid forholdet skal vare og når på året tiltaket skal gjelde.

Følgende dimensjoner anvendes når behovet for ekstra kraftig formerking vurderes:

Tabell 10.2

Strek lengde	Ca. 0,5 m
Strek bredde	Ca. 4 cm
Strek tykkelse	Ca. 0,2 mm
Farge	Hvit farge på både kant- og midtlinje
Midlertidige vegbanereflektorer	Som beskriver i teksten ovenfor

11 Eksempel på vedtaksbrev

Statens vegvesen

Behandlende enhet:
Region vest

Saksbehandler/innvalgsnr:
Jan Johansen - 12345678

Vår referanse:
2011/123456-007

Deres referanse:

Vår dato:
01.01.2011

Vedtaksnummer V301-113-2011

Fv. 44 i Hå kommune

Vedtaksbrev - vegoppmerking 1006.4 Dobbel Sperrelinje

Med hjemmel i «Forskrift om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikklyssignaler og anvisninger (skiltforskriften)» av 7. oktober 2005 § 30.3, fatter Statens vegvesen region vest med dette vedtak om at fv. 44 i Hå kommune merkes opp med følgende linjer:

Linje nr. 1006.4 Dobbel sperrelinje

Oppmerking utføres etter gjeldende retningslinjer, og i samsvar med vedlagt skiltplan, tegning L001, datert 11.11.2010.

Vedtaket trer i kraft fra den dato vegoppmerkingen er utført.

Plan og forvaltning - Stavanger

Med hilsen

Kari Nordmann

Kari Nordmann
seksjonsleder

Jan Johansen

Jan Johansen

1 vedlegg

Den nødvendige oppmerking er utført:

(dato) 3. mai 2011 (sign) *Jan Johansen*

Postadresse
Statens vegvesen
Region vest
Askedalen 4
6863 Leikanger

Telefon: 02030
Telefaks: 57 65 59 86
firmapost-vest@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Lagårdsveien 80
4010 STAVANGER

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Figur 11.1 — Eksempel på vedtaksbrev

